

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.
Társzerkesztő: Buday Barna az OMGE. titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest (Köztelkek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

- 1901. február hó 25-én d. u. 4 órakor. Dohánytermesztési bizottság ülése.
- " február hó 26-án d. e. 10 órakor. Igazgató-válaszmány ülése.
- " február hó 28-án d. e. 11 órakor. Díjlovaglást rend.-bizottság ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“
igazgató-választmányának
ugyis mint a

„Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége“
végrehajtó-bizottságának

1901. évi február hó 26-án, azaz kedden d. e. 10 órakor s esetleg folytatólagosan d. u. 4 órakor a „Köztelken“ tartandó

III. ü l é s é r e.

*

Tárgyak :

A) Közösen elintézendő ügyek.

1. Mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
3. Máramarosmegyei gazd. egyeslet köszönete.
4. Udvarhelymegyei gazd. egyeslet átirata agrárgyűlés rendezése tárgyában.
5. Udvarhelymegyei gazd. egyeslet átirata bikakiállítás tárgyában.
6. Pozsonymegye törvényhatósága hozzájárulása az országos mezőgazdasági kiállítás rendezési költségeihez.
7. „Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar“ szaklap kérelme.
8. A „Hangya“ belépési nyilatkozata a „Szövetség“ tagjai sorába.

9. A „Pozsony vármegyei gazdasági egyesület“ 40 éves fennállásának emlékünnepe.
10. A szőlőtermesztők országos értekezlete előterjesztése.

Földmívelési és növénytermesztési szakosztály javaslatai.

11. Sörárpakiállítás rendezése ügyében.
12. Komlótermesztés előmozdítása érdekében.
13. Országos buzakiállítás rendezése ügyében.
14. Ugar definieziója.
15. Gyapottermesztési kísérletek ügyében.

16. A dohánytermesztési bizottság javaslatai.

Műszaki bizottság javaslatai.

Tenyészállatvásár rendező bizottság javaslatai.

17. Aratógép-verseny rendezése ügyében.
18. Exkontingens szesz termelése ügyében.
19. Tenyészállatvásár ügyében.
20. A kivándorlási bizottság javaslatai.
21. A szövethetesi bizottság előterjesztése.

Tudomásul veendő:

22. Plósz Sándor igazságügyi miniszter a magyar általános polgári törvénykönyv tervezetének első szövegét küldi.

23. Az Arad vármegyei gazdasági egyesület a bécsi mézárások bojkottja tárgyában a földmívelési miniszterhez intézett felirat másolatát küldi.

24. Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter a kereskedelmi miniszterium 1899. évi működéséről szóló jelentését beküldi.

B) Az OMGE. belügyei.

25. Elhunyt tagok bejelentése.
26. Új tagok bejelentése.
27. Tagsági ügyek.
28. Földmívelési és növénytermesztési szakosztály megalakulása.
29. Ipari és kereskedelmi szakosztály megalakulása.
30. Irodalmi szakosztály megalakulása.

31. Osztrák-magyar bank budapesti főintézeténél kinevezett váltóbirák.
32. Jelentés az István-telek eladásáról.

A tanács javaslatai.

33. Néhai Wodianer Albert báró hagyatéka ügyében.
34. Alapítványjegyzés gazdasági munkás-és cselédsegély pénztárnál.
35. Egyesületi könyvelő alkalmaztatása és fizetésének megállapítása.
36. Képviselő az Országos Múzeum és Könyvtár bizottságában.

Budapest, 1901. február hó 14-én.
Gróf Desseoffy Aurél s. k.
elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
dohánytermesztési bizottságának

1901. évi február hó 25-én (hétfőn) d. u. 4 órakor a Köztelken tartandó ülésére.

Főtárgyak :

Kerpely Kálmán előadása románia dohánytermesztési tapasztalatairól.

Gróf Desseoffy Aurél s. k.,
bizottsági elnök.

XVIII. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XVIII. tenyészállatvásárját 1901. évi márczius hó 10. és 11-ik napjain tartja Budapesten, a Tattersall részvénytársaság istállóiban (szemben a keleti pályaudvarral).

A tenyészállatvásárral kapcsolatosan gép-és eszközkiallítás is tartatik.

A bejelentési határidő február hó 28-án lejár, kérjük ennél fogva a bejelentéseket sürgősen az OMGE. titkárságához beküldeni.

A rendező-bizottság.

*Segymegbírhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Merőgardák Szövetkezetét
Budapest I. alkotmány utca 31.*

Tavaszi luxuslő-vásár.

A budapesti Tattersall részvénytársaság az idei tavaszi luxuslő-vásárt 1901. évi márczius hó 21., 22. és 23-ik napján rendezi az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védnöksége alatt a Tattersall istállóiban.

A luxuslő-vásár díjazással lesz egybekötve. Négyesfogatok részére 2, kettős- és jukker-fogatok, valamint háts lovak részére egyenként 3, azaz mindössze 11 díj tűzetik ki, összesen 2400 korona összegben.

A vásár tervezete a Tattersall titkárságánál Budapest, Külső-Kerepesi-ut kapható.

Kivándorlás a Székelyföldről.

A székelymagyarság mintegy hatodfélszáz ezer embert számol. Hazájuk Csik, Háromszék, Udvarhely és Maros-Torda vármegye, azonkívül Kis-Küküllőből és Brassóból egy-egy tenyérnyi föld. Ott laknak ősidők óta. Árpád már itt találta őket. Az erdélyi magyarsággal összeradva, szívósan ragaszkodtak vadregényes hazájukhoz tíz évszázadon keresztül. El-el jártak munkát keresni, fuvarozni, házalni mindenkoron, mert a székely tele van vállalkozási szellemmel s szereti kipróbálni a szerencsét. De szíve hazahuzza s keresményét otthon éli fel. És egészen rendén van, hogy kicsapongó vágya nem lopja meg hűségét hérczes földje iránt. A Hargitta és a keleti heglánczolatok között a székelységnek hivatása van. Határvédői hivatása van, mint ezer év óta mindig. Ez a szerep sohasem volt könnyű, ma megépen nehéz.

Nemzetiségek közé van ékelve ez a székely nép s azok a szerencsétlen fajti társadalmi küzdelmek, amelyeket felvenni kénytelen, párosulva a természeti mostohaságokkal és elhagyatottságával betetőzve, kemény próbára teszik szívósságát és hazaszeretét. Végre is csak muszáj meghátrálnia. A székely pusztul. A közgazdasági bajok vándorbotot adnak kezébe. Évenként legalább 5000 megy ki és reked meg a szomszéd Romániában. Talán több, talán kétszerennyi? Ezt megállapítani nem lehet, mert a fekete rigó nem kér utlevelet a bujdosótól s aki visszatér, azt megint semmiféle hivatalos lajstromban nyilván nem tartják. Csak annyit tudunk, hogy a székely munkásoknak és szakképzett iparosoknak nagy raja vonul ki évenként Romániába s a visszamaradottakból él már ott vagy százezer ember, jobbra elnyomott, kicsufolt, kutyanak való életet. Azután azt is tudjuk, hogy Háromszék-vármegyétől Konstantinápolyig székely leányok sárbatiport pártája jelöli az emberkalmárok útját s Kelet érzékiségének a magyar faj becsülete úgy áldozik, mint ahogy az atheneiek áldoztak a krétai Minotaurosznak. Ez az ugynevezett székelykérdés.

Megfogytak már ezt a székelykérdést 40 év óta sokan. Pironkodva panaszkodtak, rámutattak a magyarság tehetetlenségére és gyalázatára. Gyűléseket tartottak és programokat csináltak. Alapít-

ványokat tettek és egyleteket alapítottak. De a sok felbuzdulásnak kézzel fogható eredménye nem lett. Egyetlen mélyen gyökeredző okát a székelyek bajának meg nem gyógyították. A kivándorlás csak fokozódott e mai napig és László Gyula személyes tapasztalataként csak mostanában írta meg, hogy pusztán Háromszék vármegyéből mintegy 279 kiszökött leány tartózkodik jelenleg Romániában. Aki a botrányokat keresi, annak a székelykérdés hálás tér, aki a beavatkozás sikert ígérő módjait keresi, arra nehéz feladat vár. Mikor az OMGE. kezébe vette a kivándorlás mozgalmával olyannyira kapcsolatos székelyügyet, akkor nagy fába vágta a fejszét.

Tanulmányoznia kell a székely-kivándorlás gazdasági hátterét, még pedig a legközvetlenebb megfigyelések alapján. Ahol a tisztos megélhetés feltételei megvannak, onnan az emberek menekülni nem szoktak. Gazdasági bajok indítják meg a társadalmi bajokat s bizonyára így áll az a Székelyföldön is. A székelység ipara agyon van nyomva, piacza nincs, mezőgazdasága hátramaradt és egyoldalú. Ezen bajok tárgyalásának egész irodalma van már. Jancsó Benedek, Nagy Imre, Keményfy Katinka, Szakács Péter, László Gyula, Berenczey István és még sokan sikra szállottak már a székelység érdekében és tekintve azt, hogy e maroknyi nép érdekében annyi sok jóra való buzgalom lángolt már fel s annyi avatott szem gyűjtött megfigyeléseket, alig van másra szükség, mint egy életrevaló erőteljes szervezetre, amely az egész érdekeltiséget egybegyűjti, amely a sok megfigyelést, a sok jó tervet egy gyakorlati programba összefoglalni képes és ennek a programnak a megvalósítása érdekében tenni is tud.

Az OMGE. kivándorlási bizottsága első tényezője az eddig hiányzott szervezetnek. Ez majd a székelykérdést kellő tanulmányozás után az erdélyrészi kongresszus elé viszi. A kongresszus végrehajtó-bizottságával azután egyesülni fog s magába olvasztja az erdélyrészi gazdasági egyesületeket és a Székelyföld kiváló férfait. Így majd kialakul az a társadalmi szervezet, amely a székelyek ügyét elaludni és a székelykivándorlás szügyenét arcunkra száradni nem engedi.

Ilyen társadalmi szervezet alakul a felvidéki és a dunántúli kivándorlás ellen-súlyozására is. Bizvást reméljük, hogy a magyar társadalom legjobb erői készséggel sorakoznak az OMGE. mellé. Reméljük, hogy hazánk társadalmi és kulturális intézményei is kiveszik részüket a munkából. A munka célja az, hogy a ma kivándorolni kénytelen magyarságnak a hazai földön való megélhetés feltételeit biztosítsuk s azon dolgozzunk, hogy akikben a tisztos munkálkodás képessége és vágya megvan, az a nemzeti tevékenységnek hasznos tényezőjévé válhassék. Ennek a feladatnak a megoldásában kormány és társadalom vállalva, egyesített erővel haladhat előre.

B. B.

Kivándorlási bizottság ülése.

(1901. február 18.)

Jelen voltak: gróf Zselénski Róbert elnökletével gróf Desseffy Aurél az OMGE. elnöke, Bujanovics Sándor az OMGE. alelnöke, gróf Andrássy Sándor, Balás Árpád, dr. Baross János, Bartóky József, Bernát István, dr. Csillag Gyula, gróf Desseffy Emil, Forster Géza, Jeszenszky Pál, de Poitéro Brunó, Péterfy Tamás, Szilassy Zoltán, Zórád István és Buday Barna előadó.

Buday Barna előadó jelentést tesz a múlt ülés határozatainak végrehajtásáról, amit a bizottság helyeslőleg vesz tudomásul. Javasolja ezután előadó, hogy a bizottság egészítse ki magát olyan egyenekkel, akik a kivándorlás révén érdekelt vidékeket közvetlenül ismerik s a kérdés iránt érdeklődnek. A bizottság a javaslatot elfogadta s az újonnan bevalasztott tagok névsora a következő: Jancsó Benedek, Nagy Imre, Szakács Péter, Berenczey István, Nedeczey János orszgy. képvis., Szántó Elek, Strausz Farkas, Páris Frigyes, dr. Bedő Albert, Keményfy Katinka, Máthé József, László Gyula, Kiss J. nő, Betegh Pál, Márton János, Koós Ferencz, Dr. Mika Ottokár, Szentkirályi István.

A bizottság ezután áttért a napirendre kitűzött székely kivándorlás kérdésének a tárgyalására.

Buday Barna előadó: A kivándorlási vidékek szerint három kivándorlási mozgalmat különböztettünk meg. a felvidéki, az erdélyrészi és a dunántúli. Ezuttal az erdélyrészi kivándorlás ügye van napirenden, amely a székely kivándorlás néven ismeretes. Erdélyből ugyan főként a székelyek vándorolnak ki s ezek helyzete a legnehezebb, mert szomorú természeti viszonyok és idegen nemzetiségek közé vannak ékelve. Vácolja a hétszázados s a nemzetiségek politikai szervezkedésére irányuló küzdelmet Erdélyben, melyek folyamán a szászág és románág a magyar nemzeti életnek mindenkor bizonytalan elemei voltak, és sok százados közös sors után sem olvadtak bele a magyar társadalom testébe. Most is egy szomorú faji-társadalmi küzdelem folyik az erdélyi részekben, kulturális és gazdasági eszközökkel, amelyek előtt a székely magyarság meghátrálni kénytelen, míg a románág egyre terjeszkedik, a faji beolvadás minden hajlama nélkül. Ily körülmények között csak a sarokba szorított székely-magyarság támogatása lehet a cél.

Gróf Desseffy Aurél, Bujanovics Sándor és dr. Csillag Gyula felvetik, nem volna-e helyesebb, ha a bizottság kutatásait az egész Erdélyre kiterjesztené?

Forster Géza ajánlja, hogy a bizottság Erdélyre nézve csak a székelykivándorlás ügyével foglalkozzék, mert itt tényleg a székely kivándorlás öltötte a legaggasztóbb mérveket.

Andrássy Sándor gróf szerint, ha a székely-kivándorlással foglalkozunk, eunek egyéb célja nem lehet, mint az erdélyi magyarság megmentése. S ezért hozzájárul ahhoz a javaslat-hoz, hogy a bizottság specialiter a székely-kivándorlás kérdésével foglalkozzék.

A bizottság ezirányban határoz.

Buday Barna előadó mindenekelőtt körvonalozza, hogy Erdélyben mely vidékekre terjed ki a székelység, melynek száma 550 ezerre rug. Vácolja azt a nexust, amelyben a székelység a szomszédos Romániával évszázadokon keresztül volt. A székelység rajokat bocsátott Romániába, melyek dolgukat végezve rendszeren ismét visszatértek s keresményüket hazájukban éltek fel. Ez még nem volt kivándorlás, csak kereskedés és munkakeresés. Az 1886-ban kitört román vámháború megváltoztatta ezt a helyzetet, mert a székely iparos most már kénytelen volt Romániába kiköltözködni, miután az erős vámkok lehetlenné tették a kivitel. A statisztikából, a népszaporodási számarányokból kiszámítjuk, hogy az 1886 után következő évtizedben a székely-

ség helyett, hogy szaporodott volna, mintegy 10,000 embert veszített el.

A kivándorlás mérvére vonatkozólag biztos adatok nem állnak rendelkezésre úgy, hogy a székelykivándorlás igazi arányaival tisztában nem vagyunk; csak mint körülbelüleges adatot állíthatjuk fel, hogy évenként 15—20,000 ember megy ki Romániába s ezek közül 3—5000 marad kint. Persze úgy aki, mint a visszaköltözöködést ellenőrizni lehetetlen. A székely kérdésnek ugyszólván történelmi multja van, s eltekintve a 60-as évek nagy társadalmi felbuzdulásától, midőn egyes nagylelkű adományozók a székelykérdés szanálására alapítványokat is tettek, azóta igen kevés történt e téren.

Vázolja ezután szóló a székely nép megmentésére, illetve felsegélyezésére a 60-as évek óta alakult társadalmi intézményeket s arra a konkluzióra jut, hogy a székely nép fölsegítése tekintetében négy évtized alatt történt kormányzati és társadalmi tevékenység számottevő eredményekkel nem járt. Ennek oka nem a felbuzdulás, hanem az életerős végrehajtó szervezet hiánya volt. Ezt a hiányt vállalkozók pótolni most az OMGE. s az az első kérdés, hogyan és mily módon nyuljon hóna alá a székelykérdésnek.

Elterjedt nézet az, hogy a székelységnek legfőbb baja, a munkáskérdés. A Nagy Imre avatott jelentéseiből és a földmivelésügyi miniszterium munkabér statisztikájából kitűnik, hogy a székelyföld mezőgazdasági munkabérvizonyai elég kedvezőek s így ott nem az az első baj, hogy a kereset a munkásnak megfelelő megélhetést ne biztosítsa. Végre is a munkások oda mennek ahol jobb keresetre van kilátásuk, mert jobb állapot után vágyanak. Románia jobban meg tudja fizetni a munkást, mint mi. Ezzel sikerült nek a képzett székely iparosokat is elhódítani. Hát ezen segíteni igen bajos s itt egyelőre legfeljebb a székely munkásoknak az ország munkásszegény vidékeire való irányításával segíthetünk. Ez azonban távolról sem megoldása a székelykérdésnek. Háziorok megteremtésével ipari keresetet tudnánk biztosítani itt-ott, de visszatartani a székely iparosokat megint igen nehéz, ha azok Romániában jobb munkatért s jobb piacot találnak. A helyhez kötés módját első sorban is mezőgazdasági téren kell keresnünk, még pedig a földbirtokosság helyzetének javításában. Székelyföldön rendkívül sok kisbirtokos van, mikor ezeken segítünk, tulajdonképpen a megélhetés általános feltételeit adjuk meg ott. Programmot nem akar nyújtani, mert hisz még a tanulmányozás feladata előtt állunk s nincs elég tiszta látásunk a kérdésben. Az előadottak után azonban arra kéri a bizottságot, állapodjék meg a megindítandó tanulmányozás céljaira irányelveire és eszközeire nézve.

Szilassy Zoltán: Szerinte a bizottság leghelyesebben jár el, hogyha a székelykivándorlás kérdésének tanulmányozásánál, tanulmánya főtárgyává a székely mezőgazdasági viszonyokat teszi. A székely mezőgazdasági termelés alacsony fokon áll és túlságosan egyoldalú, emellett a természetére alkalmas területek egyáltalán nincsenek kihasználva, különösen a havasok nem. Az állattenyésztés felkarolására ott alig történik valami, ellentétben a szászvidékekkel, melyek ugyanolyan mezőgazdasági viszonyok között az állattenyésztés felkarolásával prosperálnak.

A kivándorlás főoka a mezőgazdasági termelés csekély jövedelme. Első sorban tehát a mezőgazdasági bajokat kell felderíteni, hogy a segítség módját megállapítani lehessen.

Andrássy Sándor gróf: Azon igen tanulságos és nagy tanulmányokat eláruló előadás, melyet az előadó tartott, nem elegendő arra, hogy a bizottság konkrét dolgok felett határozzon, hanem szóló nézete szerint fel kellene hívni azon vidékek alapos ismerőseit, hogy adják be a bizottsághoz tapasztalataikat, ter-

jeszszék elő a bajok szimptomáit és egész proceszusát, ekként a bizottság, ha kellő adatok rendelkezésére állanak, nagyobb sikerrel bírja majd az akciót felvenni.

Bujanovics Sándor: Ugy a Felvidéken, mint a Székelyföldön a kivándorlás szimptomáit a nép kedélyvilágában végbement változásban látja és csökkenésében az anyaföld iránti ragaszkodásnak, ami néhány évtized előtt még meg volt. A kivándorlás okait szóló visszavezeti arra, hogy kevesebb a népből a föld iránti ragaszkodás, mint volt a multban és bizonyos vándorlási vágy és hirtelen meggazdalkodási vágy kapott lábra, amit egyes példák élesztettek. Szóló palliatív módokat is keresne a bajok enyhítésére és egyuttal felemlíti, hogy a nép iskolai nevelési rendszerében is sok hiba rejlik.

Balás Árpád osztozik Szilassy Zoltán azon véleményében, hogy a bizottságnak első sorban a mezőgazdasági kérdéseket kell felölelnie: tény az, hogy Erdélyben az értékesítési viszonyok rosszak és a népből a havasi legelőket nincs módjában kihasználni. S a bajok szanálásának egyik módja volna az állattenyésztés nagyobb mérvű felkarolása, mire névze a földmivelésügyi miniszterium már megtette a kezdő lépéseket. Szóló a székelység legnagyobb baját az egyoldalú gazdalkodási rendszerben látja és abban, hogy a népből nincs foglalkozása, az első év fötörekvése lenne tehát a gazdalkodási rendszer megváltoztatása s erre nézve többféle alkalom kínálkozik. Szóló szerint, hogyha Erdélynek valami nagy baja van, az épen az, hogy a munkáskérdés nem talál elegendő foglalkozást. Az ausztriai gyáripár termékei kiszorították az ottani mezőgazdasági háziparokat. A lentermesztés, takarmánytermesztés, állattenyésztés felkarolásával a bajok egy része szanálható volna; de sürgős kérdés a tagosítás végrehajtása is és megakadályozása bármi módon a föld elaprózásának. Kivánatosnak tartja a közlekedés élénkítését is, mert tény az, hogy a székelyvasutak kérdése régen vaudik, de megvalósításától még mindig messze áll.

Baross János dr. föl hívja a bizottság figyelmét a Székelyföld birtokelosztási viszonyaira, hol annyira el vannak forgácsolva a birtokok, hogy egy tized katasztrális hold nem is ritka dolog, a nép a kis földszalagokon csak nyomorog, eladósodik, ott hagyja a földjét és kivándorol. Javasolja a bizottságnak, hogy tegye kutatás tárgyává azt is, hogy a székely földbirtokok e'osztása mennyiben befolyásolja a kivándorlást.

Andrássy Sándor szintén csatlakozik Szilassy azon véleményéhez, hogy a székelyföldi kivándorlás megakadályozásának egyik eszköze a mezőgazdaság felkarolása lehet, de a mezőgazdaság mellett az ipar is vétessék fel a működés körébe. Javasolja, hogy küldessenek ki a kérdőpontok, amelyekre ha a válaszok beérkeznek, azok alapján konkrét javaslatokat lehet tenni.

Forster Géza: Hangsúlyozza, hogy a székelykivándorlás kérdésének megoldásánál a helyszínen való tanulmánytétel nélkülözhetlen.

Indítványozza, hogy egy bizottság küldessék ki, mely a székely nép mezőgazdasági és ipari viszonyait és egyáltalában az egész kérdést tanulmányozva, konkrét javaslatokat terjesztene a bizottság elé. Szóló szerint a Romániába való kivándorlást meggátolni lehetetlen, mert ott a nép jobb keresetre tesz szert. A gazdasági viszonyok a Székelyföldön tényleg olyanok, hogy ott a szarvasmarhatenyésztésre kellene súlyt helyezni, azonban a székelyek az erdőtörvény korlátozása folytán nem képesek havasikat kellőleg kihasználni. A Balás Árpád által fölvetett tagosítási kérdés a deési értekezleten fog tárgyalatni.

Bernát István felveti azon eszmét, hogy az erdélyrészi agrárkongresszuson nem volna-e célszerű a kivándorlás kérdésével is foglalkozni, amely alkalommal a Forster

által proponált helyszíni tanulmányt is meg lehetne ejteni. Nézete szerint is a székely kivándorlás csomópontja az, hogy Romániában jobb keresetre tesz szert a nép, — a bajon segíteni úgy lehet, hogy jobba tesszük a keresetet itthon s másrészt pedig az 1899-iki román gazdasági válság folytán ott a jövőben rosszabbá válik a kereset, mert az állam pénzügyi viszonyai ott megrendültek, új adók fogják a népet sújtani s felhagynak majd azzal a politikával, mely tisztán merkantil vállalkozásra fordította a mezőgazdák által megvonható felesleget. Felhívja különben a szakosztály figyelmét azon nagy alapítványokra, a melyek kiváltkép Csik vármegyében kezeltetnek s rendeltetésük a Székelyföld gazdasági viszonyainak fellendítése. A tanácskozásokba bevonnai kéri Jancsó Benedeket a székelykérdés alapos ismerőjét. Szerinte az államnak e kérdésben oly akciót kellene kifejteni, mint a minőt a ruthénkérdésben kifejt. — Hozzájárul a javaslatokhoz.

Gróf Zselénski Róbert elnök összegezve a felmerült nézeteket, a bizottság határozataként kimondja, hogy a bizottság a székelykivándorlás kérdésével lehetőleg mezőgazdasági szempontból kíván foglalkozni, de tekintetbe veszi az ipari viszonyokat is.

A bizottság ezután a kérdés részletes tárgyalására áttérve

Előadó javaslatokat tesz az erdélyrészi agrárkongresszus programjának a székelykivándorlás kérdésével való kibővítésére nézve. A kongresszus végrehajtó-bizottságába beválasztandók a Székelyföld viszonyainak alapos ismerői s az érdekelt gazdasági egyesületek képviselői. Ezek aztán karöltve az OMGE. kivándorlási bizottságával, sikeres akciót fejthetnek ki. A bizottság előadó javaslatához hozzájárul.

Előadó ezután a székely alapítványok ügyét ismerteti, mely alapon a bizottság az elnökséget megbizta, hogy a Magyar Tudományos Akadémiánál levő alapítványoknak a mozgalom támogatása érdekében való felhasználására nézve lépéseket tegyen.

Előadó ezután a konzulatusi ügyre nézve tesz javaslatokat. Fölhozza, hogy Romániában a konzulatusoknál bár magyar állampolgárok, de magyarul nem tudó egyének alkalmazatnak és ennek folytán a konzulatusokban a kivándorolt nép nem találja meg érdekeinek képviselőit. Felterjesztés intézését javasolja tehát az irányban a kormányhoz, hogy a konzulatusoknál a reciprozitás alapján a magyar nyelvet beszélő egyének alkalmaztassanak.

Balás Árpád, gróf Desseffy Aurél, Bujanovics Sándor hozzászólása után a bizottság a javaslatot elfogadja.

Végül előadó javaslatára a bizottság felkéri a Nemzeti Szövetséget, hogy a székelyek társadalmi viszonyai föllendítésére és főként az iskola-tartási ügy érdekében nagyobb szabású akciót fejtsen ki.

A bizottság a kivándorlási adatok egybegyűjtésére szerkesztett és szétküldendő kérdőpontokat vitatta meg és azokat némi módosításokkal elfogadta.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Cserháti Sándor.

A mák okszerű termesztése.

Több éven át máktermesztéssel foglalkozván, kísérletet tettem annak kapáló-ekékkel való mivelésével. 60 magyar holdon természetem mákot, mely minden évben elég szép jövedelmet hozott, csakhogy évről-évre drágább a kézierő, sőt mi több, számtalan eset fordult elő, hogy mikor legjobban kellett volna a munkáskéz, a legmagasabb napszám megajánlásával sem voltam képes munkásokat kapni, ezért egyik évben a mákot úgy vetettem, hogy (Planet) kapáló-ekékkel eszközölhessem

annak munkáját. Ősszel a mák alá szánt területet, melynek jó erőben kell lennie, 25 cm. mélyen egyes Sack-ekével megszántattam. Meg kell itt jegyezni, hogy a máknak az előveteménye buza volt mindig. A buza trágyázott zabosbüköny után következett és így a föld jó erőben volt. Tavasszal, amint csak az idő engedte, a máknak szánt területet jó éles vasboronával megboronáltattam, a fogas borona után pedig tövisboronával a föld felszínét elegyengettem. Erre nagy szükség van, és pedig azért, hogy a talaj mindenütt egyenlő legyen, így biztosítsák a magnak egyenlő kikelése is. A másikat vetőgéppel vetettem. herakanalakat alkalmazva, egy magyar holdra 5 kg. magot számítottam. A sorok egymástól távolsága 20 cm. volt. Mig kézikapákkal kapáltattam, addig csak 13 cm. sortávolságot hagytam. Amint a mák harmadik levelét is kihajította, azonnal megfogasoltattam, kereszt irányban véve a sorokat. Ezen mivelet rendkívül előmozdítja a mák gyors fejlődését, valamint a ritkítást is megkönnyíti. A ritkítást következőképpen végeztem: a fogasolás után aszerint foganosítottam az egyelést, amint azt a mák fejlődése megengedte, 8—10 nap múlva az egyelés rendkívül könnyen ment. E célra csináltattam könnyű csákanyalaku 4 hüvelyk szélességű kapakat. Egy napszamos ezen kapával ment elől, és a sorokon egyenlő távolságban a mákot kivagdosta, mindenütt csak 2—3 szál mák maradt, ezt azután 40 filléres napszamos gyermekekkel egyeztettem ki, egy szálát hagyva minden helyen.

Ilyen mivélési móddal belekerült egy magyar hold 58 koronába 12 gyermek a 40 fill. egy férfi 1 kor. napszám mellett. Amint az egyezés annyira előre hatott, hogy ez Planet mehetett, azonnal kezdődött a kapálás. Egy fiu huzta a gépet, egy férfi pedig kormányozta. A fiu kapott 70 fillér napszámot a férfi 1 kor. 10 fillért. Egy nap egy Planet fel magyar holdat egész könnyen megkapált, a kapálás így belekerült magyar holdanként 3 kor. 60 fillérbe. A kapálást annyiszor foganosítottam, ahányszor azt a föld kívánta; illetve hallottam, hogy a föld gyomosodni kezd, azonnal nekifogtam a kapálásnak, de a jól mivelt talajnál négyyszer többször semmi esetre sem kell kapáltatni, kézzel mivélve 2-szer kapáltattam, de amint a Planettel való kapálást alkalmazni kezdtem, a kézikapálás teljesen feleslegessé vált. 10 holdat ezen hatvan holdból, kísérlet végett úgy mint előző években tettem teljesen kézimivélésben részesítettem, a Planettel való mivélés és az egyelést is beleszámítva magyar holdanként. A költség a következő volt: egyezés 5 korona 80 fillér, négyzeri kapálás Planettel (első, második kapálás a 1 kor. 80 fillér, 3 korona 60 fillér, harmadik és negyedik kapálás mivélés már később történt, a napszám magasabb volt, a fiu kapott 90 fillért, a férfi 1 kor. 30 fillért, tehát a kétszeri kapálás 4 kor. 40 fillér) összesen került egy magyar holdnak a megmivélése 13 kor. 80 fillérbe. A kézzel való mivélés pedig belekerült 29 koronába, így tehát a kézzel való mivélés 15 kor. 20 fillérrel többbe került magyar holdanként mint a Planettel való mivélés. A termés eredménye teljesen egyenlő volt, különbség csakis a mákszemnek a kifejlődésében volt észlelhető, mivel a Planettel való mivéléshez a mák ritkább sortávolságban volt vetve a mákfejek sokkal nagyobbak voltak a szem is sokkal szebb volt mint a kézikapálás alá vetett máké, ennek a feje kisebb volt, de a szem is apróbb volt. Ami a szemhozamot illette, sulyra nézve oly csekély volt az eltérés, mit számba sem lehet venni, valamint az eladásnál sem játszott szerepet, de a mivélési költséget számítva 60 magyar holdnak megmivélésénél a készpénz megtakarítás ez számbavevő 15 K. 30 fillér magyar holdanként, a megtakarított összeg 912 K. Ezt a mai nehéz viszonyok közt nagyon is számba kell venni, mihez még hozzájárul az is, hogy kézierő hiányában az ember minden

munkát kellő időben elvégezhet és ezáltal a termés biztosítva van.

Ami a mák megérett állapotában való szedését illeti, azt következőképpen teljesítettem: A levélnek teljes elszáradása és a mákfejek teljes megbarnulása mutatja a mák megérését, valamint több fejet több helyen össze fog az ember és megrázza, annak az általános zörzése jelzi a megérést. Nagyon hibás eljárás különösen nagyban való természetnél a mákfejek egyenként való szedése. Ez végnélkül megdrágítja a munkát, ami természetesen a termény árának rovására megy. Mikor a mák teljes érése beállott, az aratást nagyjából nő napszamosokkal következőképpen teljesítettem: A munkás annyi mákszárt összefog, amennyi a markába fér és sarlóval levágja jó alant a földnél, azután 30 cm. átmérőjű vastagságban markokban rakja, utána minden három sarlózó nőmunkas után egy férfi markokat kékébe köti és ötösökbe felallogatja. Időköz mérten 4—5 napig kint hagyjuk a mákot a táblán száradni, azután behordjuk. A behordásnál ponyvák kell a székre tenni, hogy az esetleges kitiport mákfejekből a szem ne a földre, hanem a ponyvára hulljon és így egy szem sem megy kárba. A mák kicsépelését mindig gőzerőre alkalmazott tengerimorzsológéppel eszközöltettem következőképpen: a kékéről a fejek levágását 40 filléres gyerek napszamosok végezték, olyformán, hogy ponyvák le lettek terítve és minden gyereknek volt adva egy kis balta, mindenkinek egy fadarab. A fára ráfektette a kékét és a mákfejeket baltával lehető legrövidebb szárral levágta, azután zsákkal kibélelt kosarakba szedte és így iett a gépre öntve, odaállították a szelelő-repcezerostat és így a mák kitiptetése igen könnyű szerrel ment végbe. Kétszeri rostálás által a mák teljesen piaczképesé tehető. Ilyen mivelet mellett egy métermázsza mák teljesen piaczképesé tétele szedést is illetve learatását ideérve belekerült 1 K. 70 fillérbe, métermázsáját pedig eladtam 46 koronával, átlagtermésem pedig magyar holdanként 578 kg. volt. Egy magyar hold bruttó bevétele tehát 265 K. 88 fillér, ebből leszámítva az összes üzemi költséget, adót, a 60 holdnak az arát, illetve befektetési költségének 6% kamatát, szóval az összes költségeket leszámítva, a tiszta jövedelem egy magyar hold után (1200 □ öi) 174 K. 34 fillért tett ki.

Nincs termény, még a czukorrépat se véve ki, mely ilyen tiszta jövedelmet adna s mégis sajnos, de kevesen foglalkoznak természetével. Nem győződnék meg arról, hogy melyik a jövedelmezőbb, nem tesznek kísérleteket. Nem kell mindjárt nagyban belemenni semmibe sem, sőt hátrányos is az, hanem kezdjük kicsiben, ha okszerűen járunk el és sikerül, akkor tehetségünkhöz képest bocsátkozunk jobban bele, de sohase szabad szem elől tévesztünk azt, hogy mindent alaposan végezzünk, utána nézzünk, hogy a legpontosabban végre legyen hajtva a munka, akkor sohase kell félnünk, hogy bármiféle műveletünk ne sikerülne. Kötő előveteménye a mák az árpának, de a buzának is, csak hogy mivel mák előtt buza volt a földben, azért ne hagyjuk magunkat elragadtatni az ideiglenes haszontól, mert mák előtt buza, mák után is buza a talajt megviseli, ez pedig a gazdaság rovására megy. *Dóssy Imre.*

A mák termesztése még olcsóbbá tehető az által, hogy kevesebb magot vetünk, úgy aratjuk mint a gabonát — kaszával és a közönséges cséplőgéppel kicsépeljük csak úgy, mint a gabonát. 5 kg. vetőmag m. holdjára sok, 25—3 kg. is elég, ha ezt 2—3 kg. korpával keverten vetjük, a vetés egyenletes lesz és a ritkítás gyorsabban megy, 578 kg. máktermés m. h.-kint azonban oly nagy termés, melyet átlagnak nem lehet felvenni, mert ez csak ritka helyen éretik el. *Rovatvezető.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A felszerszámozásról és befogásról.

Hogy a lovak kényelmetlen és czélszerűtlen felszerszámozása és befogása által a tulajdonosok, mily sokszor vétének — saját kárukra — uton-utfélen tapasztalhatjuk. Ismerethiány, vagy gondatlanság sokszor hanyagság az oka ennek. Ha a ló tulajdonosok csak félannyi gondot fordítanak a lószerszám megválasztásánál, mint jól álló ruhájuk, vagy cipőjük vásárlásánál, kevesebb huzsolt sebet találnának lovaik testén és huzni nemakaró lovak számát nem szaporítanák.

Az állatok ép úgy, mint az emberek, hűséges munkájuk teljesítésénél bizonyos feltételeket követelnek meg, a milyenek a kellő ápolás, a helyes felszerszámozás és a munkával való túl nem terhelés; ellenkező esetben jó munkát tőlük követelni, nem lehet.

„Kényelmes hám, fél munka”, mert csak az ilyenben tudhatja a ló erejéhez mért teljes képességét kifejteni. Nyugodt indítás nehéz teher huzásánál a fő feltétel, ez kiméli egy a lovat, mint a szerszámot.

A szerszámoknak úgy kell elkészítve lennie, hogy az a lónak terhére ne legyen, de viszont, hogy abban összes erejét érvényre juttatni tudja. A két leggyakrabban használni szokott szerszám, a kumettes és szügyellős közül, a nehéz teher huzására az első felel meg legjobban a célnak, mert a kumet minden részében az erő teljes kifejtésére van képesítve. A ló benne jól és biztosan tarthat és mert a kifejett erő, a kumetszekrényben összpontosul, jobban ki is használják.

27. ábránk egy kumetben erősen huzó lovat mutat be, ahol a fent említettek láthatók. Itt figyelembe kell azonban vennünk, hogy a kumet hibátlanul fekszik és nem nyomja a lovat, ellenkező esetben a ló azért, mert a kumet nyomja vagy surolja, nagy kinokot szenvedne és ellenszegülő lenne. A kumet továbbá egy bizonyos nyugodtságot és biztonságot kölcsönöz a lónak a huzásnál, minek következtében a teher elosztása is jobb és biztosabb lesz benne a ló, nem bukik oly gyakran.

Hogy a kumettes szerszám dacára az említett előnyöknek még sincs kellőképpen elterjedve, oka egyrészt az, hogy különböző nagyságban való elkészítése, mindig egy és ugyanazon nagyságu lóhoz van kötve, azaz másforma termetre nem alkalmazható, másrészt, mert a kumet ára sokkal magasabb, mint a szügyellős szerszámé.

Ezen hátrányok mellett azonban előnyeit tekintetbe véve, a lovak kimélésére és az erő kihasználására a kumettes szerszámot eléggé ajánlani nem lehet. Magától értetődik, hogy ez csak a nehezebb munkánál áll, mert a könnyű kocsisznál, csakis a szügyellős szerszámot szokás alkalmazni. A tulbó kumet, melyet kényelem tekintetéből — nagyon sokszor — alkalmaznak, rossz és elítélendő. Az ilyen a folytonos izgatás által a testet megizzasztja, az izzadságot magábaszivja és ott, ahol különben lehető puhának kellene lennie, megkeményedik s ide-oda mozogván a testét, a mart és vállat feltöri.

A kumet gyakori tatarozást és tisztogatást, igényel s ez is hátrányára van elterjedésének.

Azonban nem csak a kumetnélde másféle szerszámra szükséges, hogy azok akár használatban, akár azon kívül, kellő gondozásban részesüljenek, mert a megvásárolt többet használ bármilyen kijavítgatásnál is. Nagyobb és felváltva használni szokott lóállománynál megfizethetetlen szolgáltatásokat tehetnek az u. n. állítható kumetek, amelyek, ha drágab-

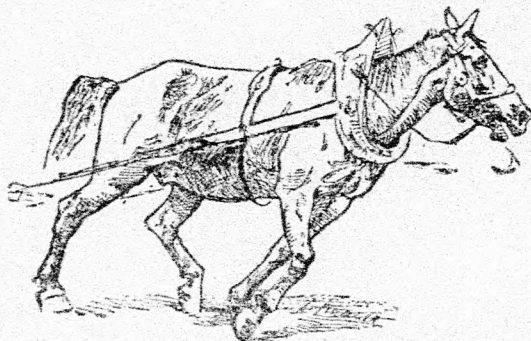
bak is, lenni. A való el jobban ha idekánál vezetne nál, ille nagyobb olyan debb u fesztet tonosar tehát i sulyozá könnye vés hel abból, kumeth karikák hatóan szij a sz tudja, k a tartó alkalma a ló h befogás állandó is. A r helyzet nek leg

van leg a vállak a kumet korolha vagy h illetve l lapozk martól ha tulm a mar hogy a kell me a vállak kevésbé An épen u előnyeí hogy kis sal ráa szügyell herbuzá nyók az csak lá lős szer elcsigáz nagyba szám h is igény a légz lélegzés lyezve szügyell

bak is, kifizetik magukat és jók is szoktak lenni.

A kumetnél fontos a tartószíjak miként való elhelyezése és alkalmazása. Még a legjobban álló kumetnek is surolnia kell a testet, ha ide-oda mozog. A tartószíjak a kumetkarikánál vannak megerősítve s a rud végéhez vezetnek; ezeknek — nehéz terhet húzó lónál, illetőleg azoknál, amelyeknek napjában nagyobb utat kell megtenniök — nem szabad olyan nagyon megfeszítve lenniök, mint rövidebb utakat tevő luxuslovaknál, mert a megfeszített tartószíjak a kumetet lefelé és folytonosan oldalvást húzzák. Nyugodt állásról tehát ilyen esetben szó sem lehet. Ezt ellensúlyozandó van egy mód, amely — ámbár könnyen keresztül vihető — még nagyon kevés helyen látható alkalmazásban; áll pedig abból, hogy a tartószíj azon karikája, amely a kumethez erősített, egy véggel a két istráng karikához erősített szíjon vagy lánczon mozgathatóan kapcsolandó fel. Ilyen helyzetben a tartószíj a szükséghez megfelelően helyzetét változtatni tudja, különösen ha még azt is megteszszük, hogy a tartó szíjat nem a rud végére, hanem egy erre alkalmazott hosszabb keresztkarikára, így tehát a ló hosszengelyéhez közel erősítjük meg. A befogás ezen módjával biztosítani lehet a kumet állandó helyét és így a ló kényelmes járását is. A rud legbiztosabb vezetése a tartószíjak helyzetétől és megerősítésétől függ. A kumetnek legnyugodtabb helyzete egyes fogatoknál

nehéz, különösen ha a lónak magas szögellésű vállalai vannak. A nehézség azonban legtöbbször a szügyesíjak helytelen elkészítésétől származik, minek oka, hogy azok a szügyön a bőrt összeránczolva feltörnek, vagy mert keskenynek s nagyon bevágnak miáltal a lélegzetvételt nehezítik meg. A ló a szügyellős



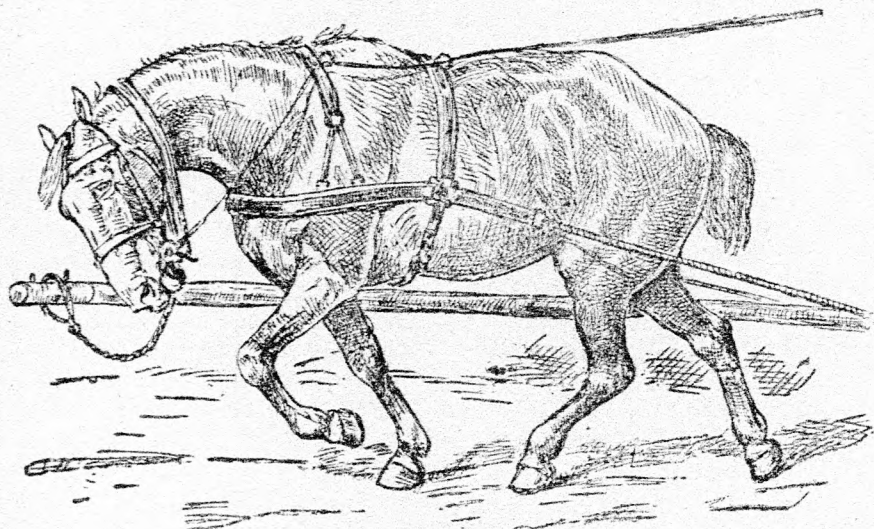
27. ábra. Tehervontatás kumetben.

szerszámban testének csak egy kisebb részével húz s ezért teljes erejét kifejtteni nem képes, az erő veszendőbe megy, csak önmagát fárasztja azzal, hogy az egyensúlyt megtartani igyekszik s arra vigyáz, hogy nagyon belefeküdjön a hamba el ne bukjon. Mert a szügyellős szerszámban húzó lónak ha elbukik esése sokkal nagyobb, mint ha kumetben húz. A 28. ábrát nézve, láthatjuk milyen nehezen húz a ló a szügyellős szerszámban s itt egy-

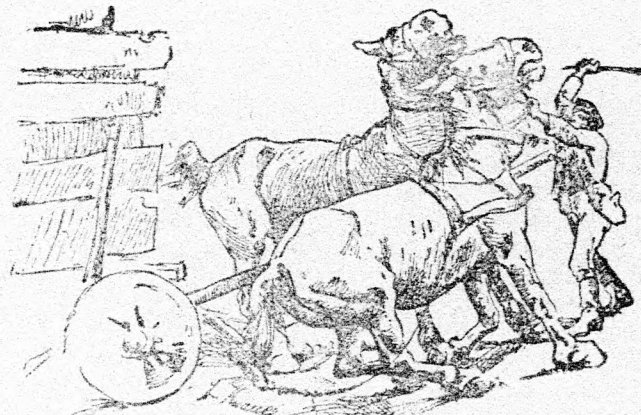
ban egyenetlen utakon a jármű tartása okvetlen feltétel.

Egy nagyon rossz szerszám a kocsik visszatartására, vagy hátratosására a nyaklósíj. Ez mint tudjuk a ló nyaka körül vettetik át, egészen önálló, azaz a hámmal semmi összefüggésben sincs; a farszíj hiányzik. Nagyon sok helyen láthatunk ilyeneket s tanui lehetünk nem egyszer olyan jeleneteknek amilyet 29. ábránk mutat. A tartószíjak a lónak egészen a füléig csuszának fel s csak a tarkójával kell a szegény állatnak az ostornyélnek sűrű alkalmazása mellett a teherrel megrakott szekeret hátratosolnia. Magánál az egyesfogatonál sem szabad a farszíjnak hiányoznia, ellenkező esetben a hám úgy fekszik a lovon, mint azt 30. ábránk mutatja. A nyakló a legrosszabb találmány, amely a felszerszámozásnál alkalmazásba jöhet. Az előbb említett hátrányok és kizsákokon felül a sörényt felsurolja, úgy hogy ott pusztá hely marad, sajnálatos kinézet adván a lónak. A rud tartását sem biztosítja kellőleg, úgy, hogy az egyenetlen uton ide oda járva, nagyobb oldalbaütésekkel még a lovat is elmozdítja helyéből. Leghelyesebb tehát a hámat egy erős tartószíjjal ellátni, amely egy karikával a hasló közepére lesz erősítve.

A kocsirud hosszúságát illetőleg megjegyzendő, hogy az ne legyen a ló orránál hosszabb. Az istráng hosszúsága is eszerint veendő — megemlítvén e helyen azt —



28. ábra. Tehervontatás hámban.

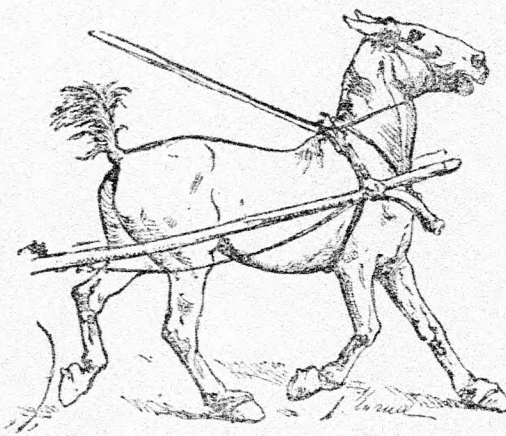


29. ábra. Lókinzás nyaklósíjjal.

van legjobban biztosítva, a hol a mozgó hiánya a vállak megfelelő előremozgását követi és így a kumet helyzetére befolyást semmi sem gyakorolhat. Meg kell itt említeni a kumetkarikák vagy horgok helyzetét is. Ha ezek mélyen, illetve lent fekszenek a kumet alsó részét a lapoczkához szorítják s így a felső rész a martól eltávolodik, ellenkező esetben, vagyis ha túl magasnak vannak alkalmazva, a nyak és a mar fog szenvedni. Általános az a vélemény hogy a húzási szögnek lehetőleg a derékszöget kell megközelítenie, mit tudva, a húzási szög a vállak iránya, illetőleg aszerint, hogy többé-kevésbé meredekebb-e, szabályozható.

Ami a szügyellős szerszámot illeti, ennek éppen úgy, mint a kumetnek megvannak a maga előnyei és hátrányai. Előnye, hogy olcsóbb és hogy kisebb-nagyobb természetű lóra kevés igazítással ráadható. És ez utóbbi az oka annak, hogy a szügyellős szerszám különösen gazdaságokban teherhúzásra is olyannyira el van terjedve. Ezen előnyök azonban, a nagyobb hátrányokkal szemben, csak látszólagos értéket biztosítanak a szügyellős szerszámnak, mert benne a lovak hamarabb elcsigázódnak, ami a remélt megtakarítást nagyba csökkenti. Viszont a szügyellős szerszám helyes alkalmazása, több szakismeretet is igényel. Ha a szügyellős magasan fekszik, a légzőszervekre nyomást gyakorol és a lélegzést hátráltatja, ha alacsonyan van elhelyezve a vállak mozgását akadályozza. A szügyellős helyes fekvését eltalálni tehát nagyon

uttal azt is észrevehetjük, hogy a húzási vonal itt nem párhuzamos a földdel, hanem lefelé gravitál. Ezért a ló háta is szenved, fejét lehajtván, azt felgömbösközteti kénytelen. Már ez az ok is elég arra, hogy nehéz terhet húzó lovaknál a szügyellős szerszámot ha csak lehet a kumetrel cseréljük fel. A szügyellős szerszám



30. ábra. Hibásan összeállított hám, farszíj nélkül.

szerkezeti részeiben is többféle hibát találhatunk. Ilyen a tartókapesség. Ezen hiba, ha első pillanatra, nem is látszik fontosnak, mert pl. egyenes, róna utaknál nem okvetlen szükséges, de mivel szerkezeti hibáról van szó, ilyenek lehet vennünk. Dombos, hegyes által-

hogy a feszesebbre való befogás a húzást megkönnyíti, a laza befogás megnehezíti. A rud hossza és az istráng hossza között ha egy bizonyos pótlásra van szükség, az inkább a tartók, mint az istrángoknál egyenlítendő ki.

Mintegy a dologhoz tartozót megemlíthetjük itt, a tehernek a kocsin való elosztását, mint olyat amely a nehezebb vagy könnyebb húzásnak előidéző oka szokott lenni. S mechanika tantételein alapszik az, hogy a kocsin fekvő teher, fekédjön az bárhol, azaz akár a kocsi elő részén vagy hátul, annyi vonóerőt követel, amennyi arra szükséges, hogy a kerékgyak surlódását a tengelyhez és a kereknek a földhöz való surlódását legyőzze. Csökkenthető az ellentállás a magasabb hátsó kerek és az által, hogy az istráng a kiindulási ponttól a föld felé szög alatt éri a hámfát. Előbbi lassítja a tengelynek a kerékgyakhoz való surlódását, utóbbi a tehernek némi fölemelésével a kocsi mellső részét könnyebbé teszi, illetőleg az első kerek a földhöz való surlódását csökkenti. Mindkét momentum a huzóerőnek csekély megtakarításával jár, ámbár a gyakorlatban mások a körülmények, mivel nemcsak a surlódás, de az ut egyenetlensége, sár, kövek stb. ellentállását is le kell hogy győzze a vonóerő.

Arra a kérdésre tehát, hogy a fentebbi mechanikai tettelekből vont tanulságok a gyakorlatban miként alkalmazhatók, többszöri kísérletek alapján álljanak itt a következők:

1. A kócsi egyenletes megterhelése kedvezőbb lesz akkor, ha annak elő részét némileg felszabadítva, a teher nagyobb részét a hátsó tengelyeknek engedjük át. 2. A rövidre való befogás, a hosszú befogás fölött sokkal nagyobb előnnyel bír, mivel a távolság növekedése a támadó erőből a teherig a vonószükséglettel egyenes arányban van. (Hogy a rövidre való befogás az ut egyenletességénél is szererepet játszik, magától értetődik.) 3. Azt a tanulságot vonhatjuk még le ezekből, hogy nagy teher vontatásánál a rövidre és a rud alatt való befogást ismerhetjük el a legjobbnak. Az a teoria tehát, hogy a föld felületével párhuzamosan futó istrángok a vontatásra a legkedvezőbb állásuk, nem áll, mert itt az a kedvező körülmény, amely a teher némi felemelését biztosítaná ki van zárva. Nyílt kérdés marad azonban az, hogy ez a felemelés a ló kitartását az egyenletes húzásnál nem csökkenti-e?

Miként a gyakorlatban tapasztalhatjuk, az istrángok alkalmazása a szerszámoknál legtöbbször a földfelé való szögelésre alapul. A szügyellős szerszámnál a hasló a földdel párhuzamosan halad ugyan egészen a hátsóig, ahonnan az istráng kiindul, innen azonban ez a földhöz hajló sőg alatt éri a hámfát. A hátszj nehéz teher vontatásánál az istrángok megfeszítése következtében szintén megfeszül, miáltal a ló hátát támadja meg s ezáltal kényszeríti az állatot, hogy hátát megörbítse, ami a kumetnél elő nem fordul. Ügyelnünk kell tehát a befogásnál a hátszj hosszára is.

Ami egyes szakembereknek a befogásról való különböző véleményét illeti, mutatja ez is Wrangel próf az ő „Bas Buch von Pferde“ című művében egy *brigg* nevű angol talalmányt említi, mint olyat, amely hivatva lenne a lovak tehervonátását megkönnyíteni. Leirasába ezen talalmányoknak nem bocsátkozunk — nyílt haszon nélküli — csak azt emlíjük meg itt, hogy ennél a teher egy nagy részét a ló horderőképeségének kell átvennie. Már pedig ha megmondjuk azt, hogy a ló húzóereje a horderőhöz úgy aránylik, mint 40:2-höz, hogy továbbá az önsúly és az előre való mozgás egymás ellen hat, és hogy végül a mozgás, a melynél még a húzóerő egy része is elvész, a horderővel mennyire akadályozva van, belátható, hogy a húzó ló majdnem egész horderőjét megfosztatik.

Hogy mennyi terhet képes egy ló elhuzni, azt így általában megmondani nem lehet, mert nagyon sok körülmény foly be a vonóerőképesség teljes kifejtésére. Átlagban mégis feltehető, hogy egy középerős ló egyenes uton körülbelül 10 m. mázsát könnyen eibir, az angol Shire lovak azonban 30 m. mázsát is elhuznak. Füg ez a ló izomerejétől, nehéz lovaknál pedig még az önsúlytól is.

E helyen még egy nagyon hibás befogási módot kell megemlítenem, amelyet gyakran láthatunk. Az u. n. *szoros* befogás ez, amelyről a kocsisok azt képzik, hogy „uras” és a melyet természetesen a tulságig visznek. Hogy a hirtős lovakat a városban, sima utakon szorosabbra kell befogni, mint az országutakon, az nagyon természetes. A ló itt minden pillanatban a kocsis kezében kell hogy legyen s ezért a hámban szorosban kell állania, azaz az istrángok és rudtartó szijaknak keőleg kifesztítve kell lenniök. De ennek a *szoros* befogásnak is határa kell hogy legyen. Naponta látni mégis „urasan” hajtott fogutokat, a melyeknél a befogás oly szorosra lett véve, hogy a kumetek a levegőben állanak, vagyis csak a mart nyomják, a szügyellős szerszámnál pedig a szügyellők oly távol vannak a szügytől, hogy ezek és a szügy köé bárki öklét is odadughatná. Ilyen észszerűtlen befogástól nem lehet eléggé inteni a ló tulajdonosokat, mert pl. a kumet azon nyomás által, amelyet a marra okoz, ott daganatokat, sebeket tör fel és a ló többszörösen így befogva

lábait is megerőlteti, mi által természetesen agyoncsigázódik. A *szoros* befogás a szó igazi értelmében helyes csak akkor lesz, ha a kumet a neki megfelelő helyre odafekszik, állandó helyét megtartja és az istrángok, rudtartószijak a megfelelő helyzetbe hozatnak. Előbbiek lehetőleg rövidre fogandók, de nem úgy, hogy a ló patajával a kócsi kerekeket, vagy a felhágókat folytonosan verdasse. *Ágh Endre.*

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutjra Ferencz.

Törvény a gümőkór irtásáról Németalföldön.

A külföldi államok egymásután hoznak törvényes intézkedéseket az állatok gümőkórjának irtásáról, mint a mely betegség mindenfelé nagy károsodásokat okoz, főképen a szarvasmarhák között. Legújabbban a németalföldi kormány terjesztett a képviselőház elé ebben a tárgyban törvényjavaslatot, melyet általános érdekességénél fogva és az irtási mivelet megvilágítása czéljából a következőkben ismertetünk:

1. Ha valamely szarvasmarhán a gümőkór alapos gyanuját keltő jeleségeek mutatkoznak, akkor a tulajdonos, a birtokos vagy az ápoló köteles erről az illető község polgármesterének *jelentést tenni*. A polgármester a jelentésről huszonnégy óran belül, vagy ha a jelentés szombati napon érkezett be, kétszer huszonnégy óran belül a gümőkór irtásával megbízott felügyelőt értesíti.

2. A felügyelő az állatot lehetőleg az értesítéstől számított három napon belül megvizsgálja, miközben, ha szükséges, a tuberkulint alkalmazza. A felügyelő a vizsgálatról huszonnégy óran belül jelentést tesz a polgármesternek.

3. A vizsgálat befejeztéig az állat helyéről el nem távolítható, kivéve elkülönítés czéljából.

4. A vizsgálat megtörténtéig a gyanus állatot az egészségesektől lehetőleg elkülönítve kell tartani.

5. *Szarvasmarhák, melyeken a vizsgálat a gümőkór klinikai jeleségeit állapította meg, egy héten belül hivatalból levágandók.*

6. *Minden tulajdonos állatait gümőkórra a tuberkulin segítségével az állam költségén megvizsgáltathatja, hogyha a 10., 11. és 13. pontok alatt előírt feltételeknek meg tud felelni és ha az utolsó négy év folyamán a jelen törvény ellen elkövetett kihágás miatt nem lett végérvényesen elítélve. A vizsgálat január, február, márczius, április vagy december hónapokban történik és annak az egész szarvasmarhaállományra kell kiterjeszkednie, kivéve a három hónapnál fiatalabb borjúkat és külön engedély mellett az igás ökröket.*

7. A felügyelő vizsgálatot ejt meg az iránt, vajjon a 10. pont szerinti elkülönítés végrehajtható-e és a felhívást saját véleményével együtt a belügyminiszter elé terjeszti.

8. Azok a szarvasmarhák, melyeken a tuberkulinvizsgálat közben a gümőkór klinikai tünetei állapítottak meg, egy héten belül hivatalból levágandók.

9. Szarvasmarhák, melyekre vonatkozólag a tuberkulinvizsgálat megállapította, hogy gümőkórosak ugyan, de a betegség klinikai tüneteit nem mutatják, hivatalból megfelelő *maradandó jellel megjelölendők.*

10. Az így megjelölt állatokat a tulajdonos, birtokos vagy ápoló más szarvasmarhaktól, melyek nincsenek így megjelölve, elkülönítve tartani tartozik.

11. Tiltva van a megjelölt állatokat másfelé, mint különös óvintézkedések mellett, a vágóhidra vagy elkülönítő istállóba, illetőleg

külön legelőre szállítani. Különös méltánylást érdemlő esetekben ezen tilalom alól felmentés adható.

12. A megbélyegezett állatok, hacsak azokat a tulajdonos saját kiállított nyilatkozata szerint nem szánta a vágóhidra, a tuberkulinvizsgálatot követő október hó 1-től kezdve hivatalból még egyszer tuberkulinnal megvizsgáltatnak.

13. *A megbélyegezett állatok a bélyegzéstől számított 1½ éven belül a tulajdonos által vagy ennek terhére levágandók, hacsak nem bizonyultak időközben a gümőkórtól menteseknek.*

14. Annak, a kinek marhaállománya a 6. pont értelmében megvizsgáltatott, öt év folyamán joga van évenként egyszer az állam költségén tuberkulinnal megvizsgáltatni egy vagy több szarvasmarhát és pedig a) abból az állományból, mely hivatalból gümőkórtól mentesnek nyilvánított, b) azon állatok közül, melyek az első alkalommal nem lettek megvizsgálva vagy a melyek azóta kerültek a tulajdonába.

16. Szarvasmarhák csakis a vámhivatalokon keresztül hozhatók be, melyeket erre a czélra a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg kijelölt. A szarvasmarhák itt a tulajdonos költségére hivatalból tuberkulinnal megvizsgáltatnak. Azok az állatok, melyeket a vizsgálat a gümőkórtól menteseknek talált, bebocsátatnak, természetesen a behozatalra vonatkozó egyéb szabályok szemelött tartásával. Azok a szarvasmarhák, melyekre vonatkozólag a vizsgálat kiderítette, hogy klinikai tünetekkel vagy ilyenek nélkül, gümőkórban szenvednek, hivatalból mint ilyenek megjelöltetnek és a határon tulra visszaszállítatnak.

20. A levágásra szánt szarvasmarhákat azoktól, melyek a gümőkór klinikai tüneteit nem mutatják, lehetőleg elkülönítve kell tartani. Tiltva van az előbbieket helyükről eltávolítani.

21. A polgármester azokat a gazdaságokat, udvarokat, istállókat és legelőket, melyekben a bejelentés szerint gyanus állatok vannak vagy a melyekben a tuberkulinvizsgálat, illetőleg a betegek levágása nincs befejezve, felügyelet alá helyezheti.

23. Azon szarvasmarhák levágásáról, melyek mint gümőkórosak meg vannak jelölve, a tulajdonos megelőzőleg értesíteni tartozik azon község polgármesterét, melyben a levágás történni fog. A levágás a polgármester rendelkezése szerint rendőri felügyelet alatt történik.

24. *A hatósági rendeletre leölt szarvasmarhákért, illetőleg az elkobzott részekért a tulajdonos kártalanításban részesül.*

25. A levágás vagy megsemmisítés előtt a polgármester szakértőt nevez ki, aki a szarvasmarhát vagy a nem értékesíthető részeket felbecsüli; szarvasmarhánál megállapítja azon *érték jelét*, melylyel az egészséges állapotban birt volna, míg az elkobzott részekért az *egész érték* térített meg, melylyel egészséges állapotban birtak volna.

28. A kártalanítási összeget a község pénztára előlegezi.

31. *A tuberkulin csakis a belügyminiszter engedélyével állítható elő.*

32. *A tuberkulin behozatala, átvitele és szállítása valamint elárúsítása, kinalása eladás czéljából készletben tartása tiltva van, kivéve ha erre a belügyminiszter az engedélyt megadta.*

38. A tuberkulint csakis a) orvosok emberek gyógykezelése czéljából, b) állatorvosok vehe'ik igénybe, utóbbiak a jelen törvény által megjelölt esetekben vagy a belügyminiszter külön engedélye alapján.

Bur
II

ket int

belföld

mázsá

mily m

gyára

terme

igen r

ország

azon

a ter

rossza

összse

mázsá

szeszg

a szü

gerine

tási

donké

határo

ma r

burgor

nem

tartal

hogy

tartal

követk

áron

burgor

kikerü

hozzás

a véte

tessék

minde

esetbe

burgor

2 K.

termes

kemén

amine

nák a

burgor

illető

rendel

litóleg

árából

q-ként

kemén

ér me

értéke

fogva

fillerre

burgor

szeszg

zik fel

is. Itt

ér a m

attól f

Függ t

sűrű c

a föld

malatá

téshez

átlagba

rel veh

attól,

moslék

GAZDASÁGI IPAR.

Rovatvessző: Zalka Zsigmond.

Burgonya vásárlása, szeszgyári moslék értékesítése és felhasználása.

L. K. a „Köztelek” előfizetője az alábbi kérdéseket intézte a szerkesztőséghez:

A belföldi szeszgyárak mennyiért vásárolják a belföldi magántermesztőtől a burgonyának métermázsáját?

A burgonyának hulladékát, hogyan értékesítik és mily mértékben (mivel keverik) a hizlalásnál? stb.

Arra a kérdésre, hogy a belföldi szeszgyárak mennyiért vásárolják a belföldi magántermesztőtől a burgonyának métermázsáját, igen nehéz felelni, minthogy az árak nemcsak az ország egyes részeiben, de még egy és ugyanazon községben is nagyon változók. Ha jobb a termés, úgy a burgonya ára olcsóbb, ha rosszabb, úgy drágább. Itt a Felvidéken a múlt ősszel 2 K. 40 filléért lehetett egy métermázsá burgonyát beszerezni, de voltak oly szeszgyárak is, amelyek 3—4 koronáig vették a szükségletet.

A burgonyának fix ára, mint pl. a tengerinek, nincs, de nem is lehet. Szeszgyártási szempontból a burgonyának árát tulajdonképp a keményítőtartalomnak kellene meghatározni, úgy amint az pl. Németországban ma már általánosan divik. Szeszt csakis a burgonya ad, s így természetes, hogy az a burgonya, melynek keményítőtartalma 15%, nem ugyanazonos értékű a 20% keményítőt tartalmazóval. Nálunk még az a szokás divik, hogy a burgonyát tekintet nélkül a keményítőtartalomra veszik és adják el, amiből önkényt következik, hogy a szeszgyár egy magasabb áron bevásárolt, de keményítőben szegény burgonyán még veszíthet is.

Kíváncsú volna tehát, ha ily veszteségek kikerülése céljából szeszgyáraink az eladókat hozzászoktatnák ahhoz, hogy az eladás, illetve a vétel a keményítőtartalom szerint eszközöltessék s pl. a szeszgyáros azt mondaná, hogy minden kg. keményítőért ad 14 fillért. Ez esetben pl. a 20% keményítőt tartalmazó burgonyát fizetné 2 K. 80 fillérral, a 15%-osat 2 K. 10 fillérral. Ezzel az eljárással a kistermesztők arra ösztönöztetnének, hogy minél keményítődusabb burgonyafajtákat termeljenek, aminek természetesen maguk a termesztők látnák a legnagyobb hasznát.

Hogy egy szeszgyár mennyit adhat a burgonyában lévő keményítő kg.-jáért, azt az illető szeszgyár saját maga állapíthatja meg a rendelkezésére álló üzleti adatokból. Megközelítőleg azonban megmondható ez a tengeri árából is. Pl. ha a tengeri ára 10 korona q-ként, úgy minthogy a tengeriben 60% keményítő van, egy kg. keményítő 16.6 fillért ér meg. Minthogy azonban a tengerimoslék értékebb, mint a burgonyamoslék, ennél fogva a burgonyában lévő keményítőért 2—4 fillérral kevesebb adandó. Ha ily árban a burgonya nem lenne beszerezhető, úgy a szeszgyár helyesebben jár el, ha tengerit dolgozik fel.

Ép így vagyunk a moslék értékesítésével is. Itt sem mondhatjuk meg azt, hogy mennyit ér a moslék hektoliterje, minthogy az mindig függ, hogyan értékesíthetik azt a hizók. Függ továbbá a moslék értéke attól is, minő sűrű czefrével dolgozik a szeszgyár, milyen a feldolgozott burgonya összetétele, mennyi malátát használ a ezukrosítás és kovász készítéshez, milyen a lepárló készülék stb. Nagy átlagban egy hl. moslék értékét 40—60 fillérral vehetjük számításba.

A feletett moslék mennyisége függ attól, minő állatokkal akarjuk értékesíteni. A moslék etethető fejős tehennel, hizó állatok-

kal, növendék állatokkal, hizó juhokkal, igás állatokkal, sőt lovakkal is. Minthogy azonban a moslék vizenyős takarmány, természetesen nem szabad azt pl. fejős tehennel, lovaknak, növendék állatoknak tulajdos mérvényben adagolni. Hizó ökröknek 70—75 liter, fejős tehennel 40—50 liter, növendék állatoknak 20—30 liter, igás ökröknek 20—30 liter, lovaknak 20—30 liter, hizó juhoknak 5—6 liternél több nem adagolandó. Minthogy ezen moslék mennyiségben a táplálkozáshoz szükséges szerves anyagok mennyiségét nem adhatjuk meg, tehát szükséges a mosléknek kívül még egyéb takarmányokat is etetni. E tekintetben mérve az, hogy minő takarmányműek állanak rendelkezésre. Ha kérdéstevő ur ily takarmány összeállítási mintákat óhajtaná tudni, úgy méltóztassék a szerkesztőségnek megírni minő takarmányok állanak rendelkezésre, minő állatokkal lesz a moslék feletetve, úgy az illető szakrovat vezetője a mintákat össze fogja állítani. —a—d.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

139. kérdés. Életbelépett-e a birtokos és gazdatiszt közötti jogviszonyt szabályozó 1900. évi XXVII. t.-cz., ha igen, melyik évben?

140. kérdés. Mi módon szerezhettém meg a mőckerni kísérleti állomás 1895—99. évi jelentését, melyre a „Köztelek” f. évi 10. számában Cselkő tanár ur a marhabizalás stb. című cikkében hivatkozik. S. M.

141. kérdés. Gazdatiszt a IV. osztályu keresetadó bevalásnál tartozik-e a depuátum, lakás és veteményes kert pénzértékét, a jöszag eladásból rá eső perzentet és a saját jöszagából eredő hasznat bevallani? Vagy csak a készpénzilletmény esik adó alá? H. S.

142. kérdés. Egy okleveles gazdatisztet, vagy ispant a birtokos elküldhet-e ok nélkül, három hónap elteltével? Igaz, szerződésünk nincs, de én úgy tudom, hogy egy okleveles gazdatisztnek a felmondása 1/2 év, nem 3 hónap. Követelhetem-e a 1/2 évi járandóságom? vagy csak a 3 hónapi jár ki? Ura-ágom felmondott, kérdeztem hogy miért, az felelte, hogy nem tetszik személyem és három hónap mulva elmehetek.

143. kérdés. 30 darab mustraökröt november 17-én kötöttem le javítani, eddig 90 kg. tak. répat, 6 kg. középminőségű luczernát, 3 kg. b. polyvát kaptak naponként 1000 kg. élősúly szerint.

Most szándéksom adni 60 kg. tak. répat, 6 kg. luczernát, 6 kg. tengeridarát, 2 kg. buzapolyvát 1000 kilogrammonként.

Kérem, hogy ezen összeállítástól lehet-e a rendes gyarapodást várni?

144. kérdés. Van-e olyan törvény és melyik az, amely szerint a pusztai földbirtokra azon község, amelyhez tartozik, nem az egész, de csak fél községi pótdátó vehet ki?

145. kérdés. A birtok, melynek gazdaságában alkalmazva vagyok, eladatott; a földbirtokos és a gazdatiszt között a felmondási idő felév.

A gazdaság február 3—4-én átadatik, a gazdatisztnek január 15-én lett felmondva, eszerint a gazdatiszt követelheti-e a félévre járó fizetését, miután a földbirtokos csak az utolsó hónapban a birtokeladás előtt nyilatkozott gazdatisztjének.

A jelen új földbirtokos a gazdatiszttel megegyezés szerint állapodtak meg, hogy nála marad a vásárolt földbirtokon. S ezért a volt földbirtokos a félévi fizetést vissza akarja vonni, daczára, hogy a félévi felmondási időt nem tartotta be; nézetem, hogy miután a gazdatiszt új állást foglal, a félévi fizetés a régi birtokos részéről is megilleti. T. I.

146. kérdés. 17 fokú tehenet temperatúra 14 fok Reumur- vagy K-peller-mérőn — jó működésű tehenetnek nevezhető-e? s mennyi lehet ennek a zsirtartalma? A jöszagallomány darabonként naponta 4 kg. korpát kap.

147. kérdés. Kizárólag a sajt készítést tárgyaló füzetet lehet-e kapni és mily árban? H. J.

148. kérdés. Községi tejszövetkezetünk van, de nálunk is, mint másutt, a jobb módú emberek részéről nincs pártolás, így kisebb gazdak kezében van a szövetkezet, kik közül soknak még tehene sincs, illetve jobb tehenet venni nem bír. Ezért Horvátországban készülnek venni olcsóbb marhát. Az a kérdés, ha ott vásárolnak marhát, ha vonarra szállítás előtt ott helyben állatorvossal megvizsgáltatják, ez esetben szükséges-e a megerkezési állomáson is a marhát újból állatorvossal megvizsgáltatni s ha igen, mily vizsgálatot kell fizetni darabonként?

149. kérdés. Mi lehet oka annak, hogy néhány éves, kifogastalanul megsavanyodott, kristálytisza gyümölcseszetelem, ha üvegben kevés ideig áll, megtörök, barnás, zavaros színű lesz, hogy kellene ezen bajon segíteni? U. J.

150. kérdés. Körülbelül 10 holdnyi mélyen fekvő kitünő áradmányos talaju területen, minden nagyobb földmunkálat nélkül tavasszal viz alá borítható s a viz rajta tetőszöleges ideig maradhat.

Miután ezen árasztás csakis kora tavasszal, hóolvadáskor vagy a tavaszi nagy esőzések alkalmával történhet, úgy rétnek nem felel meg s elhatároztam, hogy hazai szőlőfajokkal ültetem be. Az elarasztás, tapasztalás szerint kizárja a filloxera általi kipusztítást.

Felelet.

Szopósborjuk táplálása (Felelet a 137. számú kérdésre.) A borjuval az ellést követő első napokon okvetlenül saját anyatejét kell itatni, mert a tehen ellés után ugynevezett főcs-vagy koratejet (colostrumot) választ el, mely lényegesen különbözik a későbbi tejtől s melyre a borjunak okvetlenül szüksége van. Később is jobb, ha a borju teljes tehenetjét kap; a lefölezött tejjel való táplálás tehát inkább csak takarékosági szempontból indokolt akkor, ha egyidejűleg sok borjut nevelünk föl vagy, ha sokat hizlalunk, mert a lefölezött tejjel való táplálás nagy figyelmet igényel és sok munkát okoz s e miatt néhány borjunál alig fizeti ki magát. Cselkő.

Hizómarha felfuvódása (Felelet a 138. sz. kérdésre.) A hizóba állított szarvasmarhán etetés után jelentkező mérsékelt felfuvódásnak többféle oka lehet. Eltekintve a bendőmozgás renyheségétől, mely az ernyesztő takarmány nyujtásának kezdeti szakában mint mulékony jelenség mutatkozik, az összetett gyomor valamely részének megbetegedését (egyszerű hurut, idegen test okozta gyuladás, esetleg összenövés a szomszédággal stb.) rendszeren kísérni szokta. Ezenfelül azonban a nyelöcső mentén fejlődött dagánat a nyelöcsövet összenyomhatja és ezzel gátolhatja a gázok könnyű eltávozását a bendőből. Egyedül a felfuvódás tényéből tehát, a betegen netalán észlelhető egyéb kóros eltérések ismerete nélkül nem mondhatni véleményyt a felfuvódás okáról, sem pedig a netaláni gyógyítás lehetőségéről. Tekintettel az utolsó helyen említett okra, csak azt óhajtuk hangsúlyozni, hogy a nyelöcsövet összenyomító dagánat gümökóros, mirigy is lehet s azért fenforog az a gyanu, hogy az illető állat esetleg gümökórosban szenved. —y—

A gazdatiszti törvény életbeléptetése. (Felelet a 139. sz. kérdésre.) Az 1900. évi XXVII. t. cz. még nem lépett életbe. Életbeléptetésének végső határideje 1901. július 1-je.

A mőckerni kísérleti állomás jelentése. (Felelet a 140. sz. kérdésre.) A mőckerni kísérleti állomás 1895—99. évi működéséről szóló

jelentésének czime „Die Landwirthschaftlichen Versuchstationen“ Herausgegeben von Dr. Fr. Nobbe. LIII. Band. Cselkó.

Gazdatisztek jövedelme bevallása. (Felelet a 141. sz. kérdésre.) A IV. oszt. kereseti adó kivetése czéljából a gazdatiszt köteles nemcsak készpénzfizetését, hanem terménybeli járandóságát is — az utóbbit készpénzgyenértékben — bevallani. A saját jószágából eredő haszon nem képezi IV. oszt. kereseti adó tárgyát, szintugy a százalék sem, mert nem képeznek állandó fizetést.

Gazdatisztek felmondási ideje. (Felelet a 142. kérdésre.) Mar számtalanszor megírunk, hogy a gazdatiszt felmondási ideje nem 3, hanem 6 hónap, ugyanennyi időre jár tehát a fizetése is, ha a szolgáltatadót szolgáltatásban a felmondási idő végeig megtartani nem akarja.

Göbölhizlalás. (Felelet a 143. számú kérdésre.) A november 17-én hizóba állított göbölők eddig 1000 kg. élősulyra 90 kg. takarmányrétát, 6 kg. közepes luczernát és 3 kg. buzapolyvát kaptak s azzal fogyasztottak: 184 kg. szárazanyagot, 154 kg. fehérjét, 0.17 kg. zsirt és 1186 kg. szénhidrátot. E takarmánnyal képesek ugyan az állatok kissé megjavulni, de hizlalásnak még nem mondhatjuk azt. Ezutáni takarmányul 60 kg. répa, 6 kg. luczerna, 6 kg. tengeri és 2 kg. buzapolyva van tervezve, ebben pedig van: 19.8 kg. szárazanyag, 173 kg. fehérje, 0.42 kg. zsir és 12.17 kg. szénhidrát, táparány 1:7.5, összes em. szervesanyag 14.32 kg., em. szervesanyag a szalastakarmányban 3.23 kg. E számok már valamivel kedvezőbbek, mint az előbbiek, de a takarmány még most sem igazi hizlalótakarmány. Ezen a bajon azonban könnyű segíteni, mert csak a szalastakarmányt kell szaporítani; ugyanis ha a 60 kg. répat és 6 kg. tengerit változatlanul hagyva, 10 kg. luczernát és 8 kg. buzapolyvát veszünk számításba, akkor az állatok 1000 kg. élősulyra kapnak: 275 kg. szárazanyagot, 2.20 kg. fehérjét, 0.49 kg. zsirt és 15.38 kg. szénhidrátot, táparány 1:7.5, összes em. szervesanyag 18.07 kg., em. szervesanyag a szalastakarmányban 7.00 kg. Ez tehát már jó hizlalótakarmány.

A szalastakarmányról megemlítjük, hogy annak em. szervesanyagai a husbantartásig ugyszólván teljes mértékben érvényesülnek, vagyis idáig majdnem épp oly hatásosak mint a répa s tengeridara em. szervesanyagai, de a husbantartáson fölül etetve nagyon sokat vesztenek értékükből. E sajátságos magatartás arra vezethető vissza, hogy a szalastakarmány nagyon lassan emésztetvén, igen sokáig időzik az állatban, minélfogva azon baktériumok, melyeknek hivatása minden takarmány szénhidrátjait és nyersrostját a belekben elerjesztés által értéktelen légnemékké átváltoztatni, a szalastakarmánynál különösen érvényesíthetik e hatásukat. De ez a főntartó takarmánynál még nem nagy baj, mert az elerjesztett anyagok hőt fejlesztvén, az állat ebbeli szükségletét elégiük ki, vagyis ha nem is járulhatnak anyagtermeléshez, de legalább karba sem vesznek, miután a szükséges állati meleget segítik szolgáltatni. Ellenben egészen más viszonyok forognak fenn a termelő takarmánynál. Ugyanis a lassu emésztés folytán a főntartáson fölül etetett ugynevezett termelő szalastakarmány szénhidrátjai s nyersrostja szintén tulyomóan elterjesztetnek úgy, hogy a nagyon sok szalastakarmánnyal tartott állat főösleges meleget kegytelen termelni s emiatt kevés szervesanyagot takarít meg a gyarapodásra. Míg tehát a szóbanforgó erjedés a főntartótakarmánynál meglehetősen közönyös, a termelőnél határozottan káros, s így érthetővé teszi azt, miért kívánatos, hogy a termelőtakarmány lehetőleg csak nemszalas anyagokból álljon, mert utóbbiak gyorsan emésztetvén, jobban ki tudják magukat az említett baktériumok romboló hatása alul vonni. Mindezekről a dolgokról különösen a legújabb möckerni kísérletek világosítottak minket föl,

melyek egyszersmind azt is bizonyossá tették, hogy a kérdéses baktériumok csakis a szénhidrátokat s a nyersrostot képesek (methanná) elerjeszteni, míg a fehérjére és zsirra hatástanok maradnak.

Azonban habár a möckerni kísérletek nagyon világosan kijelölték a hizóállatokkal etetendő szalastakarmány czélszerű mennyiségét, másrészt mégis be kell ismernünk, hogy ezt az utbaigazítást inkább csak a gyorsabban fejlődő vagyis a koncentrált takarmány kellő kihasználására begyakorolt állatnál tekinthetjük irányadónak, míg a tágbendőjű, lassan fejlődő állattal a jövőben is több szalastakarmányt fogunk etetni, mert habár az állat így valamivel lassabban hizik is, de kétségtelenül olcsóbban hizik, mint midőn sok koncentrált takarmánnyal, vagyis olyannal tartjuk, melynek értékesítésére nincs kellően begyakorolva. E szerint tehát a jövőben is fenn kell tartanunk azt az eltérést, melyet a lassan és a gyorsan fejlődő állatok hizlalásánál eddig követünk, vagyis a jövőben is csak a jobb hizóanyagot fogjuk intenzíve hizlalni, míg a rosszabb anyagnál a jövőben is inkább az extenzív hizlalást fogjuk követni. Cselkó.

Önálló puszták községi pótdadója. (Felelet a 144. kérdésre.) A községekhez közigazgatásilag csatolt puszták csakugyan csak a községi pótdadó felét fizetik s erre nézve az 1886. évi XXII. t.-cz. 130. § a következőket rendel: „Kis- és nagyközségekben épügy, mint rendezett tanácsu városokban, a község minden tagját egyenlően érdeklő közigazgatási költségek a folyó évre kivetett egyenes állami adók arányában vettettek ki. Ezen költségek kivételének alapjául a községhez közigazgatásilag csatolt puszták után fizetett egyenes adóknak csak felét lehet vettetik.

Ugyanezen §. többi pontjai szerint az ilyen birtok a földbirtok érdekében tett költségek fejében is csak akkorterhelhető pótdadóval, ha ama községek az ő saját érdekében is tétettek. A belrendelési és a közbiztonságra vonatkozó kiadásokban pedig földadója után egyáltalán nem, csakis házosztályadója arányában participál.

A gazdasági és mezői felügyelet költségeihez nem tartozik hozzájárulni, ha e költségeknek hasznát nem veszi s e tekintetben magáról gondoskodik.*

A törvénynek ezen világos szavaiból könnyű megkonstruálni, hogy az önálló puszták tulajdonosai mennyiben kötelesek a községi költségvetés terheiből hozzájárulni.

A gazdatiszt törvényes végkielégítése. (Felelet a 145. sz. kérdésre.) A gazdatiszt törvényes végkielégítésre akkor is igényt tarthat, ha a felmondási időn belül új alkalmazást nyernie sikerült. Ezen kötelezettség alul a gazdatisztet elbocsátó szolgáltatadót csak akkor szabadul, ha a gazdatiszt folytatolagos alkalmaztatása a régi és új szolgáltatadót, valamint a gazdatiszt közt létrejött megállapodás eredménye.

Tej zsirtartalma. (Felelet a 146. sz. kérdésre.) A különböző szerkezetű fokmérők nem szolgálnak biztos alapul a tej zsirtartalmának meghatározására. Ez inkább csak tájékoztató arra nézve, hogy melyik tehén teje tartalmasabb, de ebből a zsirtartalomra következtetni nem lehet.

A tejet vagy elemezés, vagy pedig a Gerber-féle acybutyrometer alkalmazásával lehet ezirányban megvizsgálni.

A takarmányoknak nincs nagy befolyása a tej zsirtartalmára, mert az az egyes tejelő állatok egyéni tulajdonságával van összefüggésben. Több és jó takarmánnyal több és jobb zsirt lehet termelni, de a százalékos zsirtartalmat jelentékenyen fokozni nem lehet.

Sajtgyártás. (Felelet a 147. sz. kérdésre.) Sajtok készítését tárgyaló olyan magyar mű, melynek utján a sajtgyártást el lehetne sajátítani nincsen, de egyáltalában nem is lehet ajánlani, hogy valaki gyakorlati ismeretek

nélkül hozzáfogjon a sajtgyártáshoz. Ezt könyvből nem lehet megtanulni és igen hosszú ideig tartó gyakorlatra van szükség, hogy e téren sikereket lehessen elérni.

A gróji sajt készítéséről Gerber Ulrik, egyes puha sajtokról Lehmann Oszkár irt terjedelmes közleményeket a „Mezőgazdasági Szemle“-ben, melyek külön lenyomatban is megjelentek és könyvkereskedői uton megszerezhetők, vagy esetleg a „Mezőgazdasági Szemle szerkesztőségében M.-Óvárott.

Szarvasmarha szállítása Horvátországból. (Felelet a 148. sz. kérdésre.) Horvát-Szlavonországból származó szarvasmarhát nálunk a kirakás alkalmával állatorvossal szintén meg kell vizsgáltatni. Az 1900. XVII. t. cz. végrehajtására kiadott 95000/1900. sz. rendelet 158. és 161. §-ai értelmében a vizsgálatért fizetendő: a) vizsgálati díj fejében az államnak, 2 éven felül levő szarvasmarha minden darabja után 30 fillér; b) az állatorvosnak 6 korona munkadíj és a fuvar költség az állomásra és vissza. Megjegyzendő, hogy az állatorvos díjai abban az esetben, ha egyszerre több szállító állatait vizsgálja meg, azok között arányosan, még pedig vaggon-, illetve félvaggonszám alapján egyenlően felosztandó.

Gyümölcscezet megtörése. (Felelet a 149. kérdésre.) A gyümölcscezet zavarossá lételének, barnás megtörésének jelensége azonos némely borok ilyen viselkedésével. Tudvalevőleg a gyengébb borok, kivált ha azok hibás szőlőből készültek, vagy pedig a törkölyvel huzamosabb ideig maradtak érintkezésben, valamint az almabor és egyéb alacsony szesztartalmu gyümölcsborok is hajlandók a barnatörésre, ami abban áll, hogy valahányszor a levegővel behatóan érintkeztek, akár fejtés, akár palaczkolás alkalmával, rövid idő múlva átátszóságukat elveszítik, zavarosak lesznek és sötétebb színt öltenek. Néha ez ismételtlen bekövetkezik s az ilyen bor rendszerint nehezen tisztul meg s többnyire sötétebb színű marad. E baj okozója az oxidase névvel megjelölt növényi anyag, mely ha kis mennyiségben van jelen, az erjedéskor a borból eltávolodik; de ha sok van belőle, egyrésze a borban marad. Ezt eltávolítani többféle módon lehet, u. m. kénezéssel, zselatinnal és csersavval való ismételt megderítéssel, vagy pasztörizéssel vagyis 75—80° C.-ra való felmelegítéssel. A jelen esetben az utolsó eljárás látszik legajánlatosabbnak, mely czélra az eczettel töltött palaczkokat nyakig vízbe kell rakni és lassankint felmelegíteni annyira, hogy a víz hőmérséklete 80—85° C.-ra felmenjen s aztán befedve, kihűlni hagyni az egészet. A palaczkok azonban ne legyenek nagyon tele, hogy a melegítéskor a dugókat ki ne dobják. Gy. I.

Gazdasági egyesületek mozgalmá.

Rovatvezető: de Pottere Brunó.

A Nyitramegyei gazdasági egyesület. Emődy József elnökiete alatt igazgatóválasztmányi ülést és értekezletet tartott a pozsonyi országos mezőgazdasági kiállításon való részvétel tárgyában. A kiállítás czéljairól, annak beosztásáról és mikénti rendezéséről Rubinek Gyula a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének ügyvezető titkára tartott érdekes és tanulságos előadást. Az egyesület egy 150 tagu rendező-bizottságot küldött ki, melyben képviselve vannak az összes uradalmak és bortermelekek, a gépgyárosok, a vármegyei lötenyész-bizottmány, czukorgyárak s képviselve van a vármegyei hatóság. A központi rendező-bizottságba Meskó Pál küldetett ki. A megyei kiállítás a vármegyei gazdasági egyesület és a Nyitravölgyi Gazdasági Egyesület karöltve rendezik. A népies csoport rendezési költségeinek fedezésére a föld-

mivel fog f

sület-elnök tott, szak-eredn- kitésa Tejga várm- létes- tek s- podoc- szöve- főfela- elterj- közpo- kely, várm- szöve- ből k- megy- elérh- közs- ügyel- azt e- a sza- tárok- hitels- csajtá- kezeti- sen g- ezek- A köz- legalá- állatte- szabá- szak- egy b- tanul- mielő-

let f. elnök- ülést- folyó- minde-

A határo- Pozson- Gézat- zólni f- kineve- titkár- rozta, egyesü- alakult- nak en- előterj- ezévi p- megval- 1901. é- Pozson- gazdas- Tovább- gyűjtés- tése, szapori- támoga- előadás- szervez- egyik p- oldásán- véve to- létesítés- gazdas- annak- kikülden- egyesüle- hogy P- emeltess- ipar kör- a vála- Nagysz- marha

mivelési miniszterium és a megyei hatóság fog felkérteni.

A Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület szövetkezeti szakosztálya Baranyay Géza elnöklété alatt f. év január hó 23-án ülést tartott, melyben az elnök röviden beszámolt a szakosztály múlt évi működéséről. Legnagyobb eredményül a községi tejszövetkezetek alakítása járt úgy, hogy a folyó évre az Országos Tejgazdasági Felügyelőség részéről egy, a vármegyében alakítandó vajkészítő központ létesítése van tervbe véve. A hitelszövetkezetek száma is a folyó évben tetemesen gyarapodott s a szakosztály elhatározta, hogy ezen szövetkezetek terjesztését továbbra is egyik főfeladatának tekinti és miután azok nagyobb elterjedésének egyik főakadálya az, hogy a központnak rendelkezésére álló pénz igen csekély, a szakosztály egyik feladatát képezze a vármegyei árvaszéki és községi alapoknak a szövetkezetek segélyére való juttatás és e célból kérje fel a központi hitelszövetkezetet egy megyei központ létesítésére, miután így inkább elérhető, hogy úgy az árvaszék, valamint a községek pénzeiket, a megyei központ felügyelete alatt állanak majd inkább ott fogják azt elhelyezni. Wenninger Máttyás indítványára a szakosztály elhatározta, hogy a takarékpénztárak is kéressenek fel fölös pénzkészleteik a hitelszövetkezeteknek rendelkezésére való bocsátására. Fogyasztási és értékesítési szövetkezetek száma szintén a lefolyt évben tetemesen gyarapodott s a szakosztály a jövőben ezek fejlesztésére is nagy gondot fog foraitani. A közraktári intézményt a szakosztály ez évben legalább egy helyen behozni szándékozik. Az állattenyésztő és biztosító szövetkezet alapszabályait egyelőre függőben hagyja kívánja a szakosztály, de egyúttal azok tanulmányozására egy bizottságot küldött ki oly utasítással, hogy tanulmányozása eredményéről a szakosztálynak mielőbb számoljon be.

A Pozsonyvármegyei gazdasági egyesület f. év január hó 29-én gróf Pálffy István elnöklété alatt tartotta igazgatóválasztmányi ülést, melynek feladata volt az egyesület folyó évi programját véglegesen megállapítani mindeneke ött.

A választmány *Daján* László indítványára határozatként egyhangúlag kimondta, hogy a Pozsonyvármegyei gazdasági egyesület *Forster* Gézát az „OMGE.” igazgatóját átiratlag üdvözölni fogja a vaskoronarend lovagjává való kinevezetése alkalmából. Ezután *Horváth* Jenő titkár előterjesztése a választmány elhatározta, hogy a Pozsonyvármegyei gazdasági egyesület, mely 1861. évi márczius hó 4-én alakult meg f. hó 14-én fogja 40 éves fennállásának emlékét megünnepelni. A titkár további előterjesztésére a választmány az egyesület ezévi programjaként a következő teendők megvalósítását tűzte ki céljául. Az egyesület 1901. évi működésének nagyrésze a 1902 ben Pozsonyban rendezendő II. országos mezőgazdasági kiállítás rendezésére fog irányulni. További feladata lesz az egyesületnek a taggyűjtés, továbbá a szövetkezeti eszme terjesztése, különböző szövetkezetek létesítése és szaporítása; a földmivelésügyi miniszter anyagi támogatása mellett rendezett téli gazdasági előadások és háziipar-tanfolyamok további szervezése. Az egyesület múlt évi programja egyik pontjának a parasztingazdaság megoldásának feladata a f. évre hárult. Tervbe van véve továbbá egy gyümölcsértékesítő szövetkezet létesítése. Ami az egyesületnek a pozsonyi mezőgazdasági kiállításra való részvételét illeti, annak mérvét és kereteit az a célra külön kiküldendő bizottság fogja meghatározni. Az egyesület mozgalmat kíván indítani az iránt, hogy Pozsonyban egy állandó kiállítási épület emeltessék, ahol évente a mezőgazdaság és ipar köréből kiállítások rendeztessenek. Végül a választmány elhatározta, hogy f. évben Nagyszombatban díjazással egybekötött szarvasmarha kiállítást fog rendezni. Az ülés végén

fölolvasott különböző átiratok és leiratok közül mindenesetre legfontosabb az, melyben a földmivelésügyi miniszter arról értesíti az egyesületet, hogy a téli tanfolyamok rendezési költségeinek fedezésére 6000 korona államsegélyt engedélyezett. A Pozsonyvármegyei gazdasági egyesület tehát nemcsak egyike az ország legregibb gazdasági testületeinek, hanem mint ezt a legutóbbi választmányi ülésen a legnagyobb körültekintéssel megállapított ezévi gazdag programja mutatja, a jelenben is egyike azon kevészámú vidéki társaságoknak, melyek megfeszített munkássággal vidékükön, mint az újabb közzgazdasági eszmék uttörői szerepelnek és nehéz munkájuk teljes tudatában mégis állandóan feladatuk magaslatán állanak. Bizalommal tekintünk tehát a Pozsonyvármegyei gazdasági egyesület jövőbeli működésére, mely remélhetőleg 40 éves emlékünnepe után ép oly eredményes leendő, mint annak előtte.

A Liptóvármegyei gazdasági egyesület f. é. január hó 15-én *Andrássy* Géza első alelnök elnöklété alatt tartotta rendes őszi közgyűlést. Az ülés megnyitása után *Schwarz* titkár előadja az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést és előérjeszti az 1901. évi költségelőirányzatot, mely daczára annak, hogy benne a földmivelésügyi miniszter által a múlt évben engedélyezett 800 korona, mint állandó segélyezés újból fel van véve, mégis 1892 korona bevétellel szemben a rendezendő arató- és burgonyakiemelő gépversenyt költségeinek beleszámítása nélkül 3870 korona kiadást, tehát 1978 kor. hiányt tüntet fel. A gépversenyt az OMGE.-vel együtt fognak rendeztetni. Elnök e tételnél azt indítványozza, hogy tekintettel a burgonyatermesztésnek Liptóvármegyére nézve rendkívül fontoságára és a burgonyának e megyében mutatkozó rendkívül gyors degenerálására, nem volna-e valaki az egyesületi tagok közül hajlandó burgonyát megből termeszteni és a megérvő fajokból is rendszeres összehasonlító kísérleteket tenni, az illetőnek kiadási többletét a gazdasági egyesület megtértené. Ezen feladat teljesítésére *Schwarz* Jakab és *Thuránszky* Kálmán tagok vállalkoztak, mit a közgyűlés tudomásul véven, e célra a költségelőirányzatba még 200 korona kiadást határozott felvenni és az így kiegészített költségvetést egészen azzal fogadta el, hogy a hiány fedezésére a földmivelésügyi miniszter indokolt felterjesztéssel megkérressék. Titkár ismertetvén a Gazdák Biztosító Szövetkezetnek keletkezését és célját, határozati javaslatot nyújtott be, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezetének az egyesület részéről minden tekintetben pártolándónak és elsőbbségben részesítendőnek tartja, továbbá tekintettel az I. Magyar Államos Biztosító Társaság által indokoltan magasságra felemelt tüzdíjtelekre, a közgyűlés felhatalmazza az igazgató-választmányt, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a képviselők elvállalása céljából tárgyalásokat folytatni és ha a Szövetkezetnél jobban látja a gazdák, valamint az egyesület érdekeit biztosítva, az I. Magyar Biztosító Szövetkezetének képviselőjét elvállalni.

Titkár utal a közbiratokosok kezén levő szarvasmarha rendkívül lassu nemesülésére és a következő határozati javaslatot nyújtja be: A közgyűlés nem zárkozható el annak beismerésétől, hogy megyénk szarvasmarha-tenyésztése aránytalanul lassan fejlődik, határozatilag kimondja, hogy 1902-ik év január hó 1-től kezdve a megye területén községi apaállatként mást, mint pinzgauit jellegű bikát tartani nem szabad.

Ezen javaslat ellen többen tapasztalásaikra hivatkozva oda nyilatkoztak, hogy a pinzgauit faj Liptóvármegye viszonyai között be nem válik.

Platthy Mihály abban találja legfőbb okát, a szarvasmarhatenyésztés lassu fejlődésének, hogy a községi apaállatok felülvizsgálására hivatott járási bizottságok ezen feladatot vagy

egyáltalában nem, vagy nem a kellő eréllyel teljesítik és azt ajánlja, hogy a megyei törvényhatóság erre figyelmeztessék.

Ezt a közgyűlés elfogadja, valamint titkár azon javaslatát is, hogy a szomszédos megyék társaságai a pinzgauit marhatenyésztéssel eddig elért eredményeknek közlésére kéressenek fel.

Titkár röviden előadván az országban működő szövetkezetek különféle alakzatait és az igazgató-választmányok e tekintetben tett tanulmányait kifejti, hogy az egyesület vezetősége a megye viszonyai közt csak egy az egész megyére kiterjeszkedő fogyasztási és értékesítő szövetkezetet tart nemcsak lehetőségre, de okvetlenül szükségesnek is.

Beható eszmecsere után a közgyűlés a megyei fogyasztási és értékesítő szövetkezet mellett nyilatkozik és az egyesület vezetőségét megbizzza a tavaszi közgyűlésig egy erre vonatkozó tervezet elkészítésére.

A Zempléni gazdasági egyesület f. év január hó 4 én gr. *Andrássy* Sándor elnöklété alatt tartotta igazgató-választmányi ülést. Az ülés megnyitása után *ifj. Fedák* István egyesületi titkár jelentést tett az utolsó választmányi ülés óta felmerült ügyek elintézéséről. Az 1901. évi költség előterjesztetvén, az ezévi bevételek 6850 koronában, a kiadások pedig 6348 koronában állapítottak meg. Az elnökség előterjeszti f. évi munkaprogramját melynek értelmében az egyesület a jelen év folyamán a következő munkálkodást óhajt kifejteni: 1. gazdasági háziipari tanfolyamok fejlesztése és szaporítása, mire nézve az egyesület jó előre elhatározta, hogy felir a földmivelési és kereskedelemügyi miniszterekhez, továbbá a budapesti és kassai iparkamrákhoz a háziipari tanfolyamokon készült tárgyaknak értékesítése céljából és addig is, míg az értékesítés megkezdődik, 500 koronát befektet a tárgyaknak értékesítése előkészítésére, míg azoknak eladása után ez összeget lehetőleg kevés levonással visszaadja az egyesületi pénztárnak. 2. A földmivelési kormány anyagi támogatásával népies gazdasági szakoktatás fejlesztése. 3. A szőlészeti anyagok eladási raktára, a bizományi mütrágyaraktár és a szénkénraktár további fentartása és ezek helységeinek kibővítése. 4. A len-, kender- és czirotermesztés meghonosítása. 5. A kosárfűz termelésének felkarolása. 6. A f. év őszen *Sátoralja-Ujhelyen* a szomszédos vármegyék támogatása mellett és a földmivelesi miniszter, valamint a Gazdasági Egyesületeknek Országos Szövetsége anyagi támogatásával szőlő- és gyümölcskiállítás rendezése. Titkár végül előterjeszti a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége átiratát a Gazdák Biztosító Szövetkezetek érdekében, melyre nézve az igazgató-választmány azt határozta, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezetének támogatását az egyesület részéről a legmelegebben pártfogolja és határozatilag kimondja, hogy az egyesületnek az Első Magyar Biztosító Társasággal kötött szerződésének 1902 februárban való lejártá után a vármegye területére a szövetkezet vezérképviselét elvállalja.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei.	325
Kivándorlás a Székelyföldről.	326
Kivándorlási-bizottság ülése.	326
Gazdasági egyesületek mozgalma.	332
Növénytermesztés.	
A mák okszerű termesztése.	327
Allattenyésztés.	
A felszerszámozásról és befogáról.	328
Allategeszségügy.	
Törvény a gümőkór irtásáról Nemetalföldön.	330
Gazdasági ipar.	
Burgonya vásárlás a szeszgyári moslék értékesítése és felhasználása.	331
Levelszekrény.	331
Vegyesek.	334

A magyar kir. földtani intézet muzeuma a közönségnek *diptalanul nyitva áll* minden vasárnap és csütörtökön, délelőtt 10—1-ig.

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délelőtt 10—1-ig, egy korona személyenkénti belépő díj lefizetése után tekinthető meg.

A m. kir. mezőgazdasági muzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi-ut 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepekét követő napon kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Hétfői és az ünnepekét követő napokon a muzeum zárva van.

A muzeum látogatása ingyenes.

A legközelebbi villamos-köcsi megállóhely a Kerepesi-uton: a városból jövet VII. ker., Alsó-erdősor utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca sarkán van.

Kinevezés Ő Felsője a király dr. Marek Józsefet, a budapesti állatorvosi főiskola segédtanárát, ezen főiskola nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

Halálozás. Kocsis István bérlő folyó hó 20-án Gázló-pusztán meghalt.

Romániai sertésekkel inficziált Ausztria. Annak idején hirt hoztunk arról, hogy az osztrák kormány engedélyt adott az ausztriai hentéseknek arra, hogy Romániából 3000 db sertést levágásra importálhassanak. Az engedély ellen azonnal állást foglaltunk nemcsak azért, mert ezzel a kiegyezés szelleme van megsérítve, amidőn a magyar sertések értékesítésének viszonyai ilyen importtal még inkább megrosszabbodnak, hanem azért is, mert a sertésbetegségek újabb behurczolásától is félnünk kell. Akkori aggodalmainkat most Bécsből a legilletékesebb helyről kapott értesülésünk alapján beigazoltuk látjuk. Amint ugyanis értesítenek, az olmtüzi vágóhidra érkezett egy romániai sertésszállítmányban nem kevesebb mint 43 db sertésveszes állatot találtak és azokat a közfogyasztás alól ki is vonták. Ime tehát bebizonyult, hogy a behozatal előtt kikötött 30 napos vesztégzár sem akadályozza meg a betegség behurczolását, hát még hogy tudná megakadályozni azt olyan rendelkezés, mely vesztégzár nélkül bocsájtja be a sertéseket Ausztriába. Reméljük, hogy ez az eset is elég lesz arra, hogy az osztrák kormány a romániai sertés behozatalát egyáltalán ne engedélyezze, vagy ha erre szándéka volna, földművelésügyi miniszterünk a legerélyesebben

ellene fog szegülni az osztrák kormánynak ezen a magyar érdekeket annyira sértő intézkedésének.

A gazdatisztek országos egyesülete e hó 20-án gazdátovább-üzemi ülést tartott, melyen Jeszenszky Pál ügyvivő jelentést tett a lefolyt havi tagmozgalomról, valamint a földtelesen törésre javasolt tagok névsorát is előterjesztette. Felolvastak ezen kívül a múlt évi zárószámadást, melyszerint az egyesület bevétele 14,384 K. 49 fillér, kiadása pedig 9551 K. 92 fillér volt, vagyis az évi mérleg 4832 K. 57 fillér fölösleggel zárult. Az 1901. évi költségvetésben bevételül 11,184 K. 07 fill. bevételt és 11,090 K. kiadást irányoztak elő. Az igazgató-választmány az előterjesztett mérleget tudomásul vette s a közgyűlés elé terjeszteni rendelte. A pénzüri jelentés előterjesztése s a segél-kerő folyamodványok elintézése után Jeszenszky Pál terjesztette elő a gazdasági köröknek általa készített alapszabály-tervezetet; erre nézve a választmány úgy határozott, hogy véleményezés végett szétküldik az összes választmányi tagoknak s a legközelebbi ülésen részletes tárgyalás alá veszik. Ezt következőleg a mezőgazdasággal és erdőszettel foglalkozók tartottak választmányi ülést, melyen előterjesztették az 1900. évi zárószámadást és merleget: eszerint a nyugdíj-intézet vagyona 283 512 K. 46 fillér.

Az állami erdőgazdaság. A kincstári erdők hasznosítása érdekében a földművelésügyi miniszter erendelte a vágásterületek detairolását, ezáltal a kistőkék is mozgósíthatóak, ami a faárak emelkedésére annyira kedvező volt, hogy mint a „Bud. Lev.” értesül a bevételi többlet katasztrális holdanként egy (1) koronával emelkedett. A kincstári erdei üzem után a múlt évben 7,592,208 korona tiszta bevétel volt s így jölehet a kincstári erdők már is 81 279 katasztrális holddal apasztatnak; illetőleg a tiszta jövedelem 23 2% emelkedett.



Szesz-világító és fűtőgépek s eszközök kiállítása a Köztelken. A Magyar Mezőgazdasági Sz. sztermelők Orsz. Egyesülete, a márcz. hó 10-én tartandó évi közgyűlésével egyidejűleg márczius hó 10-én és 11-én a Köztelken szesz világító- és fűtőgép s eszköz kiállítás rendez. Ezen inkább bemutatásnak nevezhető kiállítás első kezdeményezés e téren, a melyet a pozsonyi mezőgazdasági kiállítás alkalmával egy nagyobbaránvu fog követni. E kiállítások célja, hogy a nagyközönség figyelme a szesznek világító és fűtőanyagképpen való előnyös felhasználására felhívassék. A szesz világítási és fűtési célokra való felhasználásának s ez által a szesztermelés fokozásának gazdasági fontosságát eléggé indokolja az az egy körülmény hogy Németországban a szesznek ily célú felhasználása a másfél millió Hl. t meghaladja s hogy ezen fogyasztás emelésére maga a német császár is olyképp vélt közrehatni, hogy a legjobb szerkezetű szeszmotorok díjazására a német gazdasági egyesület évi kiállításain díjat tűzött ki, a melyet a folvó évben a Halleban rendezendő kiállításon fognak kiadni.

Német-magyar kézi szótár, tekintettel a két nyelv szóhasználatára (német magyar) rész. Ezt a címet viseli egy gyönyörűen kiállított, hatalmas könyv. Ugyanannak a szerzőnek, Kelemen (Wolff) Bélanak a munkája, kinek német zsebszótára pár évvel ezelőtt mind a sajtó, mind a nagy közönség tetszését egy csapásra megnyerte s rövid idő alatt megértte a harmadik kiadást. Aligha tévedünk, ha ugyanilyen kedvező fogadtatást jósolunk a szerző újabb, nagyszabású szótárának. Minden kellék megvan benne, hogy gyors népszerűsége tegyen szert. Egyáltalán nem az, a mit eddig „szótár” alatt értettünk: idegen szavaknak s azok jól-rosszul sikerült fordításának gyűjteménye. Sokkal több ennél: szótár a szó modern értelmében. Fejőleli a mai magyar és német nyelv közkeletű szókincsét a lehető teljességben: gondosan figyelve a modern műveltség összes köreinek, a tudományok különböző ágainak, a hivataloskodásnak, a hadseregnek, a törvénykezésnek, a kereskedelemnek és tőzsdének, a mesterségeknek stb. nyelvére. De a szóanyag rangoteg bősége csak egyik érdeme a munkának. E mellett tág tér jutott a két nyelv szóhasználatának s a kifejezések használatát megvilágító példamondatoknak úgy, hogy a szótár egyuttal frazeologia is. S még ezzel sem merítettük ki a könyv gazdag tartalmát. Megtaláljuk benne a főneveknél a birtokos esetnek s a többes számnak végződését, a melléneveknél a rendhagyó közép és felsőfokot, az igékénél a főbb idő- és mód-alakokat, az előjárónál a vonzatot stb. Mindezt bámulatos pontossággal és következetességgel. A ki hosszabb ideig forgatja a szó art, lehetetlen, hogy meg ne tanuljon németül. De a mi több megtanul magyarul is: helyesen, zamatosan, szépen beszélni és írni magyarul. Eonél jobb ajánlólevelet német szótárnak nem adhatunk. A szótárt az Athenium adta ki, az ára igen tetszőtős börtökösben hét és fél korona.

Udvarhelyvá megyei gazdasági egyesület Székely-Keresztúrot folyó évi február hó 28-án és márczius hó 1-én magyar-erdélyi fajta szarvasmarhakiállítást tart. Kiosztatnak a m. kir. földművelésügyi miniszterium adományából 1600 K., az E. G. E. adománya 200 K., br. Kemény Béla adománya 30 korona. Dajzatnak: A) tenyészbikák. B) Tenyészüszök. A kiállítás területére csak magyar-erdélyi fajta tenyészállatok bocsátatnak. (A bírálást február 28-án reggel 9 órakor, a vásár márczius 1-én kezdődik.) A kiállítandó állatok a darabszám pontos megjelölésével Galfly Kalmán sz. keresztúri járási főszolgabírónál a kiállítást megelőző napig bejelentendők. A rendező bizottság.

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése* a „Köztelek” szerkesztősege által kiűntetett pálvamű. Kéttábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket  27 év óta 

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari magkereskedése
Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 33 sz.
VI., Andrássy-ut 23 sz.
szállít.

NYILTTÉR. *)

Szuperfoszfátot,

kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisaletromot,

Kainitot,

40%-OS kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert
kötőanyagban legolcsóbban szállít

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi ipar rész-
vénytársaság
BUDAPEST,
V. ker., Fürdő-utca 8. szám.

A husértékesítés szervezése

Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir.
miniszter megbízásából: Ausztria, Német-
ország és Dániában tett tanulmányutja alapján

IRTA

Jeszenszky Pál

az O. M. G. E. titkára.

Ára: 2 korona.

Megrendelhető

az O. M. G. E. titkári hivatalában.

1899. évi forgalom: 26,480 bdl.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

a budapesti gyapjú-aukciókra.

melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen

**julius és szeptember hónapokban
tartatnak meg.**

Az aukciókra felküldött és „Gyapjúárve-
részi vállalat Budapest, Dunaparti
teherpályaudvar” címzett gyapjúküldé-
mények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen
raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

**Gyapjúárverési vállalat
HELLER M. S. TÁRSA,**

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

*) Az a rovat alatt közöltékért a szerkesztőség
felelősséget nem vállal.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-
bizományi czég jelentése.)

Napi jelentés a gabonátözsde-ről.
1901. február 22.

Kevés csapadék mellett az ország egyes részei-
ből gyenge havazásokat jelentenek, éjjelenként erősebb
fagy uralkodik minde felé, a meteorológusok jeleznek
pedig változatlan időjárást jósolnak. Előrebocsajtottuk
ezen időjárásról a tekintést, mert a gabonaforgalom ma
teljesen a hőmérő behatása alatt áll: hideg idő sár-
dabb, enyhébb napok pedig lanyha irányzatba terelik
az üzletet. A vetések nálunk jól telnek, Amerikában
a „Cincinnati Price Current” szerint aránylag elég jó
hótakaró fedi az őszibuzával bevetett területeket, a
franciaországi vetésekről világgá kúrtolt rossz hírek
pedig nem bizonyultak eddig valósnak. Az amerikai
buzakészletek „Brad-streets” szerint e héten 614.000
bushellel apadtak, az argentiniai kínálat gyenge, annál
erősebb ellenben az Ausztráliából Európa felé uszó
áruban a kínálat. Angliában tegnap eső volt, a belga
és német piacokon sem észlelhető valami nagy
üzletkedv.

Készbuza nálunk ma gyenge érdeklődéssel talál-
kozott, a kínálat a malmok tartózkodó vételkedvével
szemben eléggé sürögősenk mondható. Elkelt körülbelül
22.000 métermázs, csendesen tartott árakon.

Rozsban szilárd az irányzat, a kínálat nagyon
gyenge, árak 14-3—14-70 korona között váltakoznak.
helyi paritásban azonnali szállítás mellett készpénz-
fizetést értve.

Árpában kevés forgalom mellett szilárd hangulat
uralkodik. Prima minőségű takarmányruért Budapesten
13 koronát, sörárpáért szintén minőség szerint ab
állomások 14 koronás árak érkezők el.

Zabban e. yarát gyengék a hozatalok, kínálat és
vételkedv. Merkantil árúért ma Budapesten 12-60—13
koronát, prima zab-ért 13-30 koronát, kiválóan első-
rendű minőségéért pedig 13-40 koronát fizetnek.

Bükköny csak gyengén lesz kínálva és szilárd
irányzatot követ, buddapesti paritásra 19 koronát
jegyünk.

Tengeri jobb kínálat mellett gyengébb érde-
klődéssel találkozunk. Azonnali szállítás mellett budapesti
paritásra 10-65 koronás árakat érhetünk el. Kőbányán
10-90 koronát fizetnek. Tiszavidéki áru 5 fillérrel olcsóbb.

Szeszüzlet.

Szess. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő
tudósítása.)

A szeszüzletben e héten az üzletmenet valamivel
élénkebb volt és főleg élesztőszeszben történtek na-
gyobb tételek, míg ellenben finomított szesz csak kisebb
tételekben kelt azonnali és későbbi szállításra. Elkelt
finomított szesz nagyban adózva 116.—116.5 korona,
adózatlanul 46.—46.50 K. Kicsinyben 2-3 koroná-
val drágább az ár.

Élesztőszesz élénk vételkedv mellett és fedezési
vásárlások folytán 1/2 koronával drágábban kelt és
adózva 117.50 korona, adózatlanul 48 K. jegyeztetik.

Az adózott nyersszesz és denaturált szesz ára
változatlan.

Vidéki finomítottgyárak részéről finomított szesz e
héten élénken volt kínálva és több tétel változtatlan
ár mellett zárulva is lett azonnali, valamint márciusi
szállításra.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyers-
szesz gyéren volt ajánlva és csak néhány kisebb zár-
lét lett eszközölvé 40—40.50 K. ab állomás azonnali
szállításra.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42—
42.50 korona.

Bécsi jegyzés 38-60—39 — korona kontingens
nyersszeszért.

Prágai jegyzés 110-25—110-50 korona adózott és
37.— korona adózatlan szeszért

Trieszti jegyzés 20—20.25 korona kivitel
szeszért, 90% hektoliterje.

Kivitelünk e héten néhány tétel finomított szesz
vásárolt, mely Fiumén át tovább lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárulások e héten: Nagyban Finomított
szesz 116.—116.50 K., élesztőszesz 117.—117.50 K.
nyersszesz adózva 114.—114.50 korona, nyersszesz
adózatlan (exkontingens) — korona, denaturált
szesz 36.—36.50 korona. Kontingens nyersszesz
— korona.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül ber-
mentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénz
fizetés mellett értendők

Vetőmagvak (Mauthner Odon tudósítása.)

Az időjárás szigorúan téli, fagy és hó gyors
folyamatban követték egymást, mindennek dacára az
üzlet, különösen a hét vége felé megélénkült és ismét
a vöröshere mag vette át a vezető szerepet, melyből nagy
mennyiségek vásároltak. Bármilyen is legyen az idő-
járás, itt az ideje annak, amikor a gazdának szükségé-
lete beszerzéséről gondoskodni kell s különösen ott,
hol ezen szükséglet nagyobb mennyiségű, nem akarja

magát senki esetleges elkésett beszerzésnek kiténni.
Luczernamag is aránylag jókeletű volt és ha a forga-
lom mennyiségileg nem is volt oly nagy, mint vörös
heremag, úgy ez könnyen leli magyarázatát abban,
hogy a luczernamag vetési ideje sokkal későbbi. Bük-
kőny és baltacsim továbbra is erősen keresettek, míg
muharmag iránt az érdeklődés nyugodtabb volt. Kül-
földi jelentések majdnem egyhangulag akként szólnak,
hogy a vöröshere mag készletek már igen korlátoltak,
különösen Öregszemű és szép színű áruban. A forga-
lom külföldön is dacára a tartós s szokatlanul erős
fagyoknak általában kiálégitó. Amerikában a még meg-
levő csekély készletek régi és új vöröshereből rövi-
desen el fognak fogyni és általában azon nézet urál-
kodik, hogy bevételhez kell majd folyamodniok.

Jegyzéseink 50 kilogrammonként Budapesten

Vörös löhere elsőrendű Öregszemű	68—70 korona
Vörös löhere középminőségű	62—64
Vörös löhere gyengébb minőségű	52—60
Luczerna magyar elsőrendű	46—48 korona
Luczerna magyar középminőségű	42—45
Muharmag	8—8.50
Baltacsim	13—14.50
Bükköny	8.50—9.50

Heremagvak ólomzárólása. *)

Budapest, 1901. február 17-én.

A budapesti m. kir. állami vetőmag-vizsgáló álló-
más az 1900/1901. idényben, azaz 1900. évi Julius hó
1-től a mai napig az alant megnevezett magkeser-
kedőknél és termelőknél a következő vetőmagmen-
nyiségeket ólomzárólta:

Luczerna Lóhere Összesen m é t e r m á z s a		
Mauthner Odon Budapest	2225	973 3198
Magy. mezőg. szöv. Bpest	601	958 1680
Haldek Ignác, Budapest	761	769 1530
Frommer A. H. utóda Bpest	270	399 669
Ifj. Freund Sámuel, Szatmár	11	612 623
Deutsch Gyula, Budapest	334	282 616
Klein Vilmos Szatmár	48	413 461
Roross és Szalay Budapest	142	243 385
Kohn Mór fia Uzon	11	327 338
Lamberger Károly Bpest	74	74 148
Gr. Teleki Arvéd, Drassó	25	99 129
Beimel és fia Budapest	77	47 124
Radwáner és Rónai Bpest	62	58 120
Szavost Emil, Budapest	6	2 26
Kramer Lipót Budapest	11	8 19
Nöthling Vilmos Budapest	11	7 18
Singer Zsigmond, Budapest	5	— —
Összesen	4674	5289 10059

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai
herefélé magvakat a magvizsgáló állomás nem ólom-
zárólja.

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósi-
tása a „Köztelek” részére. Budapest, 1901. febr. 21-én.
Kötelezettség nélküli árak 100 kilonként, teljesült tisztá-
sultnak érve, zsákostul, a budapesti vasúti vagy hajó-
állomáshoz szállítva:

B u z a l i s z t							
Szám:	0	1	2	3	4	5	6 7 7 1/2
Ár K.:	24.40	23.20	22.20	21.60	21.20	20	18.60 15 80 14. —
	Buzakorpa						
	3-as takarmányliszt		finom		goromba		
	korona		11.—		8.80		9.—

**A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban
(eu gros) eladott élelmiszerek ariairól.**

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövét-
kezete üzleti jelentése 1901. febr. 20.

A hét első felében korlátolt felhozatalok mellett
a forgalom csendes. A farsang utolsó napjain élő és
vágott baromfi árai további emelkedést mutatnak fel.
A vajútlek nagyon kedvező. Turóban is lenyeg s na-
gyobb kereset állott be. Husneműek közül ser-
tések gyéren érkeznek. — Kedvező a hangulat
baránynál is. A tojásüzletnél mul. kori jelentésű kóta
az árak továbbra 2—4 koronával csökkent kiadatok t.
E adásaink:

Hu-n m. k.: vidéki m. rhabus hátúja 75-88,
eleje 64—78 türelen fogyott kékent. Prima sertések
szalonnával 88—94, prima tisztított malacok 200—210,
másodrendűek 20—140 filléren fogytak. Prima bará-
nyok 18—19, más-dre dű gyengécs 13—14 koronával
értékesítettek par ukent.

Vad 61 miniszteri engedéllyel lótt szarvastehe-
nek 80 filléren kelték et egészben és kékent.
Prima teavaj 200—220, másodrendű 160—170,
főzővaj 150—160, turó 16—20 fidér mellett nyert
e helyezés-t.

Eőbaromfi közül sovány lud 6—7, pulyka 8-50
—10, c i k e 1-50—1-60, tyúk 2-50—60, kacsa 4—4-50
koronával volt páronként elhelyezhető nagyobb té-
telekben.

Tisztított baromfiból elkelt: Prima kővér liba
124—130, pulyka 120—150 filléren kilója. Kappan
240—250, csirke 140—150, jércze 180—200 filléren
fogyott darabonként.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon 1901. február 22-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 59 árus 59 db sertést, 0 árus 6 db süldőt, 4000 kg. friss húst, 1400 kg. füstölt húst, 800 kg. szalonnát, 300 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— db) sonkát, — kg. töpörtöt.

Videkről és pedig a szokott helyekről 25 árus 255 drb sertést és 84 drb süldőt. Összesen — darab sertést és — drb süldőt.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 96—104 fillér, 1 q 84—86 korona, süldős 1 kg. 112—120 fillér, 1 q 88—92 korona, füstölt sertés 1 kg. 128—136 fillér, 1 q 112—116 korona, szalonna zsirnak 1 kg. 100—104 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 128—136 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 108—112 fillér, 1 q — korona, disznózsír 1 kg. 116—120 fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 60—64 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 128—136 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, Disznósajt 1 kg. — hurka —, 1 drb —, töpörtő 1 kg. — fillér.

Hideghusvásár az Orczy-úti élelmi piacon. 1901 február hó 22-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 57 árus 224 db sertést, 2 árus 7 db süldőt, 2800 kg. friss húst, 670 kg. füstölt húst, 1400 kg. szalonnát, 800 kg. hájat, 500 kg. kocsonyahúst.

Videkről és pedig: Duna-Vecséről 1 árus 11 drb sertést, Dömsödről 1 árus 9 darab sertést, Czegléről 1 árus 7 drb sertést, összesen 3 árus 27 drb sertést, helybeliek 224 drb sertést, mindössze 251 drb sertést.

Forgalom közép. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 96—116 fillér, 1 q — K., süldős 1 kg. 112—128 fillér, 1 q — K., füstölt sertés 1 kg. 112—136 fillér, 1 q — korona, szalonna zsirnak 1 kg. 94—104 fillér, 1 q — K., füstölt szalonna 1 kg. 104—112, 1 q — fillér, háj 1 kg. 108—112, 1 q — fillér, disznózsír 1 kg. 112—120, 1 q — fillér, kocsonyahús 1 kg. 48—64, 1 q — fillér, füstölt sonka 1 kg. 128—144 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. — fillér, disznósajt 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mesterutca. 1901. február 2-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 120 szekér réti széna, 50 szekér muhar, 21 szekér zsupszalma 6 szekér alomszalma, 1 szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár. 10 szekér egyéb takarmány (zabosbüköny, sarju stb.) 300 zsák szecska.

A forgalom közepes. Árak fillérekben, q-ként, a következők: réti széna 360—560, muhar 480—540, zsupszalma 260—300, alomszalma 200—240, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, luczerna —, sarju 360—400, szálmazecska 240—280, széna —, uj —, zabosbüköny 500—540. Összes kocsiszám 211, súly 305,900 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarvmarhavásár. 1901. febr. hó 21-én. A székesfővárosi kövágóhid és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 273 db, eladatott — db, galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli — drb, eladatott — drb, növendék élő borju 14 db, eladatott — drb, élő bárány 30 db, eladatott — drb; öltött belföldi 23 drb, eladatott — drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli — drb, eladatott — drb, bécsi öltött — drb, eladatott — drb, növendék borjúk — drb, eladatott — drb, öltött bárány 1515 drb, eladatott — drb, élő kecske — drb, eladatott — drb.

Borjuvásár lanya lefolyású volt. Árak a következők: Élő borjú: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig dbonkint, 70—88 — koronáig, kivételesen 92 — koronáig súlyra, galicziai —, kiv. — koronáig dbonkint, — kor.-ig, kiv. — koronáig súlyra, tiroli — koronáig kiv. — koronáig dbonkint, — koronáig koronáig kiv. — koronáig súlyra, növendék borju — koronáig, kiv. — koronáig drbkint, koronáig, kiv. — koronáig súlyra. Öltött borju: belföldi 58—89 koronáig, kiv. — koronáig súlyra galicziai — koronáig, kiv. — koronáig súlyra, tiroli — koronáig, kiv. — koronáig drbonkint, bécsi — koronáig, kiv. — koronáig súlyra, növendék — koronáig, kiv. — koronáig drbonkint, élő bárány 12—16 — koronáig páronkint, öltött bárány 7—14 — koronáig párja.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár. 1901. évi február hó 21-én. (A budapesti kövágóhid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 195 db, ugymint: jármos ökör elsőmin. — db, közép 56 db, alárendelt — db. Fejőstehén: fehér — db, tarka 90 db, tenyészbika 2 drb, tarka tinó —, fehér — db, jármosbivaly — db, bonyhádi 77 db, hizalmi való ökör — db, fűsző fehér — db.

Jármosökrökre a kereslet jó volt, készlet eladott, fejőstehenekre az üzlet vonlatott, az árak változatlanok.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör —, középmin. jármos ökör 680—820 pár., alárendelt minőségű jármos ökör —, Jármos bivaly — é. s. mm., — K.-ig páronkint. Jóbb minőségű jármos ökör 60—66 mm.-kint é. s. tarka bekötötti való ökör — K.-ig. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehén —, tarka kevert származású tehén 150—220 koronáig darabonkint, bonyhádi tehén 230—330, kiv. — koronáig darabonkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1901. évi febr. hó 21-én. (A budapesti kövágóhid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 2393 db nagy vágómarha, nevezetesen: 1423 db magyar és tarka ökör, 524 db magyar és tarka tehén, 200 db szerbiai ökör, 1 db szerbiai tehén, — db boszniai ökör, — db boszniai tehén, 121 db bika és 124 db bivaly.

Minőség szerint: 31 darab elsőrendű hizott 80 db középminőségű és 13 db alárendelt min. bika 205 db elsőrendű hizott ökör, 1378 db középminőségű ökör és 103 db alárendelt min. ökör; 121 db elsőrendű hizott tehén, 389 db középminőségű tehén, 73 db alárendelt minőségű tehén.

A vágómarhafelhajtás 200 darabbal kevesebb volt, mint a múlt héten, miert is jobb minőségű áru 1 koronával méterhársánsként drágábban volt eladható, egyéb minőségek ára változatlan. Konzervgyári célokra mintegy 300 drbot vásároltak.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 60—64 —, kivételesen 65—66 —, hizott magyar ökör középminőségű 52—58 —, alárendelt minőségű magyar ökör 46—50 —, jobb minőségű magyar és tarka tehén 40—64 —, kivételesen tarka tehén —, magyar tehén középmin. 40—64 — (—), alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—64 —, szerbiai ökör jobb minőségű 48—54 —, kiv. —, szerbiai ökör középminőségű 42—46 —, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, szerbiai bika 52—62 —, kivételesen 66 —, szerbiai bivaly 33—44 —, magyar legelőmarha I. rendű —, kiv. —, II. rendű — koronáig méterhársánsként élőszuliban

Budapesti lóvásár. Budapest, 1901. febr. 21-én. (A budapesti vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A felhajtás alacsony, a vásár forgalma gyenge volt.

Felhajtott összesen 382 db. Eladott: 204 db, Jobb minőségű lovakból háttas 15 drb, eladatott 4 db, 320—400 K.-ért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 20 db, eladatott 8 db, 300—360 K.-ért, nehezebb kocsiló (híntós) 30 db, eladatott 10 db, 210—340 K.-ért, igaz kocsiló (nehéz nyugoti faj) 10 db, eladatott — db — K.-ért, ponny 2 db, eladatott 1 db 50 — K.-ért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuváros ló stb.) 88 db, eladatott 22 db 150—230 K.-ért, könnyebb félék (parasztló stb.) 200 db, eladatott 150 db 60—120 K.-ért; alárendelt minőségű lovakból 25 db, eladatott 9 db 18—80 K.-ért. Bécsi vágóra vásároltatott 49 db, az állatkert részére vásároltatott 4 darab, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyeppmesterhez küldetett — db.

Köbányai sertésvásár. 1901 évi febr. hó 22-én. (Élő magyar sertésállomány-részvénytársaság telefon jelentése „Köztelek” részére.) Az üzlet csendes volt. **Heti átlag-árak:** Magyar válogatott 320—380 kgros nehéz 97—99 fill., 280—300 kggrammos nehéz 94—96 fill., Öreg 300 kg. tulli 88—92 fill., vidéki sertés könnyű — f. Szerb 85—90 f. Román — tiszta klg. páronkint 45 kgr. életsúlylevonás és 40% engedmény szokásos. — **Élesgárak:** Tengeri 6 11-29 — korona, árja uj 1340 kor. Köbányán átvéve. **Helyi állomány.** február 15-én maradt 31529 darab. **Felhajtás:** Belföldről 1425 darab, Szerbiából 1720 darab Romániából — drb, egyéb államokból — darab Összesen 3145 db. **Fűsző** 34674 db. **Állomány** a felhajtás együtt — drb. **Elhajtás:** budapesti to gysztásra (I—X. kerület) 715 drb, belföldre Budapes környékére 715 drb, Bécsbe 794 drb, osztrák tartományokba 208 drb, Ausztriába — db. **Német birodalomba** — darab egyéb országokba — darab, összesen 2495 db. A szappangyárakban feldolgoztatott: 3, szállásokban elhullott 0 darab, vagonokból kirakott hulla 6 darab, borsókásnak találtatott 4 darab, Összesen 10 db. Maradt állomány 32479 drb. A részvény-szállásokban 6479 drb van elhelyezve. Az egészségügyi és tran zítószállásokban maradt 11/15, 1824 db. **Felhajtás:** Szerbiából 1720 db, Romániából — drb, Összesen 3544 drb **Elhajtás:** 1241 drb, maradt állomány 2303 drb és pedig — drb szerb és 2303 db román. Az egészségügyi szemlélnél jan. 1-től máig 33 drb a fogyasztás alól kivonatot és technikai célokra feldolgoztatott.

Ingtatlanok árverései (40000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Febr. 25.	Nagykállói kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Fried Lajos	42413
Febr. 26.	Dunaföldvári jbiróság	a tkvi ha-tóság	Török Elemérné	42672
Márcz. 1.	Bpesti I—III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Schésinger János	346192
Márcz. 1.	Bogsáni kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Keil Gyula	140138
Márcz. 4.	Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Szierban Gyula	42144
Márcz. 9.	Borosjenői kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Wallisch Antal és Wallisch Ágoston	220020
Márcz. 12.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Schindler Károly	333731
Márcz. 16.	Kun-Sz.-Miklósi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Csorba Boldizsár	71700
Márcz. 18.	Tornallyai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Putnok Mór	104000
Márcz. 28.	Székellyhídi jbiróság	a tkvi ha-tóság	Kis Sándor	67023
Márcz. 26.	Kisvárdai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Ferenecy Emil	277037
Ápril 10.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Özv. Koller Jánosné	90464
Ápril 15.	Szegedi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Jiraszek Nándor	419212
Ápril 18.	Nyiregyházi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Zatureczky Gyuláné	96000
Máj. 10.	Bpest I—III. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Schlesinger Ignác	346192

Szerkesztői üzenetek.

Pálffy József urnak, Kolozsvár. Czinnére küldött levelünk visszajött.
B. B. Pa-Billeg. Névtelen levelet figyelembe nem veszünk.
P. K. Istvánföld. Tessék megrendelni Hensch Árpád gazd. akadémiai tanár „Gazdasági üzeman” című művét. Kapható minden nagyobb könyvkereskedésben.
Berger Rezső urnak. A hirdetés a „Köztelek” következő számában benne van.
B. J. Topolyán. Névtelen levélre nem válaszolunk.
Barth Károly urnak. Második kérdésére nézve legzérszerűbb az apróhirdetéseket ajánlani.
Frank Ferencz ispán urnak. Tessék a „Köztelek” apró hirdetései között hirdetni, ez a legzérszerűbb.

Mozgandák Egyelmébe!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!

1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPESTEN,

KÜLSŐ VACZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

Magánjárók

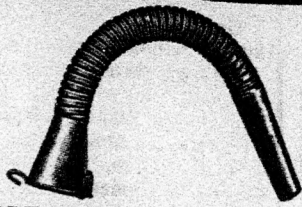
(uti mezdonyok.)

Kérjék minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjogzák kívánatra díjmentesen küldetik.

Gazdaközönség

Legujabb és



figyelmébe!
legjobb

szabad. „HYDRA“ vetőgéptölcsér

hajlékony aczéltömlőből, mely végét jelenti a vetőgéptölcsérnél eddig előfordult kellemetlenségeknek.

Szakértők véleménye szerint a legcélszerűbb és legtartósabb tölcser.

Hajlékony mint a gummi, ruganyosabb mint bármely más vetőgéptölcsér. Soha sem törik vagy szakad és ellentáll minden elgörbülésnek. — A tömlő fala teljesen zárt lévén, a vetőmag csakis a rendeltetési helyére juthat.

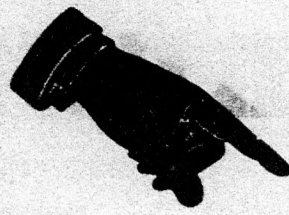
Ezen tölcserrel felszerelt vetőgépek kaphatók: Nicholson gépgyár r.-t.-nál Budapest, VI., Külső Váci-ut 5., Kühne E. ur gépgyárában Moson—Budapest. — Ezenkívül a tölcserék minden nagyobb műszaki üzletben beszerezhetők.

Nagybani eladás: Pforzheimi fémtömlőgyár társ.

Magyarországi vezérképviseleténél FODOR ÖDÖN műszaki irodájában Budapest, VII., Kertész-utca 41.

1399

Leírások kívánatra készséggel küldetnek.



Importált eredeti

angol kosok

kaphatók:

PICK OSWALD-nál

BUDAPEST,

VII., Külső-Kerepesi-ut 1. sz.

Elmél az erők értékelését eszközlik az előírt % mellett.

Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonall készpénzszámlálás.

Magyar Gazdák
Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.

Sürgőnyczim: Aurora—Budapest.

Értékesítésre elfogad:

Hasneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra.

Legjobb gummi- és kender tömlők. Mindenféle csövek.

legujabb javított rendszerű tizedes, százas és hímérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, hárommérlegek. Commandit-társaság szivattyú- és mérleggyártásra.

Arjegyzékek W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14. m. ingyen és bérmentve. Schwarzenbergstrasse 6.

Tölgymakk

nemkülönbben mindenféle erdészeti fa cserje és gyümölcsmagot ajánl a

Magy. magpergető-gyár Faragó Béla Zala-Egerszegen; minden kiállításon kitüntetve, legutóbb

Párisban ezüst éremmel.

Arjegyzék bérmentve.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető.

A sertés javítása és hizlalása

gazdák és hizlalók használatára. Irta K. Ruffy Pál. Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

CELLERIN HENRIK WIEN, VI Matzleinsdorferstrasse 3.

Cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott eredeti önműködő

VIZSZIVATTYU-GÉPEK

cs. és kir. osztrák és magyar kir. szabadalom.

Teljes vizellátás és vízvezetési munkák készítése.

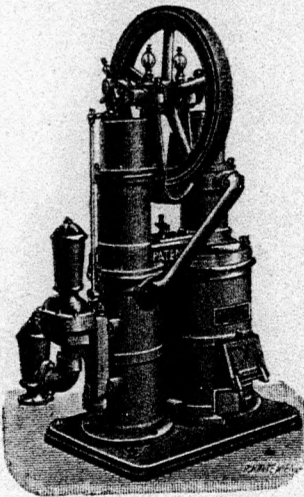
Előnyei:

Engedély nem szükséges.

Mindenütt felállítható.

Tüzelés mint bármely közönséges kályhánál.

Vezetéséhez és kezeléséhez nem kel tanult gépész. Bárk s kezelheti.



Előnyei:

Rendkívüli egyszerű szerkezet és szolid kivitel.

Nincsenek szelepei, rugói, emeltyüi, excenterei sem más érzékeny részei.

A tüzelő, illetve működető anyag

köszén, koaksz, faszén, kukorica-csutka stb.

Legolcsóbb, legkényelmesebb és legcélszerűbb vizellátás kertek, villák, majorkák, téglagyarak, vasúti rízállomások, fürdők részére, földék öntözésére és lecsapolására, bányavizek kiszívásáért, pinczék, kőbányák részére stb.

Használható majdnem minden czélra, hol óránként kb. 35,000 liter víz szükséges.

Üzem költség 10 óránként 1-3 korona.

Prospektusok ingyen és bérmentve. Fenti vizszivattyú gépekből az osztrák-magyar monarchiában körülbelül 400 db van üzemben, melyekről elsőrendű referenciák rendelkezésre állanak.

A baranya-szent-lőrinczi uradalomban

a vasúthoz szállítva eladó:

I. rendü tavaszi vetőbuza ára mm.-ként 17 kor. Tiszta fajú Prof. Märker-féle vetőmagburgonya ára mm.-ként 4 kor. I. rendü arankamentes nyul-szapuka vetőmag, (Anthyllis vulneraria) ára mm.-ként 160 kor.

Megrendelések az Urad. Számtartóság-hoz intézendők Baranya-Szt.-Lőrinczre.

Az alsó-lendvai uradalomban (Zalamegye) a bivalytenyésztés apasztása céljából, tenyésztési célra kisebb vagy nagyobb számban,

számfeletti bivaly anyatehén és különböző koru bivalynövendék eladó.

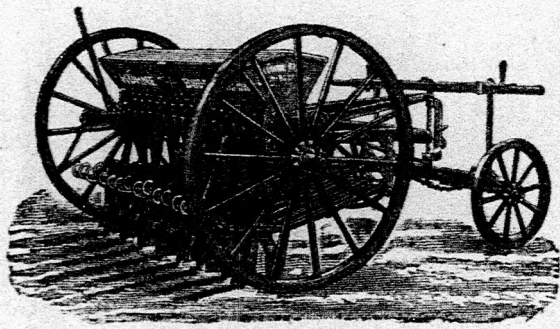
A bivalytenyésztés erős csontu, jól fejlett állomány. Bővebb felvilágosítást ad az

3383

Uradalmi Számtartóság

Alsó-Lendván, Zalamegye.

TAVASZI IDÉNY. 1900. Párisi kiállítás jury tag. TAVASZI IDÉNY.



KÜHNE E.

gazdasági géppára Mosonban.

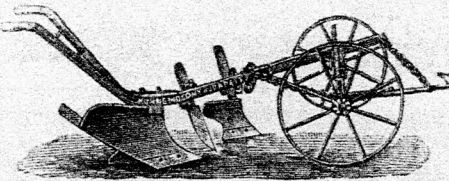
(Alakult 1856.)

Ajánlja a jelenlegi időnyre: **Sack-rendszertü ekéit, 2-3 vasu ekéket legjobb kivitelben Laacke-féle híres szántóföld és rétboronait, hengereit, exstirpátorokat.**

Hírreves „Hungaria Drill“ merítő rendszer sík vidékre, sorvetőt: „Mosoni Drill“ toló-vető rendszer hegyes vidékre

Főraktár:

Budapest, VI. ker., Váczi-körut 57/a.



Minden fajta erdei csemetket

erdők és sövények alakításához, szép és olcsó: **fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, vörös fenyő, vörös és fehér égerfa, akácza, fehér juhar, berkenye és bodzafa csemetéket** ajánl

Gutsve waltung BOROWNA
posta: BOCHNIA, Galiczia.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Faragó-féle Csüdsömör-kenőcs.
Biztos hatású szer, csüdsömör, hám és nyeregtörés ellen.

Faragó-féle Versenyfluid.
Izom, izület-rándulás, valamint rokkantság esetében kitérőnek bizonyult.

Mindkét szer, több nagyobb uradalomnál, valamint kisebb gazdánál kipróbálva; már több év óta igen jó eredménnyel használtatik.

Kapható a feltaláló és készítőnél
FARAGÓ ÖDÖN
gyógyszerésznél

Tót-Komlós Békés-megye.

1 nagy tégely Csüdsömörkenőcs	2 korona.
1 kis "	1 "
1 üveg Versenyfluid 3 deciliter	2 "

Másolat.
Tiszteltetés győgszerész ur!
Tiszteletem és köszönetem nyilvánítása után értesitem Önt, hogy a küldött 5 tégely „Csüdsömör-kenőcs“ várakozásomnak teljesen megfelelt.
Ennek kapcán azt nemcsak csüdsömör, hanem hámtörések ellen is, bármely uradalomnak melegen ajánlom.
Ihars-Berény, 1900. szept. 22-én.
Tisztelettel
Csicsmányi János nyug. os. és kir. állatorvos Br. Jukey István ur méheemestere.

Dinnyemag.
Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtiszta, kitűnő minőségű válfajokban kapható:

Sárga dinnyék: Algieri, Ananász zöld husu, Ananász vörös husu, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárga husu, Composité, Korai Preseott cantaloup, Lind Jenny, Margit, Muscatello, Muscat orange, Nonplus ultra, Párisi prescott cantaloup, Sirinpécsek, Tiszagyöngye, Turkesztáni cserhéju, Turkesztáni gömbölyű, Turkesztáni zöld, Turkesztáni nagy zöld, Turkesztáni rózsás husu, Turkesztáni sárga husu, Turkesztáni Pósa-féle.

Görög dinnyék: Apafai, Aransárga bétu, Halasi, Hevesi, Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Onódy-féle Páratlan, Sámsoni, Fajtánkint:

50 szemes ad.	5 fészeknek kétizbeni vetésre	20
500 "	50 "	1.60
1000 "	100 "	3.-
2500 "	250 (1/4 holdnak)	7.-
5000 "	400 (1/2 "	12.-
10000 "	1000 (1 "	20.-

öt holdon feüli rendelésnél külön árkedvezmény.
A megrendeléshez nyomtatott utasítást csatol s kívánatra árjegyzékkel szolgál
3321
BIRÓ PAL kertgazdasága Debreczen.

Szab. tejszállító kannák TÖLGYFABÓL.
A legolcsóbb, legtartósabb és legkényelmesebb szállításra és tejjgazdasági üzemhez

Marth és T^a
tejkannagyár 3361
Alsó-Lieszkó pr. Bellus, Trencsénm.

8 arany, 19 ezüst erem, 30 dísz- és elismerő oklevél.

Kwizda fele Korneuburgi marha táppor

Állatgyógyászati diatetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.
45 év óta a legtöbb istállóban van használatban érvényhiány, rossz emésztés esetében, a tel feljavítá-ara és a tehének tejelő képességének emelésére
Egész doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz ára 70 fillér.

Gazdák, Iparosok!!

Olcso hajtóerő.

Működő képű-ször keresztetnek.

Oséplésre, ipartelepnek, ma'kok, villamosberendezések szivattyúk stb. ruzmentarására legjobban ajánlhatók a

MAYER E. FIAI
50 év óta fennálló motorgépgyár malomépítészeti üzég Szombathelyen, (Magyarország).

Saját gyártmánya felülmúlhatlan benzín-locomobiljakk és motorokk vilámdeljes gyujtoval. Teljes biztonság lüz- és robbanás ellen. Bárhol césürben, zínben felállítható. Könnyű kezelés. Sem fűtő, sem gépész nem szükségesek.
Elvállal: malomok berendezését. Saját gyártmányu henger-szárak koplatók, dara- és dereszeltitők. Kfés- és gyöngy-kása gépek, olajpresek, kézi- és víznyomásra. Gazdasági gépek. Szíves megkeresésre díjmentes felvilágosítást ad.
Számos elismerő okirat.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körut 18.

BOR. 1-2 éves homoki 6-hor. 22 krtól 34 krig. Ujbor 22 krtól 50 krig.

Szőlővessző. Fajtiszta, kitűnően beérett 11 jeles csemege- és 11 borfajból. Sima vessző 2 és fél főtől felfelé. 2 éves gyökeres 12 főtől felfelé.

Nemes eperfa. 6 láb magasán ojtva 30 krtól 60 krig. Nagyban vetélnél 10-50 százalék engedmény.

Birs és Lasponya. Rendkívüli naggyümölcsű 7 fajan. Vannak rendelőim, kik ezer száma ültetik, mert rendkívül hamar és bármilyen ta-ajban bőven terem. A szép növesű 2-3-4-5 éves fák dírja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az **epernél**.

Spanyol meggy. Pandi vagy Körösi meggy. Gyümölcse rendkívül keresett, mert befozásra legalkalmasabb, 2-3-4-5 éves fák dírja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél oly engedmény, mint az **epernél**.

Diófa. Könnyű lötött, 2-3-4-5 éves fák ára 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél 10-50% engedmény.

Mindenféle nemes gyümölcsfa. Körte, alma, szilva, ősz- és kajszinbarack, cseresznye, meggy, szelíd gesztenye, lasponya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ar 15 krtól 50 krig. Nagyban vetélnél tetemes engedmény.

Kiselejtezett ojtvány. 2-4-5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 kr. 1000-e 5-85 forinttól 19 frittig

Mindenféle vadoncz 1000-e 3-50 frittól 12 frittig. Végtelen nagy készlet.

Akác 1-2 éves, 1000-e 3-50 frittól 12 frittig.

Sövénykészítésre gleditsea (topányfa, Krisztus koronaja), 1-2 éves, 1000-e 4 frittől 14 frittig

Sövénykészítésre maclura aurantica 1000-e 5-85 fodditól 20 forintig.

Kerti eszköz. Horoló szőlőtöltő vas, kerti fűrés. olló, görbe szemző, valamint ojtókés, jelfa, ojtókenőcs igen olcsó áron és kitűnő anyagból.

Vizinteladók százelek engedményen túl 6 heti, esetleg 4-6 havi hiteit is kapnak. Ár- és névjegyzéket küld:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ Czeglédről.

KWIZDA-fele

erőtápszer lovaknak és szarvasmarháknek egy 5 adagos doboz 1 kor.; 100 adagos ládika 12 kor., 50 adagos lád 6 kor.

Kolikapitulák lovaknak és szarvasmarháknek 1 doboz 3-20 kor., 1 skatulya 1-20 kor.

Sertésspor
Állatgyógyító-diatetikus szer a hizlalás elősegítésére. Kis doboz 1-20 kor., nagy doboz 2-40 kor.

Baromfipor
Állatgyógy.-diatetikus szer, mint tápszerpótlék. 1 csomag 1 kor.

Hashajtópilulák lovaknak (Physic) 1 pléhdoboz 4 korona.

Gilizstapilulák lovaknak
1 pléhdoboz 3-20 kor., 1 skatulya 1-20 kor. 1 skatulya 1-20 kor. 1 próba üveg 400 gr. 1 kor.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Valódi csakis fenti védjeggyel kapható minden gyógytárban és drogeriában.

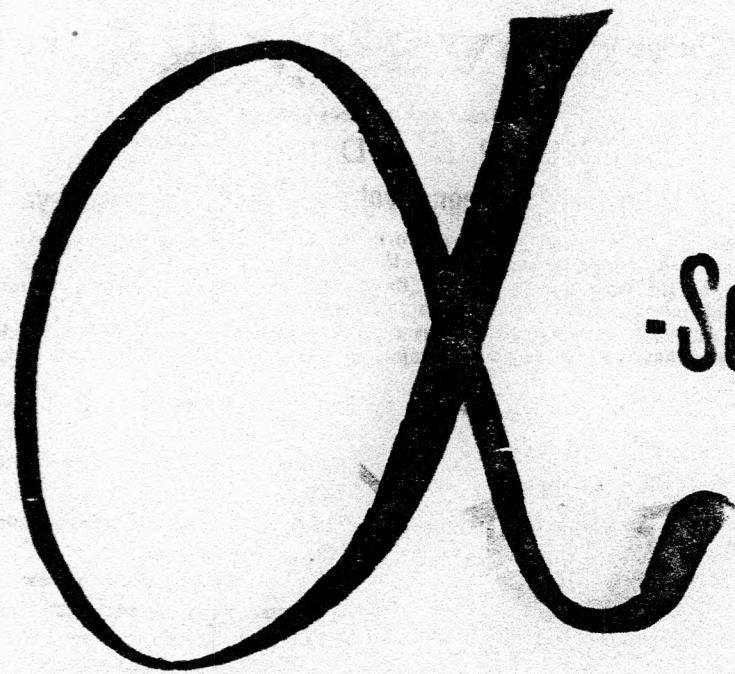
Főraktár:
Kwizda Ferencz János
cs. és k. osztr.-magy., kir. román és bolgár hercegi udv. szállító, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett.

Burgonya ültető gépek, Skorpil szabad. 1900. évi modell.

Ujjonnan javított két és háromsoros javított burgonya válogató gép

nagy munkaképesség, 3 nagyságban választ, legegyszerűbb szerkezettel ajánl

JULIUS CAROW gazdasági géppára Prag-Bubna.
Katalogusok, prospektusok ingyen. Idejekorán való megrendelés kiretik. 3321/a



Mindennemű tejjgazdasági eszközöt
és gépet szállít, tejjgazdasági telepeket
és tejjszövetkezeteket rendez be az

-Separator Részvény-Társaság

ezelőtt **Pfanhauser A.**

Budapest, V., Báthory-utca 4. szám.

196/901.

Pályázati hirdetmény.

Pinkafő nagyközség képviselőtestülete által rendszeresített

községi állatorvosi állásra

évi 1000 korona fizetéssel pályázat hirdetik és az állásnak betöltésére nézve a választás Pinkafőre

márczius hó 2-ik napjának délelőtti 10 órájára kintüzetik.

Pályázni kívánók, hogy az 1888. évi VII. t.-cikk 303. §-ban megkivánt kellékeknek megfelelően képesek, ennek igazolása mellett kérvényeiknek a választást megelőzőleg 3 nappal előbb ide hozzám beadására felhívtnak.

Felső-Eőr, 1901. január hó 31-én.

3329

Szabó Elek, főszolgabíró.

Kosok eladása.

Gróf Festetics Jenő ur ő méltósága Zalamegye csáktornyai uradalmi merino juhászatából 65 darab különféle koru törzskönyvezett számfeletti tenyészkos eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

az uradalmi tisztség.

3381

Szövetkezeti téren működők figyelmébe!

Most jelent meg a

Szövetkezeti és gazdasági évkönyv

az 1901. évre.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet erkölcsi támogatása mellett.

SZERKESZTIK:

Szilassy Zoltán és Buday Barna

az Orm. titkárai.

TARTALMA: Ismerteti a hazánkban létező összes szövetkezeti intézményeket, azok szervezetét s igénybevételük módját; gyakorlati utmutatást tartalmaz hitel- és fogyasztási szövetkezetek alakítására és vezetésére nézve.

Térjedelme: 10 nyomtatott iv.

Ára: 1 korona.

Megrendelhető:

a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában
BUDAPEST,
IX. kerület, Üllői-ut 25. szám.

Lucernát, lóherét, répmagot, fűmagvakat

minden célra és minden egyéb

Vetőmagot

a legjutányosabb áron és szavatolt jó minőségben.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok lóherét, lucernát és egyéb magvakat és kérek mintázott szíves ajánlatokat.

AJÁNLÓK:

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olívaolajat, elsőrendű savtalanított repceolajat, stb.

disznózsír, szalonnát és szalonnáról lerázott sót.

Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb. rézgálicz karbololeumot, keserűsót csudasót stb.

Kocsikenőcsöt, Petroleumot,

Zsákokat, takaró- és szekérponyvákat, kátrányfestékeket, fedőlakot,

MŰTRÁGYÁT

Olasz szaponáriát tiszta vastag gyökerekből őrölve.

KRAMER LIPÓT,

Telefon.

Sürgőnyezim: „CERES” Budapest.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívántra szolgálunk.

BUDAPESTEN,

V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Telefon.

Kalmár Vilmos

Budapest,
VI. kerület, Teréz-körút 3. szám.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezér-
képviselője ajánl:

Thomasfoszfátlisztet (Thomassalak), ● ●
„Martellin” dohánytrágyát, Kainitot.

— A műtrágyák beltartalmáért szavatolok. —

Legujabb szerkezetű kitűnő trágyaszóró gépek
a legolcsóbb áron. 40

— Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. —

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával. Alakult: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása:	400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben:	1,200,000 kor.
Összesen:	1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányában részülnek.
Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők
közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban
készséggel szolgál az igazgatóság.

1898

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)
kapható kiadónivatalunkban.

Külföldi vetőgépverseny első díj: **érem**
Lévi nemzetközi vetőgépverseny első díj: **nagy érem**
1898. Hérmészvárhelyi vetőgépverseny első díj: **arany érem**
Marosvásárhelyi vetőgépverseny első díj: **arany érem**
1899. Szegedi kiállítás első díj: **legnagyobb elismerés.**

WEISER J. C. gazdasági gépgyára

NAGYKANIZSÁN.

Ajánlja:
Magyarország
legujabb és
legjobb 7503
vetőgépét,
szabad kiváltható kapu-
csuklósokkal ellátott



sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL

vetőgépét továbbá szab. „Perfocta” olosó és igen jó, könnyű vetőgépét,
legjobb markosított Sack-rendszerű aczéleket, berenált, járgányalt, anagygyűrt,
restált és mindenféle gazdasági gépeit.

Planet Jr.” rsz. kézi-toló répakapa és töltőgép, a 10 fnt.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:
BUDAPEST,
VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.



Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, lég-
szusz- és vízvezetékek, osztorházak, szellőz-
tetések, olaszok, szivattyúk, vízerőművi emelő-
gépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és
róleum váladékból nyert gázok értékesítését
célzó készülékek létesítését, városok, indó-
házak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, javaslatok előirányzatok
gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-összevők raktáron.

RENDSZERES

MALOM-berendezések

és egyes MALOMGÉPEK,
termény-tisztító - művek

gabonaraktárak (silos) részére.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemezgyár, malomépítész

Marshall, Sons & Co. Lmtd
angolországi gépgyár vezérigazgatója 7000

BUDAPESTEN, V. ker., Külső váci-ut 46. szám.



Hirdetmény.

A gróf Károlyi-féle Csongrád-MágoCSI uradalom által Tafler Jakab részére 1900-ik évben termelt mesterségesen szárított és kénezett czirok szakálból 1901. márczius 13-án a helyszínen vagyis Lajostanyán d. e. 9 óraker 563 mmázsányi, Lajos-szálláson d. e. 10 óraker 570 mmázsányi, László-telken d. e. 11 óraker 242 mmázsányi czirok szakál a szentesi kir. közjegyző közbenjöttével nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett eladatik s az ekként eladott czirok szakálnak vevő kívánságára az uradalom két hónapig helyt ad s ingyen fogja azt az egy órányira fekvő orosházi vasuti állomásra szállítani.

Uradalmi jószágfelügyelőség.

Eladási hirdetmény.

A gróf Forgách László mándoki uradalmához tartozó birtokok nagyobb részének haszonbérbe adása folytán a törzsgulya létszáma leszállított, minek következtében

a száz darabot tevő tehénállományból számfelettivé vált, ötven darab tehén, az üszötínók közül pedig kilencz darab eladás alá bocsátatik.

Ugyancsak eladás alá bocsátatik e törzsgulyában nevelt

egy darab 3 éves és 14 darab 2 éves tenyészbika.

A jószág kivétel nélkül saját nevelésti és tiszta magyar fajta. A tehének közül 37 darab hasas, illetve már borjas. Koruk különböző. Az üszötínók négy évesek és felfolyattak.

A jószág Mándokon (posta- és távirda helyben, vasuti állomása Thuzsér 5 kilométerre) tekinthető meg. Az uradalmi titkársághoz Mándokra intézett jelentkezésre fogat vár a thuzséri állomáson.

A bikákra egyelőre csak előjegyzés fogadtatik el, mert úgy a bikák, mint az addig meg nem vásárolt tehének és üszök a Kisvárdai-vidéki Gazdakör által Kisvárdán folyó évi márczius 16-án és 17-én vásári czéjből tartandó tenyész-állat-kiallításakor fognak eladni.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE.

MEGHIVÓ.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

IV. évi rendes közgyűlését

1901. évi márczius 17-én (vasárnap) d. e. 11 óraker tartja a „Köztelken“ (ÜH5i-ut 25. a nagyteremben), melyre t. czimed, mint a Szövetkezet üzletrészesé ezennel meghívatik.

Budapest, 1901. márczius 15-én.

Tárgysorozat:

Az igazgatóság.

1. Két hitelesítő tag kiküldése.
 2. Üzleti jelentés.
 3. Az igazgatóság (15 tag) és a felügyelő-bizottság (4 tag) választatása.
 4. A számadások megvizsgálása és az 1900. évi mérleg megállapítása s az igazgatóság és a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
 5. Határozathozatal a Szövetkezet további fennállása iránt.
 6. Határozathozatal a törvény 187. §-a folytán, tekintve hogy a szövetkezet az üzletrészesek fele értékét elvesztette.)
 7. Esetleges indítványok.
- Az alapszabályok 7. §. 3. pontja szerint: „A közgyűlésen indítványozási joggal bir, ha indítványát 8 nappal előbb a szövetkezet igazgatóságánál írásban bejelenti

VAGYON		Mérleg-számla.		TEHER			
1	Szövetkezeti tagok be nem fizetett üzletrész.	580	—	1	Jegyzett üzletrészek	77700	—
2	Készletek:			2	El nem számolt áruk értéke	12060	12
	Pénztári készlet 1900. december 31-én 6339 kor. 67 fill.			3	Letét-számla	4100	—
	Póstatakarékpénztár 983 kor. 58 fill.			4	Hitelezők	12697	57
	Első Hazai takarékpénztár 16636 kor. 77 fill.	24460	02				
3	Letett óvadék a fővárosnál	12000	—				
4	Előlegek	340	—				
5	Alapítási költség	1717	76				
7	Felszerelés	2585	70				
8	Előre fizetett fuvarok	155	19				
9	Adóssok	5111	43				
	Tisztviselők biztosítéka	4100	—				
	Veszteség 1899. év végéig 48495 kor. 62 fill.						
	Veszteség 7011 kor. 97 fill.						
	Veszteség összesen	55507	59				
	Összesen	106557	69			106557	69

TARTOZIK		Veszteség- és nyereség-számla.		KÖVETEL			
Veszteség		Nyereség					
1	Napi leszámolások	526989	15	1	Napi eladások	578482	34
2	Beérkezett áruk utáni fuvar	16696	47	2	Földm. miniszter segélye	10000	—
3	Beérkezett áruk utáni fogy. adó	13764	58	3	Kamat-számla	732	32
4	Alapítási költségekből 20% leírva	1717	76		Veszteség az 1900. évről	7011	97
5	Felszerelésből 10% leírva	287	30				
6	Üzlethelyiség bére	7939	04				
7	Személyzeti fizetések	21117	78				
8	Üzleti költség	7679	95				
9	Kétes követelések számlája	34	60				
	Összesen	596226	63			596226	63

Igazgatósági jelentés:

Az év végével azaz 1900. december 31-én volt a szövetkezeti tagok száma 260, mely számban bennfoglaltatik az új belépett 1 tag, míg ellenben kihagyatott a törölt 2 tag. — 1 tag felmondott 1 üzletrészt, visszafizetés azonban még nem történt.

A fenti 260 szövetkezeti tag képvisel egyben 777 darab üzletrészt, a töröltek pedig 2 darab üzletrészt bírtak.

Kelt Budapesten, 1901. február hó 15-én.

Az igazgatóság:

Gr. KÁROLYI SÁNDOR s. k. elnök. Br. HARKÁNYI JÁNOS s. k. I. alelnök. Dr. BIRÓ LAJOS s. k. GOSZTONYI TIBOR s. k. LIBITS ADOLF s. k.
FORSTER GÉZA s. k. II. alelnök. LUCZENBACHER MIKLÓS s. k. NICK EDE s. k. EBERS KÁROLY s. k. SZILASSY ZOLTÁN s. k.
SCHLICHTER IZIDOR s. k. TAHY ISTVÁN s. k. ZALESKY JENŐ s. k. Gr. ZICHY ALADÁR s. k.

Ezen veszteség- és nyereség-számlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva, helyesnek s rendben levőnek találtuk:

A felügyelő-bizottság:
FABIÁN JÁNOS s. k., elnök. ELEK EMIL s. k. LÖHERER ANDOR s. k. RUBINEK GYULA s. k.

49. szám. 1901.

Pályázati hirdetés.

Pályázat hirdettetik márczius 14-iki lejáratával a budapesti III. számú kataszteri helyszínelési felügyelőség részéről (Budapest, VIII., Pál-utca 2.)

3399

egy becslőbiztosi gyakornoki állásra

1000 korona évi segélydíjjal (a külműködés tartalmára külön 4 korona napidíjjal). A megkivánt qualificatio és egyéb részletek a „Budapesti Közlöny“ 1901. évi 23., 24. és 25. (január 27., 29. és 30-iki) számainak »Pályázatok« rovatában olvashatók.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Közgyűlési meghívó.

A Magyar Általános Hitelbank szavazatra jogosult t. cz. részvényesei az 1901. évi márczius 19-én, kedden délelőtt 10 órakor, Budapesten, a ban helyiségében (V., nádor-utca 12. sz.) tartandó

harmincharmadik rendes közgyűlésre

meghivatnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1900. évi üzleteiről.
2. Az igazgatóság számadása az 1900-ik üzletévről és indítványa az évi nyereség megállapítása és hováfordítása iránt.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Határozathozatal e tárgyban és a felmentés megadása az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére.
5. Választás az igazgatósági tanácsba.
6. A felügyelő-bizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása.

A közgyűlésen minden részvényes húsz darab letett részvény után egy szavazattal bír.

A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhivatnak, hogy részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határnap előtt 14 nappal Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál, vagy Bécsben a „K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“ című intézetnél vagy S. M. Rothschild bankháznál letétbe tegyék.

A részvények számban összeállítva a benyújtó által sajátkezűleg aláírni jegyzék kíséretében nyújtandók be.

E jegyzék Budapesten két, Bécsben három példányban álitandó ki.

E jegyzék egy példány a benyújtónak az átvétel elismerésével visszaadatik. A részvények csak ezen elismervény visszaadása mellett fognak a közgyűlés után visszaszolgáltatni. A közgyűlésre belépti jegyül szolgáló igazolvány Budapesten közvetlenül a letétel alkalmával, Bécsben nyolcz nappal a közgyűlés előtt fog kiadatni.

Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által ohajtja gyakorolni, a megbízott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni s aláírni tartozik.

A mérleg a felügyelő bizottság jelentésével együtt nyolcz nappal a közgyűlés előtt Budapesten az intézet helyiségeiben, Bécsben a „K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“ című intézetnél és S. M. von Rothschild bankháznál a részvényesek rendelkezésére bocsátatik.

Budapesten, 1901. évi február 16-án.

MEGJELENT

Gazdasági

Számviteli Naptár

1901. évre.

Szerkesztő: SZILASSY ZOLTAN az Orsz. Magy. Gazd. Egyes. szerkesztő-titkára.

Kiadja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület.

Ara portomentes küldéssel egy korona 80 fillér (90 krajczár).

Egy diszesen s teljesen vászonba kötött, naptár részszel és gazdasági tudnivalókkal ellátott nagy alaku egyszerű számviteli könyv, a melyet minden gazda számvitelének bejegyzésére az egész éven át használhat.

Megrendelések a „Köztelek“ kiadóhivatalába,

BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám alá intézendők.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak lokomobil-cseplőgép és „Millennium”
aratógép gyártmányai a párisi nemzet-
közi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a
GRAND PRIX-t nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyáranak vezérigynöksége
BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzeséplő készleteit, szalmakazalozóit,
„Millennium”

legújabb szerkezetű

fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköttő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lőerejű **gőzeséplőkész-
leteit, Sack-rendszerű, aczelöntésű ekéffel ellátott ekéit** és egyéb mezőgazdasági eszközöket. 1907



Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Pozsony-Ujváros állomásán a pályavendégloji üzletre, valamint Kecskemét állomás I. II. és III. osztályú várótermében berendezett buffet-üzletre 1901. évi május hó 1-től számított három évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az ezen üzleteket bérbe venni óhajtók felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi márczius hó 1-én déli 12 óráig a m. á. v. budapest-balparti üzletvezetőség általános osztályához a következő megjelölés mellett nyújtsák be.

Ajánlat a pályavendéglo bérletére 46678—1900. számhoz.
Az ajánlattevő köteles ugyanazon üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál folyó évi február hó 28-án déli 12 óráig bánatpénz fejében a pozsony-ujvárosi vendéglo névre 300 koronát, a kecskeméti buffetre 200 koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni vagy oda posta útján külön beküldeni.

Bánatpénz letétele nélkül az ajánlat nem vétetik figyelembe.
A bánatpénzről nyert pénztári elismervény az ajánlatához nem csatolandó.
A bérletekre vonatkozó részletes feltételek az alulírott üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Teréz-körút 62. szám, félemelet ajtó 12.) sétköznapon a hivatalos órák alatt (reggel 8-tól délután 2-ig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Budapest-balparti üzletvezetőség.



**Oxfordshiredown
kosok**

az ismert gr. Herberstein-féle, Libochowitzi (Csehország) nyájból a folyó évi márczius hó 10. és 11-én a Tattersalban tartandó

tenyészállatvásár
alkalmával ismét kilesznek állítva eladásra.

**A Libochwitz-i
uradalmi igazgatóság.**

3403

Megvételre kerestetik

**100 (egyszáz) métermázsa első rendű
réti vagy hegyi édes**

préselt széna.

Arajanlatok *azonnal* kéretnek Szepes-Béla vasuti állomásra szállítva alanti czimre:

Hohenlohe Keresztély herczeg

uradalmi igazgatósága

Javorina, Szepes megye.

3589

A szőlő és burgonya peronosporájának

a legbiztosabb, kényelmesebb és olcsóbb ellenszere

a dr. Aschenbrandt-féle bordói-por.

Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ rak-tárában:

50 kg-os zsákokban	à kg. 76 fillér.
10 kg-os zsákokban	à kg. 80 „
5 kg-os zsákokban	à kg. 80 „

A szőlő első perm tezéséhez 1%-1,5%-os, második permtezéséhez 1 1/2-2%-os, harmadik permtezéséhez 2%-os oldatot használjunk. — Egy kat. holdra kell 3 permtezéshez 22-25 kg. bordói por, 25-30%-al kevesebb, mint a tiszta rézgáliczból.

A port konyhaszítván a vízbe szitáljuk és kész az oldat.

A szőlő OIDIUM

(lisztharmat) betegségének,

legbiztosabb, olcsó és a szőlőt egyéb bajoktól is védő ellenszere

a dr. Aschenbrandt-féle réz-kénpor.

Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ rak-tárában:

50 kg. zsákokban	à kg. 52 fillér.
10 kg. zsákokban	à kg. 56 „
5 kg. zsákokban	à kg. 56 „

A hol az 1900-ik évben volt oídium először április hóban, a mikor a szőlő hajtása 10-12 cm., porozzunk; másodsor június hó végén, harmadszor augusztus hóban. — Egy kat. holdra kell 3 porozáshoz 15-18 kg. rézkénpor. Sokkal kevesebb fogy belőle mint a közönséges kénporból.

Megrendelések a pénz beküldése, vagy utánvétel ellenében a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez“ intézendők, Budapest, Alkotmány-u. 31.

A gyártás korlátolt, tessék idejekorán rendelni.

1900.

1. A dr. Aschenbrandt-féle bordói-por elismerő levelei.

Versend (Baranya vm.).

A peronoszpóra ellen ez idén dr. Aschenbrandt-féle bordói porral védekezünk, én és mások is teljesen jó eredményt értünk el ezen új szerrel. Heigl Lipót tanító, szőlőbirtokos.

Vékény (Baranya vm.).

A peronoszpóra ellen, mely helyenként rendkívül erősen lépett fel, úgy én mint mások is a dr. Aschenbrandt-féle bordói porral védtük meg teljes sikerrel szőlőinket. Rácz Mihály, szőlőbirtokos.

Aranyos-Marót (Bars vm.).

Az idén először kezdtek gazdáink dr. Aschenbrandt-féle bordói por oldattal védekezni a peronoszpóra ellen, melynek eredményével tökéletesen meg vannak elégedve. Wincze Gyula, ügyvéd.

Mező-Berény (Békés vm.).

Az idén először használt bordói por hatásával nagyon meg vagyok elégedve, mert a por a peronoszpóra ellen különösen beállt és a harmadik permtezéskor is még látható volt az előző permtezésnek nyoma. Piltz Márton, szőlőbirtokos.

Gyoma (Békés vm.).

Ugy magam mint néhány más szőlőgazda az idén először védekezünk a peronoszpóra ellen „bordói porral“, három ízben 1 illetve 2%-os oldat alakjában. Az oldatnak igen jó hatását tapasztaltuk, mert az augusztusban nagyon erősen fellépő peronoszpóra a mi szőlőinkben teljesen hatástalannak bizonyult. Ezek alapján az Aschenbrandt-féle „bordói por“ az eddig ismert védekező szerek között a legjobbnak tartom és másoknak is ajánlom használatát. Török Gergely, szőlőbirtokos.

Pusztá-Csákó (Békés vm.).

A peronoszpóra ez idén a mi vidékünkön is erősen lépett fel, de én mindazonáltal a bordói por oldatának kellő alkalmazásával kitűnő sikerrel védtém meg szőlőmet. Kiss Pál, szőlőbirtokos.

Nagy-Muzsaly (Bereg vm.).

Míg a nem permtezett szőlőkben a peronoszpóra az idén erősen fellépett, addig az én kétszeri (május végén és július közepén) 1% illetve 2%-os „bordói por“ oldattal permtezett szőlőmben peronoszpóra nem mutatkozott. A perm a leveleken jól tartotta magát, sehol perzselést nem okozott. Ezen szernek hátránya az, hogy szeles* időben szabadban az oldatot elkészíteni nem lehet, mert a szél a port elkapkodja. Kulás József, gazdasági felügyelő.

Mező-Kászony (Bereg vm.).

Az Önök által küldött dr. Aschenbrandt-féle „bordói por“ 1 1/2%-os, illetőleg 2%-os oldatával a kétszeri permtezés teljesen megvédte szőlőmet a peronoszpórától. Előnyét ezen szernek az eddigi eljárás felett abban tapasztaltam, hogy a vele való bánás egyszerűbb és tisztább és amellet perzselést egyáltalán nem okoz. Lukács Dániel, áll. isk. igazgató.

Nagy-Kágya (Bihar vm.).

A hozott dr. Aschenbrandt-féle „bordói por“ termő szőlőmben háromszor, iskolámban minden 10 napban alkalmaztam 1-3%-ig, változó oldat alakjában. Nyírfaseprűvel való keverés mellett a por tökéletesen

* Szeles időben permtezeni egyáltalán nem tanácsos.

(Folyt. köv.)

2. A dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor elismerő levelei.

Alcsuth (Fehér vm.).

Az idén kétszer használtam rézkénport övszerűl mert az oídium nem mutatkozott. Kísérletkép a szőlő egy részében elhagytam a harmadik permtezt, csupán poroztam rézkénporral. — A szőlő ezen részén sem mutatkozott peronoszpóra s így a 3-ik permteztét megtakarítottuk. Főhercegi uradalom. Kiss Lajos intéző.

Alcsuth (Fehér vm.).

Az idén kétszer poroztattam be szőlőmet és örömmel tapasztaltam, hogy az oídium nálunk egyáltalán nem mutatkozott. A rézkénpor a mellett a firtók és vesszők érését gyorsította. Káros utóhatást ezen szerrel pedig egyáltalán nem tapasztaltam. Komáromy Ferencz, szőlőbirtokos.

Moór (Fehér vm.).

Előírás szerint háromszor használtam „rézkénpor“ először május közepén, másodsor június és harmadsor július közepén. Oidium szőlőmben, egyáltalán nem mutatkozott, firtók és vesszők beérése kifogástalan volt; a pornak káros utóhatása a termésnél nem mutatkozott, úgy, hogy a „rézkénpor“ hatásával teljesen meg voltam elégedve. Janny Antal, szőlőbirtokos.

Moór (Fehér vm.).

Az idén a lisztharmat később lépett fel, mint a megelőző években és én kétszer „rézkénporral“ kezelt szőlőmet az ideje korán alkalmazott porral teljesen megóvtam. A pornak sem a firtókra, sem a kiejert bor izére káros hatása nincs, miért is a „rézkénpor“ használatát a közönséges kénpornál előnyösebbnek vélem. Hub Rezső, nyug. főerdész.

Moór (Fehér vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ az idén egyszer és pedig oly időben alkalmaztam, a mikor a hajtások még csak 20 cm. hosszúságnak voltak. A lisztharmatjárvány az idén általában gyenge volt. A rézkénpor előnyét abban tapasztaltam, hogy a firtók érését gyorsította és a háromszori permteztét feleslegessé tette; szemben a közönséges kénpor és egyéb ajánlott oídiumelleni szerekkel, a rézkénpor ajánlatosabbnak tartom. Szigeti A. szőlőbirtokos.

Ercsi (Fehér vm.).

Az idén a lisztharmat ellen „rézkénporral“ védekeztem nagyon jó sikerrel, finomságánál fogva ezen por különösen oszli: szét a lombzatra és a mellett hatása tökéletes, sőt a firtók érését körülbelül 10 nappal siettet. Megjegyzem, hogy 2 év előtt közönséges kénport alkalmaztam, de szőlőm ugyanúgy szenvedett az oídiumtól, akár mintha csak nem is poroztattam volna. Storer József, szőlőbirtokos.

Győr-Szemere

Előírás szerint május végén és július elején használtam szőlőmben „rézkénpor“ és az idén oídiumkárról egyáltalán nem panaszkodhatom. Saját tapasztalataim szerint a „rézkénpor“ a tiszta kénpornál határozottan többet ér. Giczey Dezső, szőlőbirtokos.

Győr

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ kétszer használtam; először májusban, másodsor augusztusban, de lisztharmatot sehol nem tapasztaltam az idén szőlőmben. Közönséges kénport az előző esztendőben használtam, de arról minijárt le is mondtam, mert hatását nem lehetett észrevenni. Vámosy Endre szőlőbirtokos.

(Folyt. köv.)

Használati utasítást vagy a porok részletes ismertetését tartalmazó füzetet az 500 elismerő bizonyítvánnyal kívánatra bárkinek megküldi a szövetkezet.

Megbizottak kerestetnek a községekben szőlős vidékeken, akik a porok terjesztésével és megrendelések gyűjtésével foglalkoznak. — A megbizottak kellő kedvezményben részesülnek.

A szőlő és burgonya peronosporájának

a legbiztosabb, kényelmesebb és olcsóbb ellenszere
a dr. Aschenbrandt-féle bordói-por.

Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” rak-tárában:

50 kgos zsákokban	à kg. 76 fillér.
10 kgos zsákokban	à kg. 80
5 kgos zsákokban	à kg. 80

A szőlő első perm. tezéséhez 1%-1½%, második perm. tezéséhez 1½-2% harmadik perm. tezéséhez 2%-os oldatot használjunk. — Egy kat. holdra kell 3 perm. tezéshez 22-25 kg. bordói por, 25-30%-al kevesebb, mint a tiszta rézgáliczból.

A port konyhaszítán a vízbe szítáljuk és kész az oldat.

A szőlő OIDIUM

(lisztharmat) betegségének,

legbiztosabb, olcsó és a szőlőt egyéb bajoktól is védő ellenszere
a dr. Aschenbrandt-féle réz-kénpor.

Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” rak-tárában:

50 kg. zsákokban	à kg. 52 fillér.
10 kg. zsákokban	à kg. 56
5 kg. zsákokban	à kg. 56

A hol az 1900-ik évben volt oídium először április hóban, a mikor a szőlő hajtása 10-12 cm., porozzunk; másodsor június hó végén, harmadsor augusztus hóban. — Egy kat. holdra kell 3 porozás-hoz 15-18 kg. rézkénpor. Sokkal kevesebb fogy belőle mint a közönséges kénporból.

Megrendelések a pénz beküldése, vagy utánvétel ellenében a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez” intézendők, Budapest, Alkotmány-u. 31.
A gyártás korlátolt, tessék idejekorán rendelni.

1900.

1. A dr. Aschenbrandt-féle bordói-por elismerő levelei.

Versend (Baranya vm.).

A peronoszpóra ellen ez idén dr. Aschenbrandt-féle bordói porral védekeztünk, én és mások is teljesen jó eredményt értünk el ezen új szerrel. Heigl Lipót tanító, szőlőbirtokos.

Vékény (Baranya vm.).

A peronoszpóra ellen, mely helyenként rendkívül erősen lépett fel, úgy én mint mások is a dr. Aschenbrandt-féle bordói porral védtük meg teljes sikerrel szőlőinket. Rácz Mihály, szőlőbirtokos.

Arajos-Marót (Bars vm.).

Az idén először kezdtek gazdáink dr. Aschenbrandt-féle bordói por oldattal védekezni a peronoszpóra ellen, melynek eredményével tökéletesen meg vannak elégedve. Wincze Gyula, ügyvéd.

Mező-Berény (Békés vm.).

Az idén először használt bordói por hatásával nagyon meg vagyok elégedve, mert a por a peronoszpóra ellen kitűnően bevált és a harmadik perm. tezéskor is még látható volt az előző perm. tezésnek nyoma. Pittz Márton, szőlőbirtokos.

Gyoma (Békés vm.).

Ugy magam mint néhány más szőlősgazda az idén először védekezünk a peronoszpóra ellen „bordói porral”, három ízben 1 illetve 2%-os oldat alakjában. Az oldatnak igen jó hatását tapasztaltuk, mert az augusztusban nagyon erősen fellépő peronoszpóra a mi szőlőinkben teljesen hatástalannak bizonyult. Ezek alapján az Aschenbrandt-féle „bordói por” az eddig ismert védekező szerek között a legjobbnak tartom és másoknak is ajánlom használatát. Török Gergely, szőlőbirtokos.

Pusztá-Csákó (Békés vm.).

A peronoszpóra ez idén a mi vidékünkön is erősen lépett fel, de én mindazonáltal a bordói por oldatának kellő alkalmazásával kitűnő sikerrel védtém meg szőlőmet. Kiss Pál, szőlőbirtokos.

Nagy-Muzsaly (Bereg vm.).

Míg a nem perm. tezett szőlőkben a peronoszpóra az idén erősen fellépett, addig az én kétszeri (május végén és július közepén) 1%, illetve 2%-os „bordói por” oldattal perm. tezett szőlőmben peronoszpóra nem mutatkozott. A perm. tezésen jól tartotta magát, sehol perzselést nem okozott. Ezen szernek hátránya az, hogy szeles* időben szabadban az oldatot elkészíteni nem lehet, mert a szél a port elkapkodja. Kulás József, gazdasági felügyelő.

Mező-Kászony (Bereg vm.).

Az Önök által küldött dr. Aschenbrandt-féle „bordói por” 1½%, illetve 2%-os oldatával a kétszeri perm. tezés teljesen megvédte szőlőmet a peronoszpórától. Előnyét ezen szernek az eddigi eljárás felett abban tapasztaltam, hogy a vele való bánás egyszerűbb és tisztább és amellet perzselést egyáltalán nem okoz. Lukács Dániel, áll. isk. igazgató.

Nagy-Kágya (Bihar vm.).

A hozatott dr. Aschenbrandt-féle „bordói por” termő szőlőmben háromszor, iskolámban minden 10 nappal alkalmaztam 1-3%-ig, váltakozó oldat alakjában. Nyírfaseprével való keverés mellett a por tökéletesen

* Szeles időben perm. tezni egyáltalán nem tanácsos.

(Folyt. köv.)

2. A dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor elismerő levelei.

Alesuth (Fehér vm.).

Az idén kétszer használtam rézkénport óvszerül mert az oídium nem mutatkozott. Kísérletkép a szőlő egy részében elhagytam a harmadik perm. tezést, csupán poroztam rézkénporral. — A szőlő ezen részén sem mutatkozott peronoszpóra s így a 3-ik perm. tezést megtakarítottuk. Főhercegi uradalom. Kiss Lajos intéző.

Alesuth (Fehér vm.).

Az idén kétszer poroztattam be szőlőmet és örömmel tapasztaltam, hogy az oídium nálunk egyáltalán nem mutatkozott. A rézkénpor a mellett a firtók és vesszők érését gyorsította. Káros utóhatást ezen szerrel pedig egyáltalán nem tapasztaltam. Komáromy Ferenc, szőlőbirtokos.

Moór (Fehér vm.).

Előírás szerint háromszor használtam „rézkénpor” először május közepén, másodsor június és harmadsor július közepén. Oidium szőlőimben, egyáltalán nem mutatkozott, firtók és vesszők beérése kifogástalan volt; a pornak káros utóhatása a termésnél nem mutatkozott, úgy, hogy a „rézkénpor” hatásával teljesen meg voltam elégedve. Janny Antal, szőlőbirtokos.

Moór (Fehér vm.).

Az idén a lisztharmat később lépett fel, mint a megelőző években és én kétszer „rézkénporral” kezelt szőlőmet az ideje korán alkalmazott porral teljesen megóvtam. A pornak sem a firtókra, sem a kiejert bor ízére káros hatása nincs, miért is a „rézkénpor” használatát a közönséges kénporral előnyösebbnek vélem. Hub Rezső, nyug. főerdész.

Moór (Fehér vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor” az idén egyszer és pedig oly időben alkalmaztam, a mikor a hajtások még csak 20 cm. hosszúságnak voltak. A lisztharmatjárvány az idén általában gyenge volt. A rézkénpor előnyét abban tapasztaltam, hogy a firtók érését gyorsította és a háromszori perm. tezést feleslegessé tette; szemben a közönséges kénpor és egyéb ajánlott oídiumelleni szerekkel, a rézkénpor ajánlatosabbnak tartom. Szigeti A. szőlőbirtokos.

Ercsi (Fehér vm.).

Az idén a lisztharmat ellen „rézkénporral” védekeztem nagyon jó sikerrel, finomságánál fogva ezen por kitűnően szűk szét a lombzatra és a mellett hatása tökéletes, sőt a firtók érését körülbelül 10 nappal sieteti. Megjegyzem, hogy 2 év előtt közönséges kénpor alkalmaztam, de szőlőm ugyanannyi szenvedett az oídiumtól, akár mintha csak nem is poroztattam volna. Storer József, szőlőbirtokos.

Győr-Szemere

Előírás szerint május végén és július elején használtam szőlőmben „rézkénpor” és az idén oídiumkáról egyáltalán nem panaszkodhatom. Saját tapasztalataim szerint a „rézkénpor” a tiszta kénporral határozottan többet ér. Giczey Dezső, szőlőbirtokos.

Győr

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor” kétszer használtam; először májusban, másodsor augusztusban, de lisztharmatot sehol nem tapasztaltam az idén szőlőimben. Közönséges kénpor az előző esztendőben használtam, de arról mindjárt le is mondtam, mert hatását nem lehetett észrevenni. Vámosy Endre, szőlőbirtokos.

(Folyt. köv.)

Használati utasítást vagy a porok részletes ismertetését tartalmazó füzetet az 500 elismerő bizonyítvánnyal kívánatra bárkinek megküldi a szövetkezet.

Megbizottak kerestetnek a községekben szőlős vidékeken, akik a porok terjesztésével és megrendelések gyűjtésével foglalkoznak. — A megbizottak kellő kedvezményben részesülnek.

1907

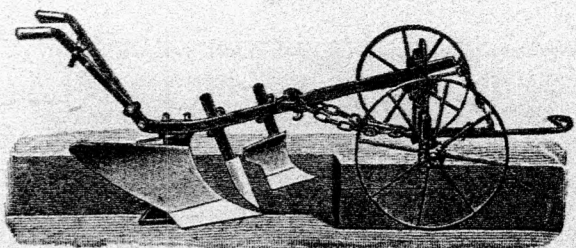
rendü

a.

Szepes-
alanti

czeg

3389



Egyetemes és mélyművelő-ekék

acél gerendelyvel, állítható szarvakal, páncéllemezekkel, acéllöntvényeketesttel.

- Többvasu ekék,**
- Finom-, szántó-, csukló- és rét-boronák,**
- Háromtagu- és egytagu hengerek,**
- Szab. egyetemes-sorvetőgépek,**

Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körut 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

10 q.
saját termései tisztá, eszrekepés réti komószin mag eladó az alsó-páhoki gazdaságban, Zala-megyre. 3369

Elsőrendű
baltacimlag nagyobb mennyiségben kapható Strasser Jónánál, Kecse-pusztá, u. p. Tolna-Tamási. 3377

Órlási
mamuth tökmag kilónként 1 kor. nagyobb mennyiségben 80 fillér árban eladó Pajzs Gyula gazdaságában, Hevesen. 3387

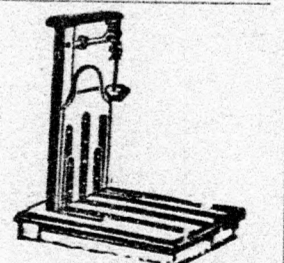
Vetőmagburgonya
márkische Zwiebel, Maguum Bonum, Odine, Hannibal eladó. L. Kelsler Gusztáv, Bicske. 3266

Szőlőtelepítők
és szőlőültetvénytermelők figyelembe. Riparia portalis (Gloir de Montpellier) Rip. Monticola I. rendű, jól teletett sima és gyökeres szőlővesszők, nagy mennyiségben, leszállított árban kaphatók; szőlővesszők és gyümölcsfaajtányokból árjegyzéket küld öv. gróf Pongrácz Vilmosné uradalmi intézőségé, Nagykágya, u. p. Szénelyhíd. 3374

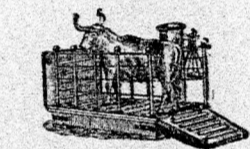
Elméletileg
és gyakorlatilag képzett gazdaságot, ki években át önállóan vezetett ügy felvidéki, mint torontálmezei uradalmakat, tehát egyaránt szakavatott a kül- és belterjes gazdaság minden ágában, f. évi május 1-ére, esetleg korábban, gazdasági állást keres, esetleg hajlandó uradalmat vagy nagyobb gazdaságot percentuálra is átvenni. Referenciák személyesen közölhetők. Czím meg tudható a kiadóhivatalban. 3366

Olcson
kapható konkoly, trieurbüköny, eszrekepa, takarmány-dara, buzakorpa. Zuckermann Edénél, Bpest, VIII., Tavaszmező-utca 12. 3331

Kazalozó
(Stacker) használt, de jó állapotban kerestetik megvételre. Ajánlatok ár és gyártmány megjelölésével az uradalmi tisztiséghez Báltászekre (Tolna-megyre) intézendők. 3270



Fairbanks
Mérleg és gépgyártársaság.
Városiroda és raktár
Budapest,
Andrássy-ut 14.



3 drb Marhamérleg

1500 klg. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú 1 1/2 m. széles

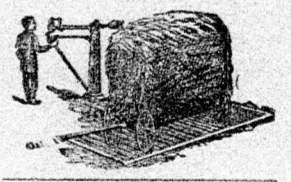
4 drb Hidmérleg

3000 kg. horderejű százados, toló súlyllyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek
őcska marhamázsákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész
BUDAPEST,
VII., Dohány-utca 78.



Zsákok.
Használt korpa, konkoly és másféle zsákokat a legmagasabb árban vesznek. Adler H. zsákkészítő Budapest, VII., Hárfa-utca 27. Közvetítők díjaztatnak. 3144

Gutsverwaltung Stubno, Galizien.

szállít naponta friss tea vajat, a jubileumi kiállításon tiszt. oklevéllel kintuntette 4 kilo netto egy postacsomag 11 kor 50 fillér utánvét mellett bérmentve. 3339

Párisi kiállítás:
Grand Prix:

Vetőmagvak,

lóhere,
nyulszapuka,
oberndorfi

répamag és a hazánkban ennél is jobban bevált

óvári répmag,
duppauai zab,
tavaszbuza,
lóbab,
magtengeri,
csemeték és
pekingi kacsák

... kaphatók ...

Gróf

Teleki Arvéd úr

drassói uradalmában,
u. p. **Koncza.**

A mezőgazdasági ipar részvénytársaság kaposvári béruradalma

eladásra bocsát:

mintegy 200 métermázsa kiváló szép és jó minőségű,

Hanna vetőmag-árpát,

mintegy 100 métermázsa, tavaszi takarmányvetésre kiválóan alkalmas

zöld borsót,

és mintegy 50 métermázsa, Svédországból a múlt évben importált, eredeti Ligowo-zabból származó, 1900. évi termései, kiválóan szép

Ligowo-zabot.

A vetőmag árpa ára zsákkal együtt, a vasutállomáson feladva brutto 100 kilogrammonként 20 korona, a vetőmag borsó és vetőmag zab ára, zsákkal együtt, a vasutállomáson feladva, brutto 100 kilogrammonként 18 kor. Mintákkal és bővebb felvilágosítással szolgál

3372

a mezőgazdasági ipar-részvénytársaság béruradalmi igazgatósága Kaposvárott.

HALDEK

magnagykereskedése
József főherczeg ö. cs. és kir. fensége udvari szállítója
BUDAPEST,
Károly-körut 9.

Ajánl eredeti
Hanna-pedigree árpát,
kiváló minőségű
tavaszbuzá,
tavaszrozot,
eredeti északnémet
takarmányrépa-
magot, eredeti francia
takarmánycukor-
répamag,

arankamentes, államilag
ólmazárolt
heremagvakat stb.
jutányos árban.

Vesz lóbabot.
Mindennemű

Zsákok
és
Ponyvák

kiváló minőségben, a legelőcsébb gyári áron kaphatók, a FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nagykörön-utca 18. sz. Minták kívánatra ingyen bérmentve küldetnek. Alapították 1882.

3-4 éves, sorfának alkalmas akáczfák eladók száz darabonként Zaleski Jenő gazdaságában 10 koronáért, Tótygyörgy, Pestmegye. 3260

Gazdák fontos!

Hrebly Emil

állattenyésztési m. k. felügyelő
Gödöllő.

Munkái:
Baromfi hizlalás 1 kor. 50 fillér.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor. Tyuktenyésztés 2 korona. Lúd- és kacsatenyésztés 2 korona.
Pulykatenyésztés 2 kor. Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről 1 korona 60 fillér.

**Megrendelhetők a szerzőnél, leg-egyszerűbben a pénz előleges be-
küldése mellett.**

Kertalakítások

terv és költségvetés szerint, gyümölcsfák, díszfák és rózsák árjegyzék szerint.

Pecz Ármán,

cs. és kir. udvari műkertész,
Bpest, VIII., Káivária-ter 8.

Akácza eladás.

3-4 éves, sorfának alkalmas akáczfák eladók száz darabonként Zaleski Jenő gazdaságában 10 koronáért, Tótygyörgy, Pestmegye. 3260

Tavaszi vetésre

ajánlok: elsőrendű, számos, legutóbb a párisi világkiállításon kintuntetett, valódi
Hanna-árpát.
Minta ingyen és bérmentve
Kubiček Ferenc
földbirtokos,
Czellochovitz, (Hannavidék)
3195 Morvaország.

A nemesített alcsuthi tengeri

mint korán érő, bőtermő fajta, továbbá mint igen értékes kereskedelmi áru, a hazai keményszemű tengerifélék között a legkiválóbbnak van elismerve.

Vetőmagot a folyó évben is ad el az uradalom a következő árak mellett: gondos figyelemmel kiválasztott csövek közepérszéről, kézzel morzsolvtetőmag ára métermázsánként 18 korona. Elsőrendű piaci áru métermázsánként 14 korona. Az árak Acsa állomásra szállítva (Bicske-sárbogárdi helyi érdekű vonalon) zsákon kívül értendők. Zsákok önköltségen lesznek felszámítva. Vetőmagból 0-50 q-nál, piaci árúból 3 q-nál kisebb mennyiség nem szállíthatik.

Megrendeléseket a pénz előleges beküldése vagy az áru vasuti elővételezése mellett, míg a készlet tart, elfogad a főherczegi gazdasági intézőség Fejérvárcsán (posta, vasut, táviró-állomás). 3382

Ca. 2000 q. őszi és tavaszi szalma

hadjóállomás közelében

eladó.

Czima kiadóhivatalban.

Gazdák

s gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett.

pyroleum

50%-al olcsóbb mint bármely más világító anyag. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve.

Burián Vilmos veje,

Budapest, IX., Soroksári-u. 10.

Számos elismert levél nálam te is betekinthető.

Gazdák figyelmébe!

Utólagos díjazás mellett közvetíttek minden előleg nélkül nagyon olcsó és magas összegű

Jelzálogtörlesztés kölcsönök.

valamint előnyös előleget szerzek függő termésre és rakításra levő gabonára. Sovány és kövér sertéseket-
valamint egyéb jószág eladását is elvállalom, akár otthon akár a ferencvárosi consumvásárban kívánják értékesíteni.

Mindenféle gabona, magvak széna, szalma, valamint minden egyéb gazdasági terményeket is legjobban értékesítek. Követitek birtokok vételét és eladását, valamint bérleteket is. Olcsó szalonmávalés zsírral egész éven át szolgálhatok.

Bauer B. Gyula

Budapesten,
VIII., Kerepesi-ut 73. szám.
Minden felvilágosítás díjtalanul adatik.

Hirdet...
BETŐ...
ki műke...
zetben...
teik. E...
és ajánl...
megjelöl...
dalom in...
keresett...
több év...
működés...
valamint...
tok, mel...
detnek...
Solymos...
A bérzad...
egy nőle...
kros, év...
haszná...
mellékj...
melyet...
Belépes...
Bővebb...
zónál, P...
Keresztu...
M...
molnár...
malom...
zet áll...
ból. — K...
teljes...
tejkeze...
fizetési...
kérvénye...
tartóhoz...
küldend...
ÁLLAS...
S...
mérlegk...
vitelben...
velezer...
év óta...
ban van...
megbíz...
megfelel...
megker...
talba in...
3187" je...
S...
állás bet...
dólv...
több év...
részter...
teljes...
szakisk...
gyar-n...
Évi fizet...
fűtés, vi...
Folyamod...
Páttelki...
géhez S...
HÁ...
állást ker...
koru n...
Szives...
vezető...
hivatalb...
G...
oklevele...
képzés...
Évi ápril...
hivatalb...
H...
számtart...
közik M...
ok. gazd...
tételen...
egyen, m...
Évi gyák...
de a ki...
kivánat...
Czime a...
F...
iskolát k...
31. éven...
nő, ass...
gazdas...
állatteny...
és a ket...
és járt...
gyakorl...
feltétele...
állást kor...
talban...
F...
vagy nag...
rendező...
ügyel...
számz...
egyetem...
Cseh-és...
sivebb...
nyerte...
lést. Leg...
sági sz...
művelés...
nagy teh...
valamint...
kötött...
önálló...
levén, v...
egy...
állal...
számvite...
és német...
ajánlat...
Tevéken...

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szög 4 fillér, köve betöltés minden szög 6 fillér betöltésenként. Kihirdetés előre fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Osak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetései vételnek fel a kedvezményes rovásban és árbau.

Osak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Kertész, ki műkertészet és gyümölcsösökben teljesen jártas felvétetik. Bizonyítványmunkáit és ajánlatát a fizetési igények megjelölésével a kocsózi uradalom intézőségéhez czímmezze. 3336

Gazdatiszt 3406 keresetű, szerény igényű, több évi gyakorlati. Eddigi munkájáról szóló kimutatás, valamint bizonyítványmunkáit, melyek vissza nem küldetnek, kéretnek alant czímre **Solyom Gusztáv, T.-Bece.**

A bevezető bérbeadás részére keresetük egy nőtlen izraeli vallásu magtáros, évi fizetés háromszázhatvan korona és teljes ellátás; mellékjövödelme egy száz kor., melyet a házalás után kap. Belpécs ez márczius hó 15. Bővebbet Ansteth Adolf intézőnél, Pa. Jankaház, u. p. Keresztúr. 3317

Kaucióképes molnár keresetű, ki 20 lőerejű malmot kezelni tud, a szekeret áll 2 pár kőből és bengerből. — Keresetük továbbá egy tejkészítő tevélyét végzett tejkészítő szonni belépésre, fizetési igény megjelölésével **Ferények Németh Antal** tisztartóhoz Rákó, u. p. Szilves, kildendők. 3307

ÁLLAST KERESŐK.

Számtartó mérlegképes, a kettős könyvvelben, magyar és német nyelvben teljesen jártas, több évi egy nagyobb uradalomban van alkalmazva, izr., nős, megbízható. f. évi április 1-re megfelelő állást keres. Szives megkeresések a kiadóhivatalba intézendők. **Számtartó 3181** jelke alatt.

Számvetési állás betöltendő az alanti uradalomban; megkivántatik több évi gyakorlat, a cukoripartermelésben és házalásban teljes jártaság. Továbbá szakiskola végzése és a magyar-német nyelvi bírása. Évi fizetés 1200 korona, lakás, fűtés, világítás és kiszolgálás. Polymadányok a „Selyp-Pálteleki uradalom főintézőségéhez SELYP” intézendők. 3309

Házvezetőnői állást keres intelligens közepkorú nő, (hivatalnok özvegy). Szives megkeresések **Házvezetőnői** jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3306

Gazdatiszt, okleveles, több évi gyakorlati képességgel, állást keres f. évi április 1-re. Czim a kiadóhivatalban. 3140

Intézőnek, számtartónak, i-pánnak ajánljuk Magyar-Óvárt végzett okl. gazdatiszt, szerény feltételek mellett, 39 éves, regén, melletti belépésre, 18 évi gyakorlati, ápril. 1-re szerény feltételek mellett megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 3391

Földmives- iskolát kitűnő sikerrel végzett, 31 éves, katolikus vallású, nős, családos egyén, a ki a gazdaság minden ágában; állattenyésztés és házalásban és a kettős könyvvelben teljes jártasággal bír, 5 1/2 évi gyakorlati, ápril. 1-re szerény feltételek mellett megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 3338

Főtisztnek vagy nagyobb gazdaságok bevezetője (szervizése) és felügyelője ajánljuk: előkelő származásu gazda, aki a hallei egyetemet végezve, Magyar, Cseh- és Morvaország legintenzívebben kezelt gazdaságaiban nyerte gyakorlati kiképzését. Legutóbb egy gazdasági szeszgyártással, gézokművelés, cukoripartermelés, nagy tehénstézet és házalás, valamint szőlészettel összefüggő nagyobb bérbeadásnál vezetők. Biztosítéka levén, esetleg részeseidőre egyes gazdaság vezetését elvállalná. Gazdasági kettős számtartásban perfect. Magyar és német nyelvet bírja. Szives ajánlatot e lap kiadóhivatalába. **Tevékeny 6129.** alatt kér. 3440

Földmives. 3413 iskolát végzett, 26 éves, keresztény férfi, 6 évi gyakorlati, bír, ki önállóan nagyobb bérbeadásban működő, a dohánytermelés, állattenyésztés és házalásban jártas, ispani vagy segédített állást keres melletti belépésre. Ki ambició gazdatisztet óhajt, irjon czímre, **Macsánik Miklós, Csenger (Szatmá m.).**

Állást keres róm. kath. nős, 55 éves, jó erőtben levő gazdatiszt, a ki állást a kezelés alatt álló birtok bérbeadása miatt változtatni kénytelen. A gazdaság minden ágát gyakorlatilag folytatta, különösen cukoripartermelés és házalásban kiváló, mert a kezelés alatt álló gazdaság fő termelési ágát ez képezte. Ezenkívül a könyvvezetés és számadások revidálása fő szakmáját képezi, mert egy nagy uradalom számadását 15 éven át vezette és revidálta. Ajánlatok Sz. Z. jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3344

Felsőbb gazdasági tanintézetet és a sárvári tejkészítő szakiskolának üzletvezetői ágát végzett erőteljes középkorú több évi gyakorlati és kitűnő ajánlatokkal rendelkező mezőgazdasági gazdatiszt, szerény feltételek mellett állást keres. Szives megkereséseket „P. P. P.” jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3307

Kezelőtiszt állást keres szonni belépésre a gazdaság minden ágában jártas, 14 évi gyakorlati, magyar, német, román és tót nyelvet bír, 32 éves, nős gazdatiszt. Czim a kiadóhivatalban. 3359

Okl. gazdatiszt, 42 éves, róm. kath. kitűnő praxissal s jó bizonyítványokkal, jártas a gazdaság minden ágában, ugyiszint az egyszerű és kettős könyvvelben is, melletti belépésre, szerény feltételek mellett állást keres. Szives megkeresések „R. A. S.” jelke alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 337

Gazdatiszt állást keres szonni belépésre, 47 éves, nős, gyermektelen ispani, a ki a gazdaság minden ágában gyakorlati tapasztalatokkal bír. Szives megkeresést kér Szabó Pál, Bpest, Felső erdősor 19. szám, 5 ajtó. 3341

Főtiszt állást keres egy középkorú családos mérlegképes 28 évi gyakorlati és első rendű referenzciákkal bíró egyén, ki eddig is nagyobb uradalomban, hol cukoripar, tehénstézet, juhászat, szarvasmarha és sertés-tenyésztés nagyban kultiválták, mint főtiszt hosszabb idő óta működik; állást változtatni óhajta. Szives megkereséseket „Szorgalmas” jelke alatt, a kiadóhivatalba kéretnek. 3402

Gazdatiszt állást keres 34 éves nős kis családú keresztény vallásu erélyes gazdatiszt 11 évi praxissal a gazdaság minden ágában jártas az ipari műveletek termelésében, tejkészítésben, állattenyésztésben és házalásban is, nem a nagy fizetésre, hanem inkább szorgalmat után állandó helyre fektet főszület. Beszéli magyar és román nyelvet; szives ajánlatokat a kiadóhivatalba megudhatók kéretnek. 3397

Kezelőtiszt állást keres szonni belépésre a gazdaság minden ágában jártas, 18 évi gyakorlati, földmives és tejkészítő szakiskola üzletvezetői tanfolyamot végzett, 36 éves, nős gazdatiszt. Czim Németh István Bobda, Torontálmezeje. 3378

Számtartó, kettős könyvvelben teljesen jártas, több év óta nagyobb uradalmakban volt alkalmazva, kitűnő referenzciákkal rendelkezik, izr. nős, f. évi április 1-re megfelelő állást keres. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba intézendők „B. J.” jel alatt. 3388

28 éves okleveles gazdatiszt, kitűnő bizonyítványokkal, szonni belépésre állást keres. Czim: Kolozsvár, Alsd-szén-utca 32.

Földmivesiskolát jó sikerrel végzett fiatal nőtlen egyén melletti belépésre megfelelő állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 3303

Ápril 1-ére nős v. nőtlen állást keres földmives és tejkészítő szakiskolát végzett, 27 éves, ev. ref. vallásu nőtlen gazdatiszt, 9 évi gyakorlati van nagyobb gazdaságokból, a könyvvezetés, tehénstézet, házalás dohány és cukoripartermelésben teljesen otthonos. Czim a kiadóhivatalban. 3392

ÁLLATOK.

Megvételle kerestetik egy pár erős testű, gyorsjárásu, nagyobb dupla Pony, valamint egy pá közepes méretű vörös és fekete jucker hintó is. Ajánlatokat kérem az ár, kor és szin megjelölésével: **Horváth Kálmán** czímre Veszprémbé intézni. 3398

Vöröstarka tinó üsző

legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hizlalt való ökrök eladására és későbbi szerződésre legolcsóbb árért vállalkoznak **WEILER és EISNER** Kis-Czellli kereskedők.

60 darab 2 éves erdőnyi fajta prima ökrörborjú jutányos áron eladó **Biró István** birtokosnál Monostorszegen u. p. Décs (Erdély). 3372

Eredeti Rambouillet kosok mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók **Gróf Herberstein Albert** 3131 uradalmi igazgatóságánál **Strilek, Mervaeország.**

Hanna vetőárpa míg a készlet tart 100 kgk-ént **19 koronáért kapható** vasuti állomásainktól.

Igen szép, világított vöröstarka simmenthali jellegű 1-2, (8) éves

növendék ökr és üsző borjakat ugyiszint legprimább lekölti való és **jártas ökröket** legjutányosabb áron ajánlanak: **Klein és Spitzer** Kis-Czellli kereskedők. Megrendelések egyezség szerinti bármikor is elfogadjatnak.

Eladó 16 drb 1 1/2-2 éves vasmegyei tájifajta hasas üsző. Dukai Takács Ferenc gazdaságában Duka, u. p. Jánosháza, Vasmegye. 3399

Magyar bikák iránt a kereslet megindulván, azon tisztelt vevők, kik az idei felállítás javarészt együtt látni kívánják, kéretnek az Aradon át közlekedő gyorsvonat direct kocsijában **Koncz** posta távirtda és vasuti állomáson kiszállva **gróf Teleki Arvéd ur** drassói uradalmát meglátogatni. Sürgönyre állomásnál koesi vár.

Eladó fiatal, fehér, erdőnyi jármos ökr, ugyiszint első tornéni Sándor magtengeri **Betegh Sándor** mezőszegelyi gazdaságában. 3390

Vöröstarka tinó és üsző teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható ocsó áron. Későbbi, ugyiszint jármos és beállítás ökrök szállására való közom. 179

Kitűnő friss fejős tehének előleges jelentés után, nálam mindonkor meglátogathatók, kötelezettség nélkül. Vevő tessze szerint választ

Henrik Ignác és Szalónak (Vasm.).

Kos-eladás. Méltóságos gróf Wenckheim Antal ur főnökői vésztoi uradalmuk Hazai fésűs, gyapjas juhászatukból (posta, sürgöny és vasutállomás Kót, Bihar-megye, távbeszélő-állomás a Békésmegyei vonalon, Vészto-Keztenay-puszta) **10 drb öreg és 10 drb tokju kos van eladó.** Venni szándékozónak készségesen válaszol **Baurenfeind Nándor** kasznár.

Magyar bikák

iránt a kereslet megindulván, azon tisztelt vevők, kik az idei felállítás javarészt együtt látni kívánják, kéretnek az Aradon át közlekedő gyorsvonat direct kocsijában **Koncz** posta távirtda és vasuti állomáson kiszállva **gróf Teleki Arvéd ur** drassói uradalmát meglátogatni. Sürgönyre állomásnál koesi vár.

Eladó fiatal, fehér, erdőnyi jármos ökr, ugyiszint első tornéni Sándor magtengeri **Betegh Sándor** mezőszegelyi gazdaságában. 3390

Vöröstarka tinó és üsző teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható ocsó áron. Későbbi, ugyiszint jármos és beállítás ökrök szállására való közom. 179

Kitűnő friss fejős tehének előleges jelentés után, nálam mindonkor meglátogathatók, kötelezettség nélkül. Vevő tessze szerint választ

Henrik Ignác és Szalónak (Vasm.).

Kos-eladás. Méltóságos gróf Wenckheim Antal ur főnökői vésztoi uradalmuk Hazai fésűs, gyapjas juhászatukból (posta, sürgöny és vasutállomás Kót, Bihar-megye, távbeszélő-állomás a Békésmegyei vonalon, Vészto-Keztenay-puszta) **10 drb öreg és 10 drb tokju kos van eladó.** Venni szándékozónak készségesen válaszol **Baurenfeind Nándor** kasznár.

VEGYEKSEK. **Áll. kitüntetett** hidegen folyó olíviász 50 fill. 1-2 koronáért kapható **Varga Sándornál** Turkeve. 3323

Uradalom bérbeadás következtében 9 darab szombathelyi tejkészítő üzem részvény eladó. Venni szándékozók forduljanak **Nyos Edinacs** szőlő- és gyümölcs-Égyesületének tagjainak ajánlati küldésével **3 kor. 30 fill.** **Bolti ára 4 korona.** Tejkészítéssel foglalkozóknak nélkülözhetetlen. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Bpest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Diófaeseményeket egy, két és három éveseket, dus gyökérzetet, nagyobb mennyiségben, legolcsóbban számúva szállít **Gut-vérvalting Verbovec** bei Samobor Kroatien. 3394

Irszetter-anya s német rövidszőrű apától származó szép vizslakutyók öt hónapos him, fehér világos sárga foltokkal, 35 koronáért eladó. **Ujvárossy Bertalan** intéző, Selyp (Nógrádm.). 3355

Eladó 5 drb 2 éves szép kifejlett elsőrendű magyar bika. 25 drb 1 1/2 éves vészen átment kifejlett elsőrendű szőke mangalica kan, bogáti Bogáthy József Szabolcsmezeje **Nyir-bogáth** (poste) gazdaságában. 3392

Gazdák figyelmébe ajánlom kitűnőnek bizonyult új rendszerű, szabadalmazott **rostáimat,** heremagvak arankamentesítéséhez és osztályozásához, valamint minden szemes termény suly és nagyság szerinti szétválasztásához. Rostáim a legmesszebbmenő követelményeknek megfelelnek. Kitüntetve az O. M. G. E. által 1898. évi Szolonokon rendezett tisztító-gépversenyen 1-ső díjjal, állami aranyéremmel, azonkívül több dícsérő oklevél és éremmel.

Erdeklődőknek részletes ismertetést és árjegyzéket bérmentve küldök **Behán Sámuel** rosta-készítő **B.-Szarvason.**

Világhírű * * * erfurti * * * magvak Budapesten kaphatók **Radwaner és Rónai** magkereskedésében **BUDAPEST, V., Nádor-u. 8.** **J. C. Schmidt** erfurti magtermelő magyarországi főraktárában. **Tessék árjegyzéket kérni.**

Egy waggon vetőburgonya, egyfajta, megvételle kerestetik. Mintát valamint legyűző árat kér **Birtokkezelőség Kis-Ludas,** posta Kis-Apold, Erdély. 3400

Tejgazdasági Zsebnaptár 11. évfolyam. Szerkeszti és kiadja **Jeszenszky Pál** az O. M. G. E. titkárja. Ára: O. M. G. E. tagoknak, a Gazdatisztok Orsz. Egyesülete, valamint a Tejtermelői Egyesülete tagjainak ajánlati küldésével **3 kor. 30 fill.** **Bolti ára 4 korona.** Tejkészítéssel foglalkozóknak nélkülözhetetlen. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Bpest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Csőplőgép. Nagysácos **Marffy Béla** ur hencsei uradalmában egy 8 lőerejű használt, de még jó karban levő **Clayton** és **Shuttleworth** fűrészt 2000 frtért eladó. **Hence, u. p. Kadarkut.** 3393

82 és 84 kiló tavaszi buza kapható vetés céljakra, zsákkaal együtt, vasuthoz szállítva, 17 ill. 20 koronával számítva métermázsáját. **Otocska Gé-Ánál, Sopron-Küvesd** (posta-állomás). 3390

Bérletet keresek 500-1000 holdig Borsod, Heves és Tisza-vidéken tőnyire szántófölddel, dohánytermelési engedéllyel bíró előnyben részesül. Csakis tulajdonosokkal érintkezem. Czim a kiadóhivatalba. 3373

Instructio jutányosan kapható teljesen jó karban levő Clayton-féle zúdógép, három mélyítő borona (grubber) több kettős, hármás eke. Ugyanott olcsón kapható nagyvener gyökeres kétéves filloxeramentes hazai olasz rizling vessző. Szemesi uradalom, Falu-Szemes. 3358

Duppai vetőzab eladás. Tóth János földbirtokos jankamajori gazdaságában (u. p. Halas, Pest-m.) a magyar-óvári m. kir. nővényttermelési állomástól beszerzett mag után közvetlenül termelt **duppau** korán-érő, bőtermő, legjobb zabfaj tisztán megrostálva **vetőmagul eladó.** Egy métermázsája zsák nélkül 14 korona. 3305

* Minták posta fordítással *

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET és GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőbbkétesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. **BUDAPEST—KELENFÖLD** a vasúthomokszőlőszomban.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

50% terméstartó

érhető el, ha a talaj 99%-os darabos égetett maró mészszel vagy 72%-os szén-savas égetett mészporral trágyáztatik. A legnagyobb uradalomnál kitűnően kipróbált trágyázási módszer. I. rendű referenciák! Fenti cikkeket valamint **mindenkor friss, szép fehér építkezési meszet** bármely vasútállomásra bérmentve legolcsóbban szállít

**ELSŐ BAKONY-SZENTGALI MÉSZELEPEK
KLEIN MÁRKUS FIAI Szentgál (Veszprémmegye.)**

Superfoszfátok

állati és
ásványi eredetűek,

legolcsóbb

foszforsavas trágyaszor minden talajra.

Gyors hatásért kezesség, legnagyobb eredmény.

Nélkülözhetetlen a tavaszi vetéseknél,

semmi más foszforsavakkal nem pótolható.

Ajánlok továbbá:

Csontlisztet, Chilisalétromot, kénsavas ammoniákat, kálisót, kainitot, különleges műtrágyákat kapás és kalászos növények alá, **themenai szab. szuperfoszfát-gipszet**

herések trágyájául és az istállótrágya konzerválására;
takarmánymeszet stb.

bárhova **versenyképes áron szállít a legszigorubb tartalomszavatolás mellett**

Kénsav- és műtrágyagyár **A. SCHRAM** Lundenburg-Themenau és Lissek Rostok m.

Központi iroda: **Prága, Heinrichsgasse 27.**

TAKÁCS OSZKÁR

gépgyára

BUDAPEST, Köztelek-utca 6. sz.
Üllői-ut mellett.

gőzcséplőkészletek

Ajánlja jól felszerelt műhelyét mindennemű, különösen

javítására.

RAKTÁRON TART:

mindennemű mezőgazdasági gépeket és eszközöket, u. m.: vetőgépeket, rostákat, ekéket

morzs lókat, szecsakavágókat

3241

Járgányos- és tisztító cséplőkészleteket.

Raktáron tart: **kijavított gőzcséplőkészleteket**, valamint az **Első Magy. Gazd. gépgyáron** készült új gőzcséplőgarnitúrákat.

Csereüzletek köttetnek. — Mérsékelt árak, kedve ő fizetési feltételek.

A Szegedi kenderfonógyár részvénytársaság Szegeden ajánl **arató gépekhez** való ismert kitűnő minőségű

manila kévekötfonalat

valamint egy külön eljárással a célnak époly jól megfelelően előállított, több nagy uradalomban kipróbált

kévekötfonalat magyar kenderből

minden aratógép szerkezetnek megfelelő gombolyagban.

Ugyanott **gazdasági kötélárak** és **valódi kenderzsákok** jutányos áron kaphatók.

↳ Lásd a "KÖZTELEK" 8. számában megfelelő hirdetésem. ↳

Michl István

immunis homok és ojtványtelepei közp. kezeléségénél

TATA-TÓVÁROSON ELADÓ:

őszi vermelésű amerikai—európai,

1 millió **2** éves gyökeres és 3 millió sima vessző
valamint korlátolt mennyiségű fásajtvány.

==== Ez idő szerint **820** faj mivelés alatt. ====

A telep **Bécs, Budapest, Prága, Szeged és Párisban**
elsőrendű érmekkel lett kitüntetve. 5443

↳ Több száz elismerő levél tanuskodik pontos, jelkiismeretes kiszolgálásról. ↳

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, Köztelek).

Árak:

nagyban waggon-rakományonként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsáokban szállítva 130 frt. A vasúti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyideűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kériük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

Szegedi Zsákok

Gabonazsákokat
nyers és vízmentesen telített
ponyvákat,
KÖTÉLNEMŰEKET,
az elismert legjobb minőségben szállít a
Magyar Vitoria-vászon- és
Kendergyár

Salzmann és Társa.
Központi megrendelés irodája
Budapest,
V., Nádor-utca
20. sz.